Griffie Gemeenteraad Utrecht
Secretariaat raadscommissie Mens & Samenleving
Postadres Postbus 16200 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 69 **Fax** 030 - 286 15 18
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

Verslag openbare vergadering van de Commissie Mens en Samenleving op 25 januari 2018

Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst i.o.v. de griffie; eindredactie voor oplevering aan de griffie).
Datum verslag	5 februari 2018
Vaststelling verslag	De commissie stelt dit verslag definitief vast in de commissievergadering van 22 februari 2018. Eventuele wijzigingen op dit verslag worden verwerkt in het verslag van die vergadering.

Aanwezig:

25 januari 's ochtends:	De voorzitter mevrouw Paardekooper, de burgemeester de heer J. van Zanen, de wethouder de heer K. Geldof, en voorts de leden: mevrouw A.M. Podt (D66), de heer H. Bakker (D66), de heer I. te Ronde (D66), de heer F. Dekkers (GroenLinks), mevrouw H. de Boer (GroenLinks), de heer S. de Vries (GroenLinks), mevrouw M. Bollen (GroenLinks), mevrouw H. Koelmans (SP), de heer M. Eggermont (SP), mevrouw Q. Rajkowski (VVD), de heer G. te Hoonte (VVD), mevrouw B. Dibi (PvdA), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer B. Işik (PvdA), de heer S. van Waveren (CDA), de heer M. Darwish (Student & Starter), mevrouw R. Freytag (Student & Starter), mevrouw R. Streefland (ChristenUnie). Bovendien zijn aanwezig van de griffie mevrouw L. Ulsamer (commissiesecretaris), de heer J. Karens (commissiegriffier), de heer M. Kiewik (commissiegriffier), de heer F. Lith (commissiegriffier), mevrouw M. Leenders (commissiegriffier), en mevrouw I. Arets (commissiesecretaris).
25 januari 's middags:	De voorzitter, mevrouw G. Bouazani, en de wethouder V. Everhardt, de Rekenkamer de heer G. Bukkems, en voorts de leden mevrouw A.M. Podt (D66), mevrouw H. de Boer (GroenLinks), de heer F. Dekkers (GroenLinks), de heer L. van Eijndhoven (VVD), de heer R. Wiegant (SP), de heer S. van Waveren (CDA), mevrouw S. Jager (CDA), de heer M. van Ooijen (ChristenUnie), de heer T. Homan (Student & Starter), de heer R. Post (PvdA), mevrouw B. Dibi (PvdA), en van de griffie zijn aanwezig de heer J. Karens (commissiegriffier) en de heer J. Gerrits (commissiegriffier) en mevrouw I. Arets (commissiesecretaris).
25 januari 's avonds:	De voorzitter, de heer Van Waveren, de burgemeester J. van Zanen, de wethouders de heren K. Diepeveen en J. Kreijkamp en voorts de leden mevrouw A.M. Podt (D66), de heer B. Meijer (D66), mevrouw S. Baş (D66), de heer S. de Vries (GroenLinks), de heer P. van Corler (GroenLinks), de heer D. Gilissen (VVD), mevrouw Q. Rajkowski (VVD), de heer A. van Schie (VVD), mevrouw N. van Gemert (SP), mevrouw B. Dibi (PvdA), mevrouw G. Bouazani (PvdA), de heer B. Işik (PvdA), de heer M. Eggermont (SP), de heer B. van Steeg (CDA), de heer M. van Ooijen (ChristenUnie), mevrouw R. Freytag (Student & Starter), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht). Ook zijn aanwezig, van de griffie de heer J. Karens (commissiegriffier), M. Kiewik (commissiegriffier) en mevrouw I. Arets (commissiesecretaris).
En overigens:	Ambtelijke vertegenwoordigers van gemeentelijke afdelingen.

Afgemeld:

De agenda: 25 januari 2018

0. Inhoudsopgave

1. Opening en mededelingen ..... - 2 -
2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten ..... - 3 -
3 Verslagen ..... - 3 -
4. Vaststellen toezeggingenlijst ..... - 3 -
5. RV Zienswijze op kadernota 2019 Veiligheidsregio Utrecht ..... - 3 -
6. Initiatiefvoorstel Gelijke behandeling van arbeidskrachten die in het kader van payrolling ter beschikking zijn gesteld (payrolling en goed werkgeverschap) ..... - 9 -
7. RV Toestemming wijziging Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht ..... - 21 -
8. RV Zienswijzemogelijkheid ontwerp tweede bestuursrapportage 2017 Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht . - 25 -

9. RV Zienswijzemogelijkheid ontwerp Eerste begrotingswijziging 2018 en Ontwerp Kadernota 2019 Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht ..... - 26 -
10. Rekenkameronderzoek: 'Beperkt in beeld. Een onderzoek naar debegeleiding naar werk van jongeren met een arbeidsbeperking' ..... - 26 -
11. RV Zienswijzen kaderbrief 2019 en voorstel oprichting coöperatie GGD regio Utrecht ..... - 36 -
12. Raadsbrief Scenario's Regeling Tegemoetkoming Zorgkosten 2018 en verder ..... - 37 -
13. Initiatiefvoorstel Ontwikkelingsmogelijkheden voor Ongedocumenteerden ..... - 37 -
14. RV Eerste wijziging van de Verordening leges omgevingsvergunning 2018 ..... - 45 -
15. RV Verlenen extra krediet voor de realisatie van een integraal kindcentrum in Rijnvliet ..... - 45 -
16. Raadsbrief Actualiteit en vervolgonderzoek alFitrah ..... - 52 -
Lijst van toezeggingen d.d. 14 december 2017 ..... - 61 -

1. Opening en mededelingen

Ochtendvergadering van 25 januari

De voorzitter, mevrouw Paardekooper, heet de aanwezigen welkom. Onderwerpen staan op de agenda uit de portefeuilles van de burgemeester, en van de wethouders Geldof en Van Hooijdonk en een aan de portefeuille van wethouder Geldof gerelateerd initiatiefvoorstel van de raad.
Wethouder Van Hooijdonk laat zich excuseren omdat zij vandaag acte de présence moest geven bij de VNG. Wethouder Geldof neemt haar waar.

Mededelingen

Burgemeester Van Zanen kondigt zijn bezoek aan, aan een conferentie van het European Forum Energy for smart mobility in Marseille op 15 en 16 februari 2018 op uitnodiging van de burgemeester van Marseille en de ambassadeur van Frankrijk. Diverse Utrechtse ondernemers zijn eveneens uitgenodigd. De burgemeester zal tijdens deze conferentie een inleiding verzorgen over mobiliteit in Utrecht en over innovaties waaraan Utrecht met diverse partners werkt.

Middagvergadering van 25 januari.
Heropening

De voorzitter, mevrouw Bouazani, heropent de vergadering om 14.00 uur en heet alle aanwezigen welkom en in het bijzonder mevrouw Jager van het CDA in haar eerste commissievergadering.
Onderwerpen staan op de agenda van wethouder Everhardt en een raadsvoorstel van de Rekenkamer dat te relateren is aan de portefeuille van wethouder Everhardt.

Mededelingen

- Wethouder Everhardt deelt mee dat hij op uitnodiging van de World Health Organisation the European Healthy Cities Network hij de Mayors' Summit zal bezoeken van maandag 12 tot en met dinsdag 13 februari in Kopenhagen. Utrecht is sinds 2016 lid van dit netwerk en maakt deel uit van de political vision Group. Samen met enkele Europese bestuurders bereiden zij de visie en strategie voor van het netwerk voor de volgende programmaperiode vanaf 2019. Dit biedt de gelegenheid om de Utrechtse gezondheidsvisie op Europees niveau te tillen. De wethouder zal tijdens deze bijeenkomst een keynote speech houden.
- In zijn memo van 5 januari jongstleden kondigde hij aan dat hij de commissie later deze maand nader zou informeren over de overstap van alle verzekerden naar de U-polis. Dat wordt iets later. Begin februari zal hij de commissie een volledig beeld kunnen geven van het aantal deelenemers. Zorg en Zekerheid is nu nog bezig met het verwerken van de laatste aanmeldingen. De commissie ontvangt de brief over deze U-polis in de eerste of in de tweede week van februari.
  In het memo van februari informeerde de wethouder de commissie ook over de onterechte inhoudingen bij een klein deel van de verzekerden. Die inhoudingen waren uiterlijk 11 januari teruggedraaid. Het college nam maatregelen zo dat dit volgend jaar zeker beter gaat. Daarover informeert het college de commissie in die nader aangekondigde brief.

Avondvergadering van 25 januari
Heropening

De voorzitter, de heer Van Waveren, heropent de vergadering om 20.00 uur. Hij heet de aanwezigen van harte welkom en in het bijzonder de heer Van Steeg van het CDA die zijn debuut in deze commissie maakt.
Hij constateert dat de vier agendapunten die geagendeerd zijn, behandeld worden.
De heer Van Corler (GroenLinks) heeft begrepen dat in zijn fractie verwarrring was over de vaststelling van de agenda waarbij de legesverordening de woordvoering van zijn fractie wel is genoemd terwijl dat niet het geval is. Hij stelt voor dat agenapunt af te voeren.

De heer Gilissen (VVD) stelt voor dat agendapunt over de legesverordening niet te behandelen en met de A-status door te geleiden naar de raad. Hij vraagt de voorzitter dit voorstel in stemming te brengen. De voorzitter doet aldus en concludeert daaruit dat dit agendapunt met de A-status van deze agenda is afgevoerd.

2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten

25 januari 's ochtends
De voorzitter stelt de agenda voor de gehele dag vast:
5, 6, 7, 8 (in samenhang met 9), en verder de punten 10, 11, 13, 14, 15 en 16.
Het voorstel is gedaan agenda 12 van de agenda af te voeren.
De heer De Vries (GroenLinks) spreekt zijn bevreemding uit over de opstelling van de agenda. Hij vraagt naar de rationele gedachte achter de agendering van onderwerpen uit de portefeuille van de burgemeester.
De voorzitter zet uiteen dat hierachter geen logische gedachte zit maar een logistieke. Zij geeft daarvoor het woord aan de commissiegriffier.
De heer Kiewik (commissiegriffier) zet uiteen dat afgesproken is dat op de donderdagen de raadsdag zou plaatsvinden. Op die dag vinden ook de vergaderingen plaats van de VNG. De afspraak met het presidium is rekening te houden met alle VNG-afspraken van collegeleden. Dat maakt het soms lastig een sluitende agenda te maken. Het lukt steeds wel.
De voorzitter deelt mee dat het voorstel is om agendapunt 12 van de agenda te halen omdat aanvullende informatie te verwachten is. Zij constateert dat de commissie met het afvoeren ervan akkoord gaat.

25 januari 's middags
De voorzitter constateert dat al besloten is dat de agendapunten 10 en 11 behandeld worden.

25 januari 's avonds
De voorzitter stelt vast dat punt 14 met de a-status zonder discussie doorgaat naar de raad. De overige punten worden behandeld.

3. Verslagen

Het verslag van de openbare vergadering van de commissie Mens en Samenleving van 14 december 2017, ter vaststelling. De commissie stelt het verslag conform vast.

4. Vaststellen toezeggingenlijst

Conform vastgesteld.

5. RV Zienswijze op kadernota 2019 Veiligheidsregio Utrecht

Per brief van 30 november 2017 heeft de secretaris van het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) aan de gemeenteraad het concept kadernota 2019 toegestuurd. De raad is gevraagd uiterlijk op 16 februari 2018 een zienswijze op dit concept kadernota in te dienen.

De voorzitter licht toe dat de vraag of dit raadsvoorstel concept zienswijze door te leiden is naar de raad aanleiding is voor de agendering.
In de voorliggende conceptbrief stelt het college de commissie voor te reageren op de wens tot de opleiding van vrijwilligers op de gedachte inzet op terrorismegevolgbestrijding, op de voorgestelde verhoging van de gemeentelijke bijdrage, op het experiment multifunctionele paraatheid van de brandweer en op de kosten van functioneel leeftijdsontslag. Zij stelt de commissie voor niet al te veel uit te weiden en in het debat de lijn van de conceptreactie te volgen. Zij geeft de commissie het woord.
De heer Bakker (D66) neemt met zijn bijdrage de heer Kleuver waar. De heer Kleuver is woordvoerder op dit dossier namens de fractie en kon niet aanwezig zijn bij deze commissievergadering.
Hij maakt de VRU namens zijn fractie een compliment voor de vooruitgang die de organisatie laat zien met het leesbaar maken van de stukken. Dat maakt de complexe democratische besluitvorming gemakkelijker te verteren. Hij complimenteert het college met het op beknopte wijze meenemen van de raad in de gemaakte afwegingen. D66 is het eens met de zienswijzebrief en stelt een vijftal vragen.
De VRU stelt dat het aantal adviezen over preventie gemaximeerd zou moeten worden of dat de gemeente zelf die taken deels overneemt. D66 hecht grote waarde aan brandpreventie. Hij vraagt of de burgemeester ermee bekend is dat de voorgestelde maximering kan leiden tot niet uitgebrachte preventieadviezen in de Utrechtse situatie. Zo ja, wil hij weten of Utrecht zelf in staat is die adviezen te geven en of Utrecht daarvoor de middelen gereserveerd heeft. Preventie moet ook leiden tot minder branden en calamiteiten. Dit zou wat zijn fractie betreft tot een kostenreductie moeten leiden. Daarop beknibbelen brengt risico's met zich mee voor de veiligheid en in financieel opzicht.
Vervolgens wil hij weten of het naar het oordeel van de burgemeester logisch is dat de VRU een specialist aanstelt voor gevolgen van terrorisme bij evenementen. D66 vraagt zich af of bij evementen met een hoog risico

die kennis al niet aanwezig is, bij de politie of bij de gemeente zelf. Wanneer deze taak daadwerkelijk bij de VRU ligt, is dat het geval en begrijpt zijn fractie de noodzaak. D66 wil geen doublures van specialisten bij verschillende instanties. **De heer Işik** (PvdA) vraagt naar de mening van D66 als het gaat om de aanstelling bij de VRU van iemand die gericht is op de bestrijding van de gevolgen van terrorisme.
De heer Bakker (D66) licht toe dat de achterliggende vraag is of het logisch is het hele pakket; of de kennis al voldoende aanwezig is bij de gemeente. Wanneer die kennis al aanwezig is, verneemt hij graag meer informatie over of de aanstelling absoluut noodzakelijk is. Wanneer de keuze logisch is, schaart D66 zich er achter. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.
Hij vraagt of de burgemeester van mening is dat de VRU voldoende doet om de kosten te drukken die gemoeid zijn met valse meldingen en met het terugdringen van zinloos uitrukken.
Tenslotte vraagt hij hoe het staat met de tijdens de bijeenkomst voor regionale bestuurders eind 2017 in het provinciehuis aangekondigde acties van de VRU op burgerparticipatie. Hij leest hierover niets in deze kadernota.
D66 steunt de maatregelen die de brandweerlieden beschermt tegen gezondheidsrisico's. Zijn fractie heeft groot respect voor deze moedige mensen. De overheid heeft wat D66 betreft de plicht om deze helden zoveel mogelijk te beschermen. Zij lopen onvermijdelijk risico.
De heer Eggermont (SP) sluit met zijn vraag aan op laatste zin van de heer Bakker. Hij hoorde D66 zeggen de zienswijzebrief te ondersteunen. In die brief staat dat de VRU verder moet bezuinigen en dat het door de VRU gevraagde geld zou niet passen binnen de gemeentelijke begroting. Welke keuze maakt D66 wanneer die fractie deze bezuinigingslijn steunt?
De heer Bakker (D66) refereert aan zijn inbreng. D66 stelde enkele vragen over de kadernota. De fractie is het ermee eens met dat het college de vraag van de VRU niet zonder meer accepteert. Hij kan als plaatsvervanger van de heer Kleuver niet voorzien in verdere details en biedt daarvoor de heer Eggermont zijn excuses.

De heer Eggermont (SP) is van mening dat in de afgelopen jaren al veel bezuinigd is op de VRU en op de brandweer. Zijn fractie waarschuwde meerdere keren niet teveel vlees van de botten te halen. Als het college in de zienswijzebrief dan opteert voor bezuiniging, is hij van mening dat het college duidelijker moet zijn over op wat van de VRU bezuiniging moet plaatsvinden. Hij vindt dat zeker niet bezuinigd moet worden op zaken die te maken hebben met de veiligheid van de brandweerlieden zelf. Hij doelt nu op de extra uitgaven voor de aanschaf van onder meer blusmiddelen. Hij vraagt daarover meer duidelijkheid.
Hij steunt de zienswijzebrief als het gaat om de FLO. De VRU mag wat zich wat hem betreft niet rijk rekenen. Dit mag in 2022 niet op het bord van de brandweer liggen. Hij pleit voor het sparen zodat de extra kosten dan met spaargeld te bestrijden zijn of voor een andere oplossing. Wanneer Utrecht groen licht geeft aan extra bezuinigingen, voorziet hij dat het lastig wordt om het standpunt van de gemeente inzake een aantal andere kosten overeind te houden. Hij bespeurt de trend bij gemeenten gemakkelijk te denken over extra bezuinigingen. Utrecht zou daarmee voorzichtig moeten zijn als grote gemeente.
Hij verwondert zich er over dat de 100.000 euro die de VRU nodig vindt voor voorlichting in het kader van preventie niet is opgenomen in de begroting. Waarom wordt in dit licht gesproken over een verhoging? Hij vraagt of het college dit betrokken heeft bij het verzoek aan de VRU zaken te heroverwegen.

De heer De Vries (GroenLinks) spreekt namens zijn fractie zijn hoge waardering uit voor het werk van de brandweer. Het gaat om zwaar werk in veelal onveilige situaties, erg belangrijk voor de veiligheid in stad en regio.
Hij noemt het voorstel in de kadernota voor de multifunctionele paraatheid. Zijn zorg gaat uit naar een mogelijke verminderde paraatheid in de stad Utrecht waar nagenoeg alleen beroepskrachten actief zijn. Hij kan zich goed voorstellen dat een oplossing nodig is voor het probleem dat vrijwilligers zich vaak niet vrij kunnen maken, maar desondanks vrijwilliger zijn.
Met betrekking tot de aanstelling van een terrorisme-expert sluit hij zich aan bij de vragen van de heer Bakker. Hij sluit zich aan bij de vragen van de heer Eggermont als het gaat om de financiële dekking en bij de opmerkingen hiermee in verband gemaakt. En hij sluit zich aan bij de constatering met betrekking tot de FLO.
In een eerdere kadernota werd aandacht besteed aan duurzaamheid. Het lijkt hem dat die aandacht niet meer terugkomt in deze kadernota. Hij doet de suggestie te onderzoeken of bij aankoop van nieuw materieel, zoals brandweerwagens, te kijken is naar brandweerwagens die geen uitstoot van CO_2 meer hebben. Hij voorziet dat die wagens voldoende tijd hebben om op te laden. Hij stelt als voorwaarde dat de veiligheid daarmee niet in het geding mag komen. Hij denkt aan elektrisch aangedreven of niet met fossiele brandstof aangedreven brandweerwagens.

De heer Işik (PvdA) complimenteert namens zijn fractie en namens de bewoners van de gemeente Utrecht alle medewerkers van de VRU. Zij bevorderen de veiligheid van de inwoners van de stad. Dat is een belangrijke taak.
Hij noemt in dit licht in het bijzonder de adequate reactie van de brandweer op de autobranden.
De fractie van de PvdA begrijpt dat de VRU een verhoging wenst van de gemeentelijke bijdrage met structureel 3,8 miljoen en in 2018 incidenteel met 1,8 miljoen euro. Hij begrijpt die wens heel goed. In de afgelopen tijd moest de VRU heel veel inleveren. Hij roept het college op in overleg te gaan met de VRU om de mogelijkheden na te gaan de financiële wensen van de VRU te realiseren. Uiteindelijk moet het gaan om de mensen en niet om

de centen. De PvdA is het niet eens met het standpunt van het college dat de VRU zelf de financiële problemen moet oplossen. Uiteraard moet de VRU nagaan wat wel en wat niet mogelijk is. De PvdA vindt dat het bestuur van de stad de veiligheid van zowel het personeel als van bewoners voorop moet stellen. Zijn fractie is van mening dat op dit moment het Rijk heel veel geld heeft. Hij geeft de burgemeester alle vertrouwen in het vinden van extra geld bij de minister.
De heer Işik schaart zich achter de vraag van D66 naar de onderbouwing van de gevraagde extra middelen voor de bestrijding van het gevolg van extremisme.

De heer Van Waveren (CDA) sluit zich aan bij wat gezegd is over de leesbaarheid van de door de VRU voorgelegde stukken. Bij het lezen van de kadernota kreeg hij de indruk van een boodschappenlijst. Hij vindt het terecht dat het college van sommige van die boodschappen de duidelijkheid te wensen vindt overlaten over wat al of niet echt moet.
Hij betwijfelt de gewenste inzet op gevolgen van terrorisme en oppert als ligt het meer voor de hand te sturen op generieke vaardigheden. De VRU is bij uitstek de deskundige die de noodzaak ervan en het verstandige kunnen beoordelen en hij zet zijn zinnen op de deskundigen in de gemeentelijke organisatie. Hij hoopt dat het college dergelijke vragen blijft oproepen binnen de VRU.
Hij vindt het lastig de herkomst te duiden van evenementenadviezen en de adviesaanvragen Bouw en waar de kosten daarvan zullen landen. Hij vraagt naar de achtergrond van die adviezen en in hoeverre die in de begroting of in de leges terugkomen. Dat laatste kan hij ook niet afleiden van de stukken.
Hij waardeert de lijn van het college in de conceptbrief die voorligt. Hij kan die brief steunen. Hij adviseert in de komende tijd hierop goed de vinger aan de pols te houden. Dan kan het CDA het voorliggende voorstel ongewijzigd steunen.
De heer Işik (PvdA) vraagt of het CDA de wensenlijst van de VRU niet ondersteunt. Hij vraagt of nu in de ogen van die fractie teveel geld op de plank ligt bij de ministeries. Hij vraagt de reactie van de heer Van Waveren op zijn stelling dat nu het Rijk veel geld heeft, te bezien is wat daarmee te doen. Dat neemt niet weg dat ook hij een nadere onderbouwing wenst als het gaat om de bestrijding van de gevolgen van terrorisme. Op vragen van de heer Van Waveren (CDA) licht de heer **Işik** (PvdA) nader toe dat de wensen van de VRU niet door het college worden ondersteund. Met het geld dat het Rijk nu heeft zou de veiligheid van de medewerkers en de bewoners te verbeteren zijn. De heer Van Waveren (CDA) begrijpt dat de heer Işik zich een meer juichende zienswijzebrief had gewenst. Daarin gaat hij niet mee. Hij zegt overigens niet dat de gemeente Utrecht dit moet blokkeren. Zijn standpunt is de vinger goed aan de pols te houden om te voorkomen dat de kosten de pan uitrijzen. Wat hem betreft zitten er onderdelen in waar kritisch naar te kijken is.
De heer Işik (PvdA) onderschrijft dat het gemeentebestuur kritisch moet zijn. Dit bestuur moet zich ook bewust zijn van wat nodig is op basis van de feiten. Het gaat hem dan om die zaken die nodig zijn om het werk doelmatig en effectief te kunnen doen. Zijn standpunt is niet dat de gemeente het gevraagde geld maar direct toekent. Gezien de recente gebeurtenissen op het gebied van veiligheid in de stad zou hij de burgemeester willen oproepen na te gaan welke mogelijkheden er zijn om de VRU zo goed mogelijk te ondersteunen.

Mevrouw Rajkowski (VVD) brengt de vele feesten in Utrecht onder de aandacht. Tijdens die feesten staan politie, zorgverleners en brandweermannen en –vrouwen klaar. Zij zorgen voor de veiligheid voor alle mensen in de stad. Zij spreekt haar dank daarvoor uit. Het is dan ook belangrijk dat het ook voor deze hulpverleners zo veilig mogelijk is. In dat opzicht ontbreekt in de visie van de VVD in de kadernota informatie over geweld tegen hulpverleners. Zij vraagt of dat geen belangrijke zaak is en daarom niet is opgenomen in die nota. Of ligt hierachter iets anders?
Zij steunt de heldere zienswijze. De verhoging van de Utrechtse bijdrage roept bij de VVD nog enkele vragen op.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) is op dit moment te weinig ingelezen op dit dossier om hierop inbreng te leveren. Zij biedt haar verontschuldiging daarvoor aan.

Burgemeester Van Zanen attendeert de commissie op de aanwezigheid van de brandweercommandant de heer Van den Hemel, en de heer Bos, algemeen directeur van de VRU.
Hij dankt de commissie voor de reacties en alle complimenten aan de vrouwen en mannen van de VRU die in weer en wind hun werk doen, vaak ook op verzoek van de gemeente Utrecht, in Utrecht, in Amersfoort en in alle anderen 24 gemeenten. Hij geeft de complimenten van de commissie aldus onmiddellijk door.
Momenteel ligt de zienswijze voor.
Richting de heer Bakker is de bestuurlijke reactie op diens eerste vraag afwijzend als het gaat om bouwen en evenementen. Ook richting de heer Van Waveren merkt hij op dat het vooral om een kwestie van volume gaat. Hij vermoedt dat de heren namens de VRU hierop nog nader zullen ingaan. Ook mevrouw Rajkowski sprak hierover. Daar waar de uren genoemd zijn, is sprake van een verhoging. De heer Bakker vroeg naar maximering. De burgemeester, het college, wil die adviezen in kwalitatief opzicht ontvangen. De adviesaanvragen en aanvragen bij bouwwerkzaamheden zijn een enorm succes. Zijn bestuurlijk uitgangspunt is dat een en ander niet ten koste

mag gaan van de veiligheid. Dat kan dus ook niet het geval zijn. Als de heer Van Waveren het een “boodschappenlijstje” noemt, vindt hij dat aspect eraan heel herkenbaar.
De burgemeester bevestigt richting meerderen van de commissie dat de vraag logisch is van de VRU op het gebied van terrorismegevolgbestrijding. Dat is niet te onderschatten. Een verzoek om een formatieplaats is nooit sexy. De burgemeester denkt wel dat het verstandig is. Bij andere zaken zou nadrukkelijker gevraagd kunnen worden om onderbouwing. Hij stelt voor dat ook op te nemen in de zienswijze. Een dubbeling is zeker niet het geval. Dat zou in bestuurlijk opzicht niet hanteerbaar zijn.
De burgemeester weet niet beter dan dat ook landelijk gewerkt wordt aan het terugdringen van valse meldingen. Hij stelt voor dat heer Bos hierop nader zal ingaan.
De vraag van de heer Bakker over de burgerparticipatie beantwoordt hij door er op te wijzen dat dit zijns inziens plaatsvindt. Hij vindt dat er sprake is van burgerparticipatie wanneer vanuit de VRU en vanuit de verschillende posten steeds opnieuw voorlichting wordt gegeven rond preventie, en wanneer op allerlei manieren in onder meer Whatsapp-groepen wordt samengewerkt. Dit is een financieel ingegeven kadernota. Hij vraagt de commissie zich te realiseren dat de beleidsnota al vastgesteld is. Die loopt nog een jaar. Dit is staand en noodzakelijk beleid dat de VRU graag ten uitvoer brengt.
Hij valt de heer Eggermont bij als het gaat om de doorgevoerde bezuinigingen richting de VRU. Hij attendeert de randvoorwaarden die vanuit de gemeente Utrecht zijn gesteld. Vorig jaar stelde de VRU een ophoging van de gemeentelijke bijdrage voor in reactie op de vermindering van de rijksbijdrage. De raad heeft dat destijds geaccepteerd. De andere gemeenten stonden op het standpunt dat de VRU dit zelf moest oplossen. In dat opzicht heeft de heer Eggermont gelijk. Hij tekent daarbij aan dat de cijfers niet volledig naast elkaar te zetten zijn. Vanuit de stad is te verdedigen dat de gemeente dit eerder onder de aandacht heeft gebracht. De gemeente heeft nogal een aantal eisen, de regio is booming. Dit komt ook tot uitdrukking in het veiligheidsregiowerk. Hij valt de heer Eggermont in die zin bij dat de gemeente als onderdeel van het bestuur van de regio voorzichtig moet optreden.
Bovendien beseft de burgemeester dat deze kadernota nog verwerkt en vastgesteld moet worden en daarna de begroting opgemaakt die als zienswijze aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.
De burgemeester merkt op dat het grootste bedrag loon- en prijscompensatie betreft in het overgangsrecht. Dat is allemaal geregeld en daarover hoeft het bestuur zich nu geen zorgen meer te maken. Enkele zaken zijn onvermijdelijk. Hij ziet dan dat voor de stad een bedrag overblijft van 900.000 euro, één miljoen euro wanneer dit allemaal gedaan wordt. Hij kan zich dan de houding van het college voorstellen. Het gaat niet om gratis geld. Het college kan zich niet veroorloven al te gemakkelijk tegenover dat bedrag te gaan staan. Het is dus ook een kwestie van kiezen. Hij vindt het niet goed om nu nog even te wachten. Wanneer de VRU volgend jaar deze voorstellen zou doen, zou het bestuur van de gemeente Utrecht zeggen dat het net voor vier jaar is vastgelegd.
De heer Işik (PvdA) begrijpt de burgemeester. Aan de andere kant begrijpt hij en is hij het er over eens dat het bestuur van de VRU een goed onderbouwd verhaal moet hebben, dit geld te willen. Tegelijkertijd is hij van mening dat de VRU dit geld niet zomaar vraagt, dat de VRU dit geld nodig heeft. Hij vermoedt dat de burgemeester zijn standpunt steunt dat veiligheid vóór de centen moet gaan.
Burgemeester Van Zanen antwoordt bevestigend. Hij voegt eraan toe dat dat ook de reden is waarom hij namens het college en namens zichzelf zeer genuanceerd hierop reageert. Van gratis geld is geen sprake. Enkele zaken zijn zeer noodzakelijk. Hij bevestigt dat het gaat om een kwestie van kiezen. Het gaat om een integrale afweging.
De heer Işik (PvdA) spreekt niet over gratis geld. Hij pleit voor het maken van een andere politieke keuze. De PvdA kiest voor de behoefte van de VRU aan extra geld als gevolg van de bezuinigingen in de afgelopen tijd. Hij is het eens met de stelling dat onderbouwing nodig is. Hij vraagt de burgemeester na te gaan of er ruimte is om de wensen van de VRU mogelijk te maken. Hij herhaalt zijn standpunt dat het uiteindelijk gaat om de veiligheid van mensen.
Burgemeester Van Zanen is het daarmee zeer eens. Hij denkt ook dat de zienswijze daartoe aanleiding geeft. Hij herhaalt zijn informatie over de ophanden zijnde begroting. Hij attendeert de commissie op de Voorjaarsnota. Dan zal het college de voorstellen presenteren. Hij gáát daarvoor. Ook de portefeuille veiligheid moet zich gedragen binnen het kader van de budgetcycli.
Hij vervolgt zijn beantwoording met in te gaan op de waarschuwing van de heer Eggermont zich niet rijk te rekenen met de FLO. Hij licht toe dat de desbetreffende vraag om die reden ook is gesteld.
Hij vraagt de ambtelijke ondersteuning in te gaan op de verwondering van de SP over de 100.000 euro. Hij vraagt hen of dat bedrag niet te voorzien was. Of is dit het gevolg van eerder geschraap?
Richting de heer De Vries antwoordt de burgemeester dat de multifunctionele paraatheid niet zal leiden tot minder paraatheid in de stad Utrecht. Hij noemt dat ondenkbaar.
Hij vraagt de ambtelijke ondersteuning in te gaan op de door GroenLinks ingebrachte duurzaamheid. Bestuurlijk ligt het uitgangspunt in dezen in de beleidsnota vast. Het college stuit op heel veel praktische bezwaren in het AB en DB van de VRU. Het college wil dit heel graag.
Hij bevestigt richting de heer Işik dat de VRU niet alles zelf hoeft op te lossen. Dat neemt niet weg dat steeds bestuurlijke afwegingen noodzakelijk zijn.

De burgemeester is het zeer eens met de vraag van de heer Van Waveren naar wat nu echt gedaan moet worden. Hij vreest dat het gaat om vrij veel. Hij zal een voorstel maken voor een strakkere onderbouwing en zal dat aan de commissie voorleggen.
Over de adviezen bij evenementen en bouw weet hij niet anders dan dat het gaat om een volumekwestie. Ook hij vindt het goed de vinger aan de pols te houden.
Richting mevrouw Rajkowski bevestigt de burgemeester dat geweld tegen hulpverleners nog steeds een aandachtspunt is. Dat punt is niet zozeer verbonden aan de kadernota. In dat opzicht miste hij dit onderwerp niet in de kadernota.
Mevrouw Rajkowski (VVD) licht toe dan te denken aan bepaalde trainingen, aan het omgaan met geweld op straat, aan intimidatie of agressie en aan dergelijke zaken. Om die reden stelde zij deze vraag. Zij is benieuwd naar de aandacht hiervoor intern. Zij checkte dit vanwege het ontbreken hiervan in de kadernota.
Burgemeester Van Zanen antwoordt bevestigend. Hij attendeert op de trainingen in het kader van terrorismebestrijding. Hij spreekt de hoop uit dat de ambtelijke ondersteuning nog een enkele technische toelichting mag geven.

De heer Bos (directeur VRU) gaat in op de 100.000 euro voor stimulerende preventie. Dat bedrag heeft te maken met in gesprek gaan met de samenleving over de bevordering van brandveilig gedrag. In de afgelopen drie jaar is dat gefinancierd vanuit het programma met extra middelen. De verwachting was dat de VRU dat vervolgens vanaf 2019 structureel zou financieren. De heer Bos maakt een koppeling met de bouwadviezen en licht toe dat in het verleden het de bedoeling was dat er geld over zou blijven vanwege de nieuwe wet private kwaliteitsborging Bouw zodat de VRU enkele uren zou kunnen verleggen naar stimulerende preventie. Dat blijkt niet het geval te zijn. De VRU moet - integendeel - meer uren vragen voor de Bouw omdat het aantal bouwaanvragen toeneemt en omdat de nieuwe wet er nog niet is. Dus is het niet mogelijk uren te verleggen. Dit was incidenteel gefinancierd. Dat is de reden waarom de VRU een structurele vraag van 100.000 euro neerlegt bij de gemeenten.
De VRU vindt het heel belangrijk niet alleen repressief aan de slag te zijn, maar ook in gesprek te gaan met de samenleving over wat burgers zelf kunnen om met gedrag brandveiligheid te verbeteren.
Met betrekking tot de adviseur terrorismegevolgbestrijding, licht hij toe dat het daarbij gaat om een nieuw onderwerp. Dit raakt iedereen in de samenleving. De VRU heeft op dit gebied geen kennis in huis. De VRU heeft die kennis wel nodig om goed in gesprek te kunnen gaan met de partners. Hij denkt daarbij aan de politie en aan het OM en aan de ambulancedienst om in voorkomende gevallen het juiste te kunnen doen en per evenement op dit aspect goed voorbereid te kunnen zijn. Het is van belang om per evenement het advies goed te kunen geven.
Utrecht is een grote gemeente met in kwalitatief opzicht een hogere kwaliteit aan medewerkers. In deze regio zijn ook veel gemeenten die het onderwerp terrorismegevolgbestrijding nog niet in het beleids- en adviespakket hebben. Op deze manier is het mogelijk om heel veel gemeenten te ondersteunen bij het vormgeven van het advies. Om die reden de gevraagde fte.
Hij vraagt de voorzitter het woord te geven aan de commandant van de brandweer voor de antwoorden op de vragen over de valse meldingen, de multifunctionele paraatheid, de duurzaamheid en het geweld.
De heer Bakker (D66) stelt over de terrorismegevolgdeskundige een vraag naar verheldering. Hij vraagt of dit bij andere veiligheidsregio's ook op die manier is georganiseerd.
De heer Işik (PvdA) vraagt waarom de VRU nú deze wens uit en niet eerder bij terrorisme in de actualiteit.
De heer De Vries (GroenLinks) stelt een aanvullende vraag. Het is hem niet helemaal duidelijk of de gemeente Utrecht nu de gebrekkige ambtelijke capaciteit bij gemeenten in de regio gaat opvangen met de inzet van deze persoon, of dat het een aan de VRU-activiteiten gerelateerde inzet gaat zijn.
De heer Bos (directeur VRU) beantwoordt de vraag van de heer De Vries met te bevestigen dat het VRU-activiteiten gerelateerde inzet is. Hij wilde ook niet suggereren dat het gaat om gebrekkige ambtelijke capaciteit. Soms ontbreekt die capaciteit nu eenmaal. Dan is het goed wanneer de VRU die in huis heeft om het advies stevig neer te zetten en goed te kunnen uitleggen.
Waar het gaat om terrorismegevolg-bestrijding speelt het onderwerp al langer. De reden dit nu op te nemen in de kadernota heeft te maken met de veranderingen in de landelijke politiek ook als het gaat om de veiligheidsregio's onderling. Nu is hierop gemeenschappelijk beleid gemaakt binnen de raad van brandweercommandanten en binnen de raad van directeuren. Hij weet op dit moment niet of dit in alle veiligheidsregio's al leidt tot een dergelijke adviseur. Hij zou dat moeten nagaan. Hierover is iets te zeggen in een steviger neer te zetten onderbouwing.

De heer Van den Hemel (brandweercommandant) deelt mee dat zijn organisatie sinds 2012/2013 druk doende is een forse hoeveelheid loze meldingen terug te dringen. Vorig jaar is de laatste stand van zaken opgemaakt. Hij kan meedelen dat zijn organisatie te maken heeft met 50 – 55% minder loze meldingen dan in 2012/2013 als gevolg van de inspanningen sindsdien. Nu na een aantal jaren, stabiliseert het aantal meldingen. De organisatie blijft te maken krijgen met loze meldingen. Acties daarop blijven uitgezet worden. Het verder terugdringen wordt steeds ingewikkelder.
Hij weerspreekt dat de multifunctionele inzet de paraatheid in de stad Utrecht zou verminderen. De eenheden die hiermee te maken krijgen, zouden de paraatheid kunnen verhogen omdat extra is in te zetten op tijdelijke risico's.

Het spijt hem dat als het gaat om de duurzaamheid het in Nederland en in Europa nog niet zo ver is dat vrachtwagens beschikbaar zijn die accu aangedreven goede prestaties leveren. Recentelijk is een aanbesteding gedaan voor de aankoop van nieuwe blusvoertuigen. In die aanbesteding koos zijn organisatie voertuigen met wereldwijd de meest schone motoren. Op die voertuigen is accu aangedreven apparatuur aangeschaft. Die waren vroeger motorisch aangedreven. Op die manier probeert zijn organisatie een bijdrage te leveren aan duurzaamheid.
Hij bevestigt dat de organisatie mensen traint om zich te weren tegen burgers in het kader van terrorismegevolgbestrijding en geweld tegen hulpverleners en tegen in specifieke zin brandweerpersoneel. Zijn organisatie probeert ook aan de achterkant de zorg te verlenen door een goed nazorgprogramma. Dat is een programma dat enkele jaren geleden incidenteel is opgepakt. Ondertussen zit dit ook in de basisopleidingen van brandweerlieden ter vergroting van de weerbaarheid tegen burgers bij inzet.

Tweede termijn

De voorzitter vraagt ook aan te geven met welke status dit agendapunt door kan naar de raad.

De heer Eggermont (SP) is het uit de beantwoording van de burgemeester niet helemaal helder in hoeverre die tactische keuze wordt gemaakt ten aanzien van de andere gemeenten en dat de gemeente in haar eigen brief duidelijk schrijft dat er een heroverweging moet komen omdat zijn fractie denkt dat de gemeente Utrecht andere gemeenten over de streep moet zien te krijgen. Wat hem betreft moet het bestuur voorkomen dat vanuit de andere gemeenten gezegd wordt helemaal niets te doen, zoals de vorige keer het geval was.
Hij begrijpt dat dit niet zit in de huidige begroting. Hij begrijpt dat het hier gaat om een integrale overweging. Hij vraagt andere woorden te kiezen dan de scherpe formulering dit te “heroverwegen en dat dit niet binnen de begroting past”.
De burgemeester zei al met een aangepaste tekst te willen komen. Om die reden vindt hij het op dit moment lastig aan te geven dat dit raadsvoorstel de A-status meekrijgt naar de raad.

De heer De Vries (GroenLinks) sluit zich aan bij de woorden van de heer Eggermont over de aanpassing van de brief. De burgemeester noemde in zijn beantwoording een aantal keren ”genuanceerd”. In zijn beleving probeerde de raad dat zo in de afgelopen jaren. Wanneer de burgemeester de steun uit de raad nodig heeft zodat hij meer met zijn vuist op tafel kan slaan voor wat betreft de financiële onderbouwing en de gevolgen daarvan, ondersteunt hij hem daarin van harte. Hij verneemt graag wat de burgemeester nodig heeft vanuit de gemeenteraad richting de regiogemeenten.

De heer Bakker (D66) dankt de burgemeester en de heren Bos en Van den Hemel voor de uitgebreide beantwoording van alle vragen. Hij sluit zich aan bij de woorden van de twee voorgaande sprekers in die zin dat hij het lastig vindt nu hieraan de A-status mee te geven terwijl er nog een aanpassing komt. Hij sluit zich aan bij de desbetreffende woorden van de heer De Vries.

Mevrouw Rajkowski (VVD) is nog steeds benieuwd naar hoe dit gaat werken in de strijd tegen ook agressie van mensen tegen hulpverleners. Zij neemt zich voor hierover vragen te stellen aan het college in een Raadsinformatiebijeenkomst.

De heer Işik (PvdA) zou graag iets meer informatie krijgen in de onderbouwing die het college naar de raad gaat sturen over de organisatie van de diversiteit, de samenstelling van het personeel. Hij houdt het voor mogelijk dat het daarbij gaat om een afspiegeling van de stad. Hij vindt het prima wanneer de burgemeester hierop direct antwoord kan geven, maar wanneer de burgemeester er de voorkeur aan geeft die informatie te verwerken in de onderbouwing, gaat hij daarmee ook akkoord.

De voorzitter heeft begrepen uit de bijdragen uit de commissie dat dit onderwerp voorlopig de B-status houdt, tenzij de burgemeester reden geeft in zijn brief die status te wijzigen.

Burgemeester Van Zanen zet uiteen dat hij de betrokkenheid nodig heeft van de raad in antwoord op de vraag van de heren Eggermont en De Vries wat hij nodig heeft. Hij vindt dat het allerbelangrijkst, ook richting de regio. De brief is niet voor niets aldus geformuleerd. Het gaat wat hem betreft om de laatste zin van de derde alinea: “Daarom verzoeken wij u te heroverwegen…”. De burgemeester geeft te kennen aan die zin op twee manieren te willen knutselen:
(1) Wel vinger aan de pols houden, enige druk hierop houden. Het is niet gratis en de klem zit in de beleidscyclus.
(2) Zo geformuleerd dat duidelijk is dat het bestuur van de gemeente Utrecht ook bereid is de wensen van de VRU te steunen wanneer de VRU een goede onderbouwing geeft. Dat vindt hij tactisch gezien voldoende. Hij benadrukt te beseffen dat het niet zo is dat de hele regio hierop tegen is.

Hij neemt zich voor van die ene zin iets moois te maken en die zo spoedig mogelijk weer neer te leggen bij de raad, misschien vandaag nog en anders morgen. Hij hoopt dan op de A-status op het laatste moment. Hij richt zich op een door de raad vastgestelde brief aan de VRU.
Richting de heer Işik bevestigt de burgemeester de gevraagde gegevens zo te kunnen geven. Hij verneemt van hem dat ook hij de beantwoording van die vraag het gestand doen van deze toezegging niet in de weg wil laten zitten.
De heer De Vries (GroenLinks) neemt aan dat de burgemeester de brief kan leveren vóór 1 of 8 februari.
Burgemeester Van Zanen beseft dat ook het college hierover nog een standpunt moet innemen en antwoordt bevestigend met de herhaling van wat hij hieromtrent heeft gezegd.

De voorzitter recapituleert de gedane toezegging en rondt daarmee de bespreking van dit agendapunt af. Zij vraagt de commissie zo spoedig mogelijk te reageren op de gewijzigde brief van de burgemeester.

6. Initiatiefvoorstel Gelijke behandeling van arbeidskrachten die in het kader van payrolling ter beschikking zijn gesteld (payrolling en goed werkgeverschap)

Een initiatiefvoorstel van Bouchra Dibi, PvdA, Hilde Koelmans, SP en Fred Dekkers, GroenLinks. De initiatiefnemers van het voorstel willen bereiken dat de gemeente de negatieve effecten van payrolling uitsluit binnen de eigen organisatie, maar ook bij partijen waarmee een subsidierelatie of opdrachtgeverschap wordt aangegaan. Dit sluit volgens hen aan op maatschappelijke discussies in de landelijke politiek en het landelijk overleg over gemeentelijke arbeidvoorwaarden.

De voorzitter nodigt de initiatiefnemers uit in vak C plaats te nemen. Zij noemt de aanleiding voor de behandeling en schetst de procedure daarvoor in deze commissie. Zij attendeert de commissie op de reactie van het college op het initiatiefvoorstel zoals toegevoegd aan de agenda.

Toelichting van het initiatiefvoorstel door de indieners
Mevrouw Dibi (PvdA) geeft mede namens haar collega's, mevrouw Koelmans en de heer Dekkers, een algemene inleiding met een toelichting op het voorstel.
De arbeidsmarkt wordt in de laatste jaren steeds meer gekenmerkt door een toename van flexibele contracten. De constructies die daarbij toegepast worden, hebben doorgaans meer flexibiliteit tot gevolg voor de werkgever in ruil voor minder zekerheid voor de werknemer. Een van de constructies die steeds meer voorkomt is payrolling. Dit is ook in Utrecht aan de orde bij de gemeentelijke organisaties en daarbuiten.
De gemeente Utrecht hecht aan goed werkgeverschap ongeacht de vorm waarin werkzaamheden worden uitgevoerd en functies worden bekleed. Bij goed werkgeverschap hoort volgens de initiatiefnemers ook het voorkomen dat payrolling gebruikt wordt voor ontduiking van arbeidsvoorwaarden.
De initiatiefnemers verbeteren met dit voorstel de arbeidsvoorwaarden voor payroll-medewerkers die werkzaamheden verrichten voor de gemeente en binnen organisaties waarmee de gemeente een relatie heeft via subsidie of in opdrachtgever-opdrachtnemer-verhouding. Zij worden betaald conform de arbeidsvoorwaarden in de CAO en/of conform de arbeidsvoorwaarden in een vergelijkbare functie.
Het speelveld op de arbeidsmarkt wordt gelijker en zij willen doorgeslagen flexibilisering hiermee tegengaan. Ook willen de initiatiefnemers hiermee oneigenlijke concurrentie voorkomen. Mevrouw Dibi vindt het aan niemand uit te leggen dat iemand die in een payroll-constructie hetzelfde werk doet als zijn collega op de werkvloer, minder verdient en zeer zeker ook minder rechten heeft. Zij en de andere initiatiefnemers wíllen dat dat ook niet uitleggen.
Ook de Tweede Kamer sprak zich uit vóór gelijke behandeling bij arbeidsvoorwaarden van enerzijds payroll-werknemers werkzaam bij de inlener en anderzijds de eigen werknemers van de inlener. Om dat te bereiken ligt een wijziging van de Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs (de WAADI) voor bij de Raad van State om voorgelegd te worden aan de Tweede Kamer. Dit initiatiefvoorstel anticipeert op de voorgestelde wijziging van de WAADI.
Het huidige kabinet wil dat de mensen die op een payroll-constructie gaan werken dezelfde arbeidsvoorwaarden krijgen als medewerkers die het inlenende bedrijf zelf in dienst heeft.
Het kabinet wil de doorgeschoten flexibilisering verder gaan aanpakken. Op die manier wil het kabinet de mogelijkheden voor payrolling beperken. Ook hier gaat het om het regelen van gelijke primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden tussen de medewerkers in vaste dienst en de payroll-medewerkers. De initiatiefnemers zijn heel blij dat het kabinet dit heeft opgenomen in het Regeerakkoord.
Tot slot dankt zij het college naar aanleiding van diens brief voor de onderschrijving van de doelstellingen van het initiatiefvoorstel. Het college schrijft diverse malen in zijn brief bezig te zijn om de positie van payrollers te versterken. Ook dit zien de initiatiefnemers als ondersteuning van het voorstel.
De gemeente Utrecht, dus ook het college, vindt goed werkgeverschap belangrijk. De initiatiefnemers vinden het jammer dat het college in zijn brief de ambitie mist om juist op dit punt voorop te lopen. Mevrouw Dibi vindt dat hier een kans ligt.
Dit initiatiefvoorstel zoals voorgelegd aan de commissie, hield stand in de juridische toets door de ambtelijke ondersteuning.

De commissie

De heer Bakker (D66) dankt namens zijn fractie de initiatiefnemers voor dit initiatief van GroenLinks, de SP en de PvdA en zojuist toegelicht door mevrouw Dibi: gelijk werk gelijk belonen en een goede invulling van het werkgeverschap. Dit zijn de uitgangspunten die deze fracties met D66 delen en die D66 ook terugziet in de collegebrief. Hij zou graag de vier beslispunten in zijn bijdrage langs lopen en zijn vragen en opmerkingen met de commissie delen.

Het eerste beslispunt

Dit heeft betrekking op de nieuwe CAO en het gelijk stellen aan het vast personeel voor wat betreft de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. In diens brief zette het college uiteen hoe het staat met de CAO-afspraken op het gebied van payrolling. Hierin is geregeld dat een medewerker die via een payroll of via vergelijkbare constructies wordt ingehuurd, een vergelijkbare beloning ontvangt als een medewerker met een aanstelling of arbeidsovereenkomst bij de gemeente. De uitwerking van deze afspraken wordt per 1 juli 2018 geïmplementeerd en is ook bindend voor deze gemeente. Naar de indruk van zijn fractie zijn de afspraken in de CAO vrij helder en zal het beslispunt in dat opzicht geen versnelling brengen; aanstaande zomer is het al zo ver. Hij vraagt de initiatiefnemers waarom zij toch iets anders willen dan deze CAO-afspraken en wat dat dan behelst.

Landelijk loopt ook één en ander. Deze drie partijen dienden zelf een initiatiefwetsvoorstel in dat bij de Raad van State ligt, wanneer hij mevrouw Dibi goed heeft begrepen. Daarnaast staat ook vrij uitgebreid een en ander in het Regeerakkoord. Waarom wordt in Utrecht nu voor een ander regiem gekozen? Hij leest ook in de collegebrief dat dat niet handig is. Hij krijgt hierop graag de reactie van de indieners.

De heer Eggermont (SP) bevestigt dat iets dergelijks ook landelijk speelt. Landelijk gaat het ook om een initiatiefvoorstel dat nog niet is aangenomen. Hij vraagt naar het bezwaar van D66 in Utrecht iets te doen. Wanneer het initiatiefvoorstel landelijk niet wordt aangenomen, heeft Utrecht wel iets.

De heer Bakker (D66) licht toe dat dit zaken zijn die enerzijds goed zijn om landelijk te regelen en daarover helderheid te verschaffen. Op korte termijn gebeurt al heel veel. Hij noemt het wetsvoorstel dat in aantocht is vanuit het Regeerakkoord, en hij noemt het landelijk initiatiefvoorstel. Hij vermoedt dat de initiatiefnemers met hun fracties in de Tweede Kamer zelf goed kunnen schatten hoe het daarmee staat. Hij voegt daaraan toe dat ook via de CAO een en ander is geregeld. Hij vraagt wat dit als derde element daaraan gaat toevoegen.

Het tweede beslispunt

Het gezonde evenwicht tussen interne en externe flexibiliteit in de gemeentelijke organisatie. Gezien de reactie van het college waarin staat dat het uitgangspunt is dat structureel werk, structureel wordt ingevuld, vast werk waar het kan, en flexibel waar het moet. Hij vraagt naar de noodzaak van dit punt. Hiervan is zijns inziens al sprake.

Het derde beslispunt

Hier gaat het om de inkoop. Dit punt is vergaand. De vraag is daarbij of het bestuur van de stad dit moet willen. Daarbij komt het landelijk element terug, zoals zojuist genoemd. Volgens D66 ontbreekt in het initiatiefvoorstel een risicoanalyse, of naar de woorden van de heer Bakker *minder aardig geformuleerd* een *kritische zelfreflectie* op de effecten van de voorgestelde punten. D66 is het niet oneens met dit uitgangspunt.

Hij schrok bij het lezen van de collegebrief. Hij las de kwalificaties die het college hieraan geeft: niet uit te voeren, niet te controleren en onwenselijk. Bovendien komt er een drempel bij. Die drempel betreft het meedingen naar opdrachten. Van die drempel zijn vooral kleine bedrijven de dupe. De gemeente krijgt dan niet het beste uit de markt. Hij krijgt hierop de duiding van de initiatiefnemers. Daarbij verneemt hij graag wat dit wat hen betreft betekent voor de inkoop en concurrentiepositie van de gemeente. Hij denkt dat het goed is om op dit punt de reactie van de wethouder te vernemen.

De heer Eggermont (SP) las dit ook. Hij merkt op dat de heer Bakker die zin voor waar aanneemt. Hij vraagt of hij in de reactie van het college heeft kunnen lezen waarop het college die baseert. Hij las dit niet. Wat hem betreft is het niet waar dat kleine bedrijven eerder zullen afvallen. Waarom zouden de kleine bedrijven dan eerder payrollers hebben? Hij ziet dat verband niet. Op grond waarvan denkt D66 dan dat dit een verslechtering oplevert? Of vreest D66 dat het meer geld gaat kosten? Is dat dan niet precies waar dit initiatiefvoorstel over gaat: niet voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten?

Mevrouw De Boer (GroenLinks) noemt dit laatste ook haar vraag. De heer Bakker spreekt over concurrentiepositie, en misschien moeilijker om bedrijven te vinden. De kern van dit voorstel is wat haar betreft dat geprobeerd wordt ervoor te zorgen dat er niet op arbeidsvoorwaarden geconcurreerd wordt. Te zeggen is dat de gemeente dat belangrijk vindt en dat zij dat als voorwaarde stelt. Dit voorstel voorkomt onderbetaling op grond van de CAO.

De heer Bakker (D66) gaat in op de inbreng van de heer Eggermont. Het college reageert onderbouwd; om die reden zijn vraag aan de wethouder of hij uitleg kan geven. Hij vroeg hoe de initiatiefnemers deze vrij scherpe analyse beoordelen.

In reactie op mevrouw De Boer zet de heer Bakker uiteen de idee te hebben het daarover eens te zijn. Hij stelt voor dit terug te geven via landelijke wetgeving zo dat het duidelijk is voor alle partijen.

Het vierde beslispunt

Dit betreft de subsidieverordening. Voor het verstrekken van subsidie geldt dat er enig verband moet bestaan tussen de opgelegde verplichting en de uitvoerende activiteit. Dit geldt niet voor het gebruik maken van de

payroll-constructies. Hij begrijpt dit ook uit de collegebrief en uit eerdere discussies hierover. Zijn vraag hierbij is ongeveer detzelfde als bij beslispunt 3: moet de gemeente Utrecht dit hier en nu op deze wijze organiseren? Ook hiervoor geldt dat hij graag de reactie van de wethouder verneemt.
Wat D66 betreft moet payrolling een instrument zijn voor werkgevers om hen te ontzorgen, maar niet om te concurreren op arbeidsvoorwaarden. Zijn fractie is het eens met initiatiefnemers dat voor gelijk werk werkers gelijk beloond moeten worden. Uiteraard geldt dat ook voor werkers binnen deze gemeente. D66 is er niet van overtuigd dat het verstandig is nu op lokaal niveau een verwarrende nieuwe situatie te creëren waarvan het de vraag is of dit het beoogde effect zal hebben, terwijl binnen de CAO en ook op landelijk niveau in positieve zin op korte termijn veel staat te gebeuren.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of D66 met de onderstreping *gelijk werk gelijke beloning* handhaaft als blijkt dat dit meer kosten zich meebrengt. Of is het goed wanneer het even gaat en anders maar niet?
Hij hoort veel besproken worden door D66 over het onderscheid tussen landelijk en lokaal. Utrecht kan ook een voorbeeldrol op zich nemen en laten zien dat het anders en ook beter kan en dat Utrecht een extra stap zet, zeker als sociale grote gemeente. Daarover hoort hij D66 niet. Hij hoort die fractie alleen iets zeggen over concurrentie en het landelijk beleid.
De heer Bakker (D66) gelooft in het grote belang voor de gemeente Utrecht van goed werkgeverschap. Daaraan geeft het college momenteel al invulling. Een en ander wordt al geregeld in de CAO. Hij vraagt of de PvdA-fractie kan specificeren waar het haar exact om gaat en wat zij nog meer wil doen. Hij vindt de wijze waarop aan goed werkgeverschap invulling wordt gegeven, een goed resultaat van deze CAO-onderhandelingen.
Ten tweede gaat het hem niet om wáár het exact geregeld wordt. Het gaat er wat hem betreft veel meer om of de werkgever de goede dingen doet. Hij ziet op landelijk niveau dat die goede dingen in aantocht zijn. Daarmee ontstaat duidelijkheid voor bedrijven en alle subsidierelaties van de gemeente Utrecht. Hij heeft zijns inziens helder verwoord hoe hij inhoudelijk tegen payrolling aankijkt. Dan is het nu de vraag hoe die het beste te organiseren. Hij stelt vraagtekens bij de manier waarop de initiatiefnemers dit op dit moment willen doen.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) uit haar hoge waardering voor dit initiatiefraadsvoorstel. Haar fractie deelt de zorg arbeidsvoorwaarden voor medewerkers intern en extern goed te moeten regelen. Wat haar betreft moet het bestuur scherp zijn op de uitvoering van de huidige afspraken, waar bescherming te bieden tegen het om oneigenlijke redenen gebruiken van payroll- en vergelijkbare constructies.
Haar fractie onderschrijft in beginsel de doelstelling van dit raadsvoorstel maar is nog niet helemaal overtuigd. Zij zal zoals haar collega van D66 de punten kort langslopen.
<u>De beloning</u>
De hoge Raad deed in november 2016 uitspraak en trok payrollers en uitzendwerkers in juridisch opzicht daarin gelijk met interne medewerkers. In die CAO wordt gesproken over inlenersbeloning. Dit houdt in dat de gemeente payrollers of medewerkers in vergelijkbare constructies zouden moeten belonen conform het gemeentelijk functiewaarderingsysteem. Dit leidt in voorkomende gevallen tot een toeslag voor de payroll-medewerker om gelijke beloning te realiseren. De uitwerking van die CAO-afspraken wordt per 1 juli 2018 geïmplementeerd. Deze landelijke afspraken zijn bindend voor de gemeente Utrecht en is in lijn met het initiatiefvoorstel. Het initiatiefvoorstel gaat verder dan gelijke beloning. Die betreft namelijk ook de pensioenen. Zij zocht uit hoe dit precies zit. Payrollers zouden dan aangemeld worden bij het ABP. Dat is niet mogelijk omdat zij door hun directe werkgever, vaak een detacheringsbureau, zijn aangemeld bij een pensioenfonds. Alleen de vier grote payroll-uitzendorganisaties zijn aangemeld bij het ABP. Dat gelijk trekken, zou dat wellicht betekenen dat de gemeente Utrecht alleen zaken doet met deze grote marktpartijen. Zij stelt die veronderstelling als vraag aan de wethouder. Zij vraagt hoe zich dat verhoudt tot het streven de gemeentelijke administratieve lasten te verlichten en ook andere bedrijven MKB meer kansen te bieden.
De heer Eggermont (SP) hoort hier ruis veroorzaakt worden. Gelijke beloning betekent in zijn beleving ook recht op pensioen. Dat wil niet zeggen dat iedereen aangemeld moet zijn bij het ABP. Dat betekent wel dat waar het gaat om de inzet op de pensioenopbrengsten niet ook nog eens daarop geconcurreerd moet worden. Hij vraagt richting de initiatiefnemers of hij dit ook op die manier moet interpreteren. Zouden payrollers en werkers in vergelijkbare constructies dan bij willekeurig welk pensioenfonds aangemeld kunnen worden? Is het waar dat de opmerking in de antwoordbrief over het ABP nergens over gaat? Hij merkt op dat daarop vooral de fractie van de ChristenUnie ingaat.
De heer Bakker (D66) vraagt de heer Eggermont wat hij verstaat onder gelijk stellen.
De heer Eggermont (SP) antwoordt dat er voor gezorgd wordt dat deze mensen een fatsoenlijke pensioenopbouw hebben. Dat hoort namelijk ook bij wat mensen krijgen voor hun arbeid. Het gaat niet om het primaire loon, het gaat ook om de emolumenten. Daarop mogen werkgevers wat hem betreft niet concurreren.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) vervolgt haar inbreng in haar termijn.
<u>Streven naar een gezond evenwicht tussen externe en interne flexibiliteit van de gemeentelijke organisatie</u>.
De ChristenUnie is het eens met de indieners dat er een gezond evenwicht dient te zijn en moet blijven. Het aantal payrollers neemt tot haar genoegen af. De positie van payrollers is inmiddels versterkt door bij vacatures hen de status te geven van interne kandidaat.

Daarnaast stelt haar fractie de vraag wat precies bedoeld wordt met “gezond”. Op 4000 medewerkers gaat het om een percentage van 2% payrollers. Menig bedrijf zou daaraan een voorbeeld kunnen nemen. Onderwijsorganisaties proberen 5% vol te houden en gaan daar vaak al overheen. Andere bedrijven zitten op 10-20%. Dit klinkt in haar oren niet als doorgeschoten flex, maar als een gezond evenwicht. Wat haar betreft moet het percentage wel gemonitoord blijven. Daarover is haar fractie het eens.

De opdrachtnemers en hun onderaannemers

Zoals de gemeente ook stelt in haar reactie op de brief, is deze situatie in de praktijk zowel voor de gemeente als voor het bedrijf die al zaken doet of wil doen met de gemeente, lastig uitvoerbaar of soms ook mogelijk niet wenselijk. Zoals zij bij punt 1 aangaf zullen dan mogelijk de administratieve lasten hoger komen te liggen en kan de gemeente mogelijk alleen zaken doen met de vier eerder genoemde marktpartijen. Zij houdt het voor mogelijk dat de commissie daarop straks nog terugkomt.
De vraag is ook of op deze wijze het beste uit de markt komt. Wordt hierdoor oneerlijke concurrentie in de hand gewerkt? De ChristenUnie wil ook de lokale ondernemer meer ruimte bieden.
De heer Eggermont (SP) vraagt wat de ChristenUnie onder “het beste uit de markt” verstaat. Gaat het dan ook niet om die marktpartijen die fatsoenlijk werkgever zijn.
De heer Van der Zweth (PvdA) onderschrijft de vraag van de SP. De gemeente stelt bij inkoop vaker eisen en hij noemt als voorbeeld “social return”, “arbeidsgehandicapten in dienst”. Dit is dan een nieuwe vorm. Hij veronderstelt dat dit in de praktijk moet blijken. Hij begrijpt het bezwaar hiertegen niet.
Mevrouw Streefland (ChristenUnie) begrijpt dat tot nu toe de werkgever goed voor zijn werknemers zorgt. Zij vraagt zich af waarom de gemeente Utrecht nu voorop moet willen lopen wanneer dit eigenlijk al in de CAO is omschreven. Zij sluit zich aan bij haar collega die dit standpunt ook koesterde.
De ChristenUnie heeft veel sympathie voor dit initiatiefraadsvoorstel en haar fractie hoort ook de signalen uit de praktijk. Toch ziet zij dat de gemeente Utrecht veel waarde hecht aan goed werkgeverschap en dat dit initiatiefvoorstel ook effect had op de aanscherping van beleid. Zij zou wel graag willen dat het college door middel van bijvoorbeeld een audit nagaat of de inlenersbeloning wel goed gehanteerd wordt. Zij houdt het voor mogelijk dat uit dit onderzoeksvoorstel veel informatie komt. Zij vraagt of de initiatiefnemers dit idee kunnen omarmen. Zij vraagt ook hoe het college aankijkt tegen dit onderzoeksvoorstel.

Mevrouw De Boer (GroenLinks) is blij met dit initiatiefvoorstel. Haar fractie ziet dat payroll vaak gebruikt wordt om te concurreren op arbeidsvoorwaarden en om CAO’s te ontduiken. Dat vindt op vrij grote schaal plaats in Nederland. Haar fractie vindt het belangrijk dat de gemeente het signaal afgeeft dit als Utrecht niet te willen. Daarvoor is dit initiatiefvoorstel bedoeld. Het voorstel dient daartoe als een goed middel. De gemeente heeft hierin een duidelijke verantwoordelijkheid, ook volgens de wet. Als het gaat om opdrachtgeverschap, is de gemeente aansprakelijk wanneer een aan haar gerelateerde opdrachtgever de CAO ontduikt. De wetgeving is veranderd en daarmee moet de gemeente Utrecht het doen. Zij zal per punt aangeven wat haar idee daarover is en proberen in te gaan op wat anderen daarover hebben gezegd.
Met betrekking tot het eerste punt vraagt zij zich af wat het toevoegt om als gemeente deze eis te stellen op het moment waarop landelijk al aan wetgeving gewerkt wordt en ook een CAO-afspraak in de maak is met uitwerking die in juli 2018 geïmplementeerd moet worden. Wat GroenLinks betreft voegt dit initiatiefvoorstel toe dat de gemeente hiermee een heel duidelijk signaal afgeeft en ook zegt dat de datum van 1 juli 2018 echt de datum is waarop het moet gebeuren. Zij werkt in een omgeving waar veel gebeurt met CAO-afspraken. Daar bestaat nogal de neiging om in overleg uit te lopen en het uiteindelijk niet door te gaan. Dan wordt het een half jaar of een jaar later. Wanneer de raad dit voorstel aanneemt zegt de raad het belangrijk te vinden dat dit echt per 1 juli gaat gebeuren en daarop ook te sturen en dat ook de vertegenwoordiger die vanuit Utrecht in dat overleg zit duidelijk stelling neemt als het gaat om vaart maken.
De heer Bakker (D66) merkt op dat mevrouw De Boer in zijn beleving belispunt 1 beschouwt als een adhesiebetuiging aan de CAO-afspraken. Hij begrijpt uit de collegebrief dat er licht zit tussen gelijk en gelijkwaardig als het gaat om primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. Hoe duidt mevrouw De Boer dat verschil? Wat wil zij?
Mevrouw De Boer (GroenLinks) bevestigt dit te lezen als een adhesiebetuiging aan wat in de CAO is afgesproken. Zij verneemt graag van de initiatiefnemers in hoeverre zij dat ook zo bedoeld hebben. Zij heeft de indruk dat in de reactie van het college, het college meer op zoek ging naar onmogelijkheden in plaats van hoe dit wel te ondersteunen is. Daarbij hanteert het college een woordelijke interpretatie. Daarbij is ook te zeggen er vanuit te gaan dat bedoeld wordt “gelijkwaardigheid” inplaats van “gelijk stellen”. Dat eerste is wat haar betreft wat bedoeld wordt. Zij verneemt dat graag van de initiatiefnemers.

Punt 2; vast werk is vaste aanstelling

De tendens is goed. Mevrouw Streefland zei hierover ook al iets. Wanneer mensen langer dan zes maanden via een payroll-constructie werken, maakt dat dat de payroller een interne kandidaat wordt, dus ook eerder in vast dienstverband komt. Zij vindt dat goede ontwikkelingen. Ook het gegeven dat steeds minder mensen via een payroll-constructie werken, vindt zij een positief gegeven. De fractie vraagt zich wel af waarom het aantal payrollers op bepaalde afdelingen zo hoog is. Waarom is bijvoorbeeld bij de UVO voor een dergelijke constructie gekozen? Zij stelt die vraag vooral ook omdat er heel veel andere mogelijkheden zijn om de flexibiliteit te realiseren. Zij stelt als voorbeeld de CAO-zwembaden, alle zwembaden die niet van de gemeente zijn. Daarin is

sprake van een constructie waarin mensen wel een vast contract krijgen voor een standaard aantal uren en daarbovenop flexibel kunnen meebewegen met het aanbod dat de organisatie nodig heeft. Zij vindt dergelijke constructies inventiever dan een payroll-constructie. Zij vraagt het college of het ook kijkt naar dergelijke constructies. Wat GroenLinks betreft heeft de handhaving van de druk nog steeds toegevoegde waarde als het gaat om het tegen het licht houden van onnodige payrollconstructies en dat het bestuur monitoort wat feitelijk plaatsvindt en hoe de situatie zich blijft ontwikkelen.

Punt 3: de opdracht en onderaanneming

Haar fractie vindt de reactie van het college daarop onbegrijpelijk. Gezegd wordt dat de gemeente zich dan mengt in de bedrijfsvoering van een opdrachtnemer. Mevrouw De Boer bevestigt dat de gemeente dat dan doet. Dat doet zij ook via bijvoorbeeld social return-afspraken als het gaat om het in dienst nemen van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt of via een leerwerktraject, een BBL-constructie. GroenLinks vindt het terecht dat de gemeente eisen stelt, juist om ervoor te zorgen dat de niet-gewenste constructies zich ook niet voordoen. Zij voegt toe dat ook op landelijk niveau dergelijke inmenging plaatsvindt. Zij noemt in dit verband de wet normering topinkomens. Ook daarmee mengt de overheid zich in de bedrijfsvoering. GroenLinks vindt het niet meer dan normaal dat de overheid grenzen stelt. Zij verneemt graag hierop de reactie van de wethouder.

Het college zegt dat wanneer het dit uitvoert, binnen het payroll-bedrijf mensen verschillend betaald worden. Op dat punt begrijpt zij het college niet. Het gaat haar er dan om wat erger is: mensen die op dezelfde werkvloer werken of mensen die bij verschillende bedrijven werkzaam zijn vanuit het payroll-bedrijf. Zij geeft dan de prioriteit aan “werken op dezelfde werkvloer”.

Het college zegt tenslotte dat het niet te controleren is. Zij begrijpt dat het niet mogelijk is om overal bovenop te zitten. Uiteindelijk is de opdrachtgever verantwoordelijk. Wanneer zaken mis gaan, is op elk moment in te grijpen. Door aan de voorkant deze eis te stellen, maakt de overheid de voorwaarden duidelijk. Zij krijgt hierop graag de reactie van het college.

Punt 4: de subsidievoorwaarden

Het college zegt hierover dat het juridisch ingewikkeld en moeilijk is en dat het niet mogelijk is. Mevrouw De Boer verwijst naar de inleiding van mevrouw Dibi waarin zij stelt dat alles wat voorgesteld wordt juridisch mogelijk is. Ook hierop vraagt zij de reactie van het college. Gaat het hier om niet kunnen of niet willen?

Mevrouw De Boer vindt het in de subsidierelatie ingewikkelder dan bij het opdrachtgeversschap ook vanwege de ketenaansprakelijkheid die daarin minder duidelijk zit. Zij stelt de initiatiefnemers de vraag of agentschappen ook gerekend kunnen worden tot payroll-constructies. Is over de vormgeving daarvan nagedacht? Zij stelt hiermee in verband dat de subsidierelatie een grotere afstand inhoudt dan het opdrachtgeverschap.

De heer Van der Zweth (PvdA) stelt dat zeker zijn van goed werk voor iedereen belangrijk is. Ook wanneer mensen worden betaald via payrolling, verdienen zij dezelfde arbeidsvoorwaarden als mensen in vaste dienst. Hij vindt het niet uit te leggen dat mensen die hetzelfde werk doen als hun collega's op de werkvloer minder loon, vakantiedagen of pensioen krijgen, alleen omdat ze in een payroll-constructie werken. De PvdA is blij dit initiatief te hebben kunnen oppakken samen met GroenLinks en SP om te zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden voor iedereen. Wat de PvdA betreft moet de gemeente als werkgever hier het goede voorbeeld geven, laten zien wat mogelijk is en daarvoor een extra stap zetten. Dat is zeker nodig wanneer later mocht blijken dat het landelijk niet lukt. Hij refereert hierbij aan de zojuist gevoerde discussie. Het is zijn ambitie als Utrecht te laten zien dat het wel mogelijk is en dat de gemeente het belangrijk vindt dat mensen gelijk beloond worden. Hij reageert kort op de beslispunten omdat veel al gezegd is. Hij kan zich volledig aansluiten bij de inbreng van GroenLinks.

Beslispunt 1

Het college zegt de doelstellingen te steunen: gelijk loon voor gelijk werk, streven naar goed werkgeverschap. Het college zegt dat Utrecht al voorop loopt. De PvdA begrijpt dan niet wat het zo moeilijk maakt om het initiatiefvoorstel over te nemen en te laten zien dat Utrecht als werkgever dit kan doen.

De heer Bakker (D66) merkt op dat zijn wedervraag dan is wat het initiatiefvoorstel toevoegt. Hij herhaalt dat een en ander is opgenomen in de CAO-afspraken. Daaraan wordt al invulling gegeven.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat het college zegt dat wat enerzijds in de CAO staat en anderzijds in de Initiatiefnota, niet gelijk is aan elkaar. Dan gaat het om breder dan belonen. De SP zei dat ook steeds: wat te doen met pensioen en wat met vakantiedagen? Bovendien is het doorlopend geldig. In dat opzicht refereert hij aan de desbetreffende inbreng van GroenLinks. Wat landelijk beoogd wordt als Utrecht oppakken, lijkt hem een aanvulling. Hij vindt de discussies door elkaar lopen. Wanneer het om hetzelfde gaat, gaat hij ervan uit dat het college het initiatiefvoorstel kan overnemen. Nu zegt het college dat het niet hetzelfde is, maar ziet hiervan niet de meerwaarde. De vraag is dan waarom het college die meerwaarde niet ziet. Wanneer het niet hetzelfde is, doet de gemeente Utrecht meer voor de werknemers. De PvdA ziet duidelijk een meerwaarde in gelijk loon bij gelijk werk.

Mevrouw Rajkowski (VVD) hoort de heer Van der Zweth zojuist iets zeggen over zaken die door elkaar heen lopen. Juist bij dit punt waarover wordt gezegd dat het initiatiefwetsvoorstel vooruitloopt op de landelijke ontwikkeling en op de CAO-afspraken, halen partijen zaken door elkaar. Zij oppert dat deze discussie mogelijk beter te voeren is wanneer de landelijke afspraken duidelijk zijn, wanneer duidelijk is waar eventuele gaten of ontevredenheden zitten. Dit voelt bij haar nu aan als het voeren van landelijke politiek. Zij benadrukt dat het hier

nu toch echt gaat om de Utrechtse gemeenteraad. De gemeente heeft niet overal invloed op. Misschien worden zaken ook wel al landelijk geregeld. Zij vraagt hoe de PvdA dit ziet.
De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt hierop zeker invloed te hebben als gemeenteraad. De gemeente kan bepalen dit te doen, dat het bestuur het nu regelt en daarmee een duidelijk signaal afgeeft over wat zij als werkgever belangrijk vindt. Het is niet zeker of dat wat nu landelijk op stapel staat, gaat lukken. Wanneer het dan hetzelfde is als in de CAO is overeengekomen, adviseert hij het college het initiatiefvoorstel over te nemen. Wanneer dit niet hetzelfde is als wat in de CAO is overeengekomen, concludeert hij dat het gemeentebestuur nu meer doet. Dan begrijpt hij niet waarom het college zegt dat dit geen meerwaarde heeft; wat hem betreft hoeft niets door elkaar heen te lopen.
Mevrouw Rajkowski (VVD) begrijpt het streven naar goed werkgeverschap. Ondernemen en werken moet lonen voor iedereen en altijd, ook hier in Utrecht. Ook daaraan hecht de VVD veel waarde. Wanneer zij kijkt naar de reactie van het college, pleit zij ervoor dat het college zijn verantwoordelijkheid neemt als het gaat om goed werkgeverschap en dat het college daar ook naar handelt en toe gaat naar een ander type contract. Zij concludeert hieruit dat de gemeente Utrecht het eigenlijk al heel goed doet.
Zij weerspreekt de suggestie als misbruikt Utrecht payrollers. Zij leest die weerspreking ook in de reactie van het college. Zij is benieuwd te vernemen of het beeld dat partijen schetsen overeenkomt met de realiteit. Zij pleit voor een scherpere typering van de wijze waarop Utrecht als werkgever zijn verantwoordelijkheid neemt.
De heer Eggermont (SP) merkt op richting de VVD dat de gemeente dit pas sinds kort doet. De gemeente verandert schijnbaar iets. Schijnbaar was het slechter in het verleden. Dat betekent dat de aandacht voor dit onderwerp tot verschuiving leidt. Dat vindt hij de reden waarom het nodig is dergelijke duidelijke regels te gaan stellen.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) brengt aanvullend in dat mevrouw Rajkowski zegt dat partijen het beeld schetsen alsof op grote schaal in Utrecht de CAO ontdoken wordt via payroll-constructies. Zij weerspreekt dat. Het beeld dat wordt geschetst is dat dit in Nederland op grote schaal via payroll-constructies plaatsvindt, dat de gemeente Utrecht op de goede weg is, maar dat zij het beter en schereper kan doen.
Mevrouw Rajkowski (VVD) merkt op dat het haar precies om die woorden ging: dat via payroll-constructies CAO's worden ontdoken. Die afspraak is niet hierop van toepassing en wordt in de discussie wel gebruikt. Zij haalt in dit opzicht de landelijke situatie en het werkgeverschap van de gemeente Utrecht uit elkaar. Wanneer zij de woorden hoort van de heer Eggermont, kan zij alleen concluderen dat het goed is aandacht te hebben voor dit onderwerp. De VVD onderschrijft dat. Zij herhaalt de stellingname van de VVD hierin. Op dat punt is het doel al behaald. De zes maanden is in de overeenkomst opgenomen. Zij concludeert daaruit dat beslispunt 1 te schrappen is.
De heer Van der Zweth (PvdA) vervolgt zijn inbreng in zijn termijn en brengt in dat de PvdA in den brede het streven van gelijk loon bij gelijk werk onderstreept; meer dan loon alleen. Daarin voorziet dit voorstel. Zijn overtuiging is dat het stadsbestuur met dit voorstel een duidelijk signaal afgeeft en voor een voorbeeldfunctie van de gemeente Utrecht zorgt. Hij vindt dat van belang. Wat in Utrecht gebeurt met interne kandidaten, onderstreept de wens van de initiatiefnemers. Daarin ziet hij geen bezwaar het voorstel te steunen.
<u>Beslispunt 3</u>
De heer Van der Zweth vindt het argument van het college dat de gemeente zich mengt in de interne bedrijfsvoering van ondernemingen veel te kort door de bocht. De gemeente doet dat om te voorkomen dat misbruik gemaakt wordt van medewerkers, dat de opdrachtgever voor zo min mogelijk geld op de eerste rang zit. Dat benadrukt volgens hem dat de gemeente in dit opzicht stelling moet nemen.
De gemeente stelt al extra eisen bij inkoop met goede bedoelingen, zoals social return. Dat is wat hem betreft ook hier mogelijk. Wanneer de gemeente het belangrijk vindt dat mensen voor hetzelfde werk dezelfde beloning krijgen, is dat wat hem betreft hier voorop te stellen. Dan moet de gemeente daarvoor echt kiezen.
<u>Beslispunt 4</u>
De heer Van der Zweth is benieuwd of dit in juridisch opzicht mogelijk is. Dit werd zojuist ook al door GroenLinks gevraagd. Hij vraagt naar de reactie van de initiatiefnemers.
<u>Resumerend</u>
Het voorstel is meer dan wat er gebeurt en onderstreept het belang ervan. Dit voorstel toont het streven van de gemeente. Hij vindt dat de gemeenteraad daarvoor moet staan.
De heer Bakker (D66) merkt op dat de gemeente meer dan een half miljard besteedt aan inkoop. Hij vraagt hoe het college de risico's duidt die in het initiatiefvoorstel worden geschetst. "Het kan en het gebeurt al" vindt hij te kort door de bocht. Het gaat niet over 10.000 euro. Het gaat om een inkoop van 500 – 700 miljoen euro. Hij vraagt naar de gevolgen van dit initiatiefvoorstel en vraagt de PvdA daarop in te gaan.
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het goed te kijken naar de gevolgen. De vraag is of de kosten ertoe leiden dat dat het bestuur van de stad ongelijkheid op de werkvloer accepteert. Accepteert het bestuur dat mensen anders of slechter beloond worden voor exact hetzelfde werk, terwijl zij naast elkaar zitten op kantoor? Hij vindt dat met een ontkennend antwoord het bestuur de hogere kosten moet accepteren. Hij pleit ervoor daarvoor te kiezen.
De heer Darwish (Student & Starter) merkt op dat de heer Bakker iets van zijn inbreng inbracht. De reactie van de de heer Van der Zweth vindt hij al te gemakkelijk. Hij merkt op dat in het initiatiefvoorstel een wettelijke en financiële onderbouwing ontbreekt of in ieder geval zicht op de consequenties. Hij vermoedt dat de heer Bakker

dat aspect wilde aansnijden. Hij vraagt daarop een iets duidelijker antwoord dan de vraag of de gemeente het al of niet moet doen wanneer het iets kost. Een brede schets van de consequenties zowel in wettelijk als in financieel opzicht zou een mooie toevoeging zijn aan het voorstel. Dat het kan, wil hij graag terugzien in het voorstel.
De voorzitter verneemt desgevraagd dat de heer Bakker dit ongeveer had willen zeggen. Zij geeft de heer Van der Zweth het woord.
De heer Van Der Zweth (PvdA) wacht de reacties af van de initiatiefnemers en van de wethouder op wat hij zojuist gezegd heeft. Dan nog vindt hij dat het bestuur voor zijn idealen moet staan.
Als het gaat om het juridische deelt hij de inbreng van D66 niet. Het is juridisch getoetst en het is mogelijk. Hij concludeert dat het juridische dan is afgedekt.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) stelt een wedervraag aan de heren Bakker en Darwish. Gevraagd is naar de consequenties van de stellingname niet te willen dat mensen voor het zelfde werk verschillend betaald worden. De gemeente stelt al in haar voorwaarden dat de CAO moet worden nageleefd. De consequenties daarvan worden toch ook niet ter discussie gesteld. Het gaat erom de eis te stellen. Dan is het vervolgens aan de markt na te gaan tegen welke prijs in te schrijven is op opdrachten van de gemeente.
De heer Bakker (D66) zet uiteen dat in fundamenteel opzicht hij van mening is dat de gemeente Utrecht bezig is bovenwettelijke eisen te stellen die vooruitlopen op te verwachten landelijke veranderingen. Daarin is een keuze te maken. D66 maakt daarin mogelijk een andere keuze dan de initiatiefnemers. Dat is wat hem betreft prima. De keuze is gemaakt een initiatiefvoorstel in te dienen en daarmee op de plek te gaan zitten van het college. Wanneer het college dit naar de raad zou sturen, zou hij exact dezelfde vragen stellen over de consequenties van het beleid. De heer Van der Zweth geeft daarop geen zicht, ook na herhaald vragen van hem en van de heer Darwish.
De heer Van der Zweth (PvdA) is verbaasd over die stellingname van D66 richting landelijke ontwikkelingen. Hij herhaalt zijn zojuist gestelde vraag over de voorbeeldfunctie die de gemeente kan nemen. Hij constateert dat D66 een partij is die altijd apentrots is op de stad: Utrecht moet voorop lopen en een voorbeeldfunctie nemen, Utrecht moet een sprankelend middelpunt zijn. In dit geval verschuilt D66 zich achter landelijke regels. Waarom laat D66 hier ook niet zien dat het kan, dat D66 dit wil? Hij begrijpt niet waarom deze fractie hier het voorbeeld niet wil zijn.
De heer Bakker (D66) maakte daarover al eerder opmerkingen. Hetzelfde denken over de uitgangspunten, wil wat hem betreft nog niet zeggen dat dit de slimme weg is om in te slaan. D66 constateert dat een aantal ijzers in het vuur zitten. De vraag is dan via welke route uit te komen is op de uiteindelijke realisatie ervan: niet op arbeidsvoorwaarden concurreren maar op goed werkgeverschap. Mevrouw Rajkowski maakte zijns inziens daarover hele heldere opmerkingen. Hij weet dat de gemeente Utrecht het op dit gebied al heel goed doet. De vraag is dan langs welke route een zekere aanscherping van het bestaande beleid te maken is. Hij is niet overtuigd van de route die de initiatiefnemers kiezen.

Mevrouw Rajkowski (VVD) merkt op dat al veel is ingebracht. Zij spreekt woorden van dank aan de initiatiefnemers voor hun werk. Zij benadrukt dat de VVD het streven begrijpt naar goed werkgeverschap. Ondernemen en werken moeten lonen voor iedereen, ook in Utrecht. Zij ziet dat de gemeente Utrecht hieraan ook veel waarde hecht en dat zij goed zorgt voor haar werknemers. Zij noemde zojuist al de landelijke politiek. Het Regeerakkoord bevat al enkele maatregelen die de flexmarkt zullen raken: het college pakt dan ook doorgeslagen flex aan, en beperkt mogelijkheden voor payroll. Nog niet is bekend op welke wijze en met welke concrete maatregelen. Zij zou die landelijke ontwikkelingen nu eerst willen afwachten. Utrecht loopt al voorop. De initiatiefnemers kunnen daarop ook trots zijn.
Zoals zij in de collegebrief leest wordt structureel werk structureel ingevuld, vast waar het kan en flex waar dat moet. Het aantal payrollers neemt af. Wanneer een payroller in de loop van de tijd structureel werk blijkt te doen, wordt het ook structureel werk. Daarover zijn eerlijke afspraken gemaakt die flexibiliteit geven aan zowel werkgever als werknemer.
Daarnaast kijkt zij naar het initiatiefvoorstel. Zij herhaalt wat gezegd is over de financiële en juridische consequenties.
De heer Eggermont (SP) ziet een inconsequentie in het verhaal van mevrouw Rajkowski. Hij vraagt of al of niet sprake is van een probleem. Zijn redenering is dat wanneer er een probleem is de reparatie daarvan mogelijk is. Is er geen probleem, hoeft niets te gebeuren.
Mevrouw Rajkowski (VVD) licht toe dat haar veronderstelling uitging naar dat er wel een probleem is; zij wil dan graag weten hoe de financiële consequenties worden ingevuld. Waar komt het geld daarvoor vandaan? Zij merkt dat de SP en de VVD in inzicht verschillen als het gaat om wat wel of geen probleem is. Zij benadrukt dat in het initiatiefvoorstel het niet duidelijk is of er sprake is van een probleem. Zij noemt als voorbeeld van een probleem het tekort van 2 miljoen euro. Waar zal het bestuur dat geld weghalen? Hoe willen de partijen dit regelen? Zij is benieuwd naar de beantwoording door de initiatiefnemers.

De heer Darwish (Student & Starter) zal zijn inbreng kort houden na deze uitgebreide gedachtenwisseling. Zijn fractie vindt het een sympathiek voorstel. Hij is het niet oneens met de intentie hierachter. Hij stelt enkele vragen aan de initiatiefnemers en mogelijk ook aan de wethouder.

Hij merkt op dat een toezegging aan Student & Starter nog open staat over goed werkgeverschap en een subsidie-eis in het kader van werkervaringsplaatsen. Mogelijk is het een idee die toezegging gestand te doen in het kader van dit onderwerp.
Hij heeft begrepen dat dit idee is vastgelegd door de VNG. Hij verneemt graag de antwoorden van de initiatiefnemers op de vraag waarom zij dit voorstel nu doen vooruitlopend op de landelijke ontwikkeling.
Zijn fractie schaart zich achter de inbreng van mevrouw Streefland voor wat betreft de vraag over hoe het precies zit met de uitwerking van de pensioenen. Hoe nemen de initiatiefnemers dit in gedachten?

De heer Van Waveren (CDA) neemt waar voor zijn fractiegenoot, mevrouw Metaal. Flexibiliteit in de arbeidsmarkt is voor zijn fractie niet een punt. De vraag is hoe hiermee om te gaan, welke vormen daaraan te geven en hoe ervoor te zorgen dat mensen niet benadeeld worden met de gekozen structuur. Van belang is werknemers in dit opzicht goed te ondersteunen.
De CDA-fractie vindt de inzet op gelijke waardering voor gelijk werk helder. Beloning bestaat altijd uit verschillende componenten. Het hoeft niet altijd om dezelfde beloning te gaan. Wat hem betreft kunnen er verschillen zitten tussen personen als het gaat om meer of minder loon versus meer of minder flexibiliteit. In de gemeentelijke CAO bestaat ook een cafetariamodel waarmee de ene werknemer meer vakantiedagen heeft dan de andere. De vraag is hoe om te gaan met flexibiliteit. Zijn fractie maakt zich zorgen over in hoeverre dit initiatiefvoorstel gaat helpen.
Hij begrijpt de reactie van het college. Wanneer op één instrument (payrolling) heel hard geduwd wordt, is de vraag wat daarvoor in de plaats gaat komen. De vraag is of het gevolg zal zijn dat micro-management zal plaatsvinden in de organisatie. De vraag is bijvoorbeeld hoe om te gaan met inhuur vanuit andere organisaties of met vaste contracten met een minimaal aantal uren, zoals mevrouw De Boer zojuist suggereerde. De heer Van Waveren verwacht dan over een jaar een discussie te hebben over een volgend probleem dat de raad niet ziet zitten.
Zijn fractie is voorstander van de lijn die een aantal sprekers voor hem hebben uitgezet met het volgen van de landelijke beweging met bredere stappen, met meer overweging en met meer integrale inzet. Hij stelt nog enkele concrete vragen die kunnen helpen om de consequenties in beeld te krijgen.
Beslispunt 2 gaat over minimaliseren. Hij vraagt of de indieners hier zeggen af te willen van het instrument payroll. Gezegd wordt ook dat er een balans moet zijn tussen wel of niet en dat het in verhouding moet staan en dat afwijkingen toegestaan zijn voor piekbelastingen en ziekte. Hij vraagt in dit licht waar de indieners op uit willen komen. Hij vraagt ook naar de consequentie van deze uitspraak.
Wanneer dit een collegevoorstel zou zijn, zou zijn fractie absoluut niet accepteren dat de consequenties niet duidelijk in beeld zijn met het zetten van deze stappen. Hij vraagt of de indieners geprobeerd hebben die consequenties in beeld te krijgen. Of redeneren zij als volgt: eerst een uitspraak doen en dan zien waar het schip strandt. Wanneer sprake is van een enorm verschil en de gemeente heeft een enorm gat in te lopen, is het van belang die financiële consequenties te kennen? Zonder financiële consequenties omdat de gemeente Utrecht het eigenlijk al best goed doet, is het de vraag waarom de commissie hier een enorm besluit aan het optuigen is. Ook daarop krijgt hij graag de reactie van de indieners.

De heer Eggermont (SP) is blij met het voorstel. Hij merkt op zijn bijdrage grotendeels gedaan te hebben in verschillende interrupties.
Hij is uiteindelijk ook benieuwd naar hoe de initiatiefnemers aankijken tegen de financiële consequenties waarop verschillende fracties attendeerden. Hij heeft de indruk dat die eventuele consequenties voor hen de grootste angst is vanwaaruit zij dit initiatiefvoorstel niet willen. Tegelijkertijd geeft ook dat aan waarom dit voorstel nodig is. Hij sluit zich in die zin aan bij de desbetreffende vragen van het CDA, eerder gesteld door andere collega's in de commissie.
Teruggang in flexibiliteit is momenteel een van de topprioriteiten in de samenleving. De regelingen ten behoeve van flexibiliteit zijn te ver doorgeschoten. Daarom is de SP blij met dit initiatiefvoorstel. Hij vindt het goed dat Utrecht als eerste hiermee aan de slag gaat.
Voor het overige is de heer Eggermont geïnteresseerd in de antwoorden van initiatiefnemers.

De voorzitter geeft als eerste het woord aan het college met het oog op de voortgang van de discussie. De initiatiefnemers kunnen in hun beantwoording dan ook reageren op de inbreng van het college. Zij neemt ervan kennis dat de initiatiefnemers willen schorsen en geeft ruimte voor die schorsing na het antwoord van het college.

Antwoord namens het college
Wethouder Geldof dankt de initiatiefnemers voor hun voorstel. Hij bevestigt dat het college de doelstellingen ervan onderschrijft. Hij vindt dat een belangrijke notie om mee te geven. Hij gaat in op de hoofdlijnen van de inbreng van de commissie bij de verschillende beslispunten.
<u>Beslispunt 1</u>
Het college baseert zijn reactie op de tekst van dit beslispunt over gelijk stellen. In de CAO waaraan de gemeente Utrecht gebonden is, staat de tekst zoals het college die opnam in zijn brief. De gemeente kan niet langer oneigenlijk gebruik maken van payroll. Daarover is ook de afspraak gemaakt dat partijen dit zullen in een landelijke

werkgroep met vakbonden en met de VNG uit zullen werken en vóór 1 juli invoeren. Die uitwerking is dan bindend voor alle gemeenten en bonden. Waar het dan gaat over de gemeente Utrecht, betreft het de medewerkers die voor de gemeente werken.
Daarmee is ook gezegd dat wanneer zou gaan om “gelijk stellen” zoals opgenomen in het initiatiefvoorstel, het dan ook betrekking zou hebben op de pensioenvoorzieningen als zodanig. Op zich zijn mensen die in opdracht van een payroll-bedrijf werken, aangemeld bij een pensioenfonds waarbij het payroll bedrijf is aangesloten. Het gaat nu om de vraag wat de gemeente aan kosten heeft voor een werknemer die zij zelf in dienst heeft. Die kosten is de gemeente dan ook kwijt aan iemand ingehuurd via een payroll-bedrijf. In de CAO-tekst staat dan dat dit in voorkomende gevallen kan leiden tot een toeslag zodat de beloning voor die payroller dezelfde is als voor de persoon in dienst van de gemeente. Dat is in de CAO op die manier afgesproken.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) begrijpt het verschil tussen gelijkstellen en gelijk behandelen. Wanneer zij uitgaat van ”gelijk behandelen”, leest zij in de brief van het college dat het college geen meerwaarde ziet omdat met ingang van 1 juli een CAO-afspraak geïmplementeerd wordt. Zij vraagt wat er dan op tegen is om door het aannemen van dit initiatiefvoorstel extra druk te zetten op de onderhandelingen, op die afspraak, op die uitwerking, en te zeggen dat Utrecht dit echt met ingang van 1 juli geregeld wil hebben.
De voorzitter vraagt de wethouder na de beantwoording van deze vraag vooral in te gaan op de gestelde vragen en niet al teveel de brief van het college te herhalen.
Wethouder Geldof licht toe richting de voorzitter dat de vraag is gesteld naar de meerwaarde. Hij herhaalt de afspraak die in de CAO is gemaakt dit te gaan doen. Hij herhaalt de verstrekte informatie. Tegen die achtergrond ziet het college geen meerwaarde. Hij licht toe dat een en ander met betrekking tot formuleringen en woordgebruik uitgewerkt wordt in dit verband en hij noemt in dat licht ”gelijk stellen” en “gelijk behandelen” en “payroll niet om redenen van het besparen van geld”. Hij heeft er alle vertrouwen in dat partijen één en ander waar gaan maken. Hij attendeert de commissie erop dat Utrecht ook zitting heeft in de werkgroep die dit voorbereidt.
De uitwerking samen met de vakbonden, is ook bindend voor de gemeente. Wanneer in dit raadsvoorstel dan iets anders wordt bedoeld dan landelijk nu op de rails gezet, uit de wethouder zich terughoudend. Hij noemt met nadruk alle hierbij betrokken partijen. Dat neemt niet weg dat de intentie achter het initiatiefraadsvoorstel overeind blijft; zo is dat ook afgesproken in de CAO.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) hoort de wethouder eigenlijk zeggen dat het initiatiefvoorstel voor het college niet zoveel meerwaarde heeft omdat hij ervan overtuigd is dat wanneer partijen de afspraak van 1 juli hebben gemaakt, zij die afspraak ook op 1 juli gestand zullen doen. Haar ervaring is dat in de praktijk nog weleens hobbels op de weg zitten. Om die reden is zij minder zeker over die afloop. In dat licht vraagt zij wat er op tegen is, dit initiatiefvoorstel aan te nemen vanuit het uitgangspunt dat het geregeld is op 1 juli 2018. Partijen in de raad willen de partijen op landelijk niveau hiermee in ieder geval de notie meegeven dit ook echt geregeld te willen hebben om op die manier druk te zetten op de werkgroep die hiermee enthousiast aan de slag gaat.
Wethouder Geldof antwoordt dat hij niets tegen een uitspraak van de raad heeft, dat de raad steunt wat in de CAO is opgenomen en dat de raad dat graag geëffectueerd ziet. Hij heeft gereageerd op de afwijking van de formulering in het initiatiefvoorstel. Uiteindelijk zijn alle partijen gebonden aan het volgen van de afspraken die gemaakt worden in de werkgroep. Hij voegt hieraan toe dat als het gaat om de arbeidsvoorwaarden het om een collegebevoegdheid gaat. Het college moet daarin een besluit nemen als het gaat om de opname daarvan in de rechtspositie. Hij vervolgt zijn beantwoording.
De gemeente kijkt heel actief naar waar payrolling al of niet nodig is. Hij besteedt in dit licht ook aandacht aan interne sollicitaties door payrollers en de activiteiten van het college daarop gericht. Hij attendeert op de formulering in de CAO over hoe om te gaan met flexibiliteit en benadrukt dat vast werk gedaan wordt door vaste medewerkers. In de CAO wordt ook de aanpak in Utrecht als voorbeeld genoemd. Het college heeft ook om die reden gezegd het niet nodig te vinden een en ander vast te leggen in een raadsbesluit. Het college voert dit beleid uit. Het college legt over de activiteiten van het college in dit licht verantwoording af in de jaarstukken en is daarin ook heel open. De wethouder deed navraag met betrekking tot de meest recente cijfers over de aantallen payrollers op 1 januari 2018. Dat aantal is opnieuw lager dan opgenomen in het initiatiefvoorstel: 78. Soms zijn payrollers nodig. Hij noemt als voorbeeld de zwembaden. Daar wordt gewerkt met een flexibele schil zo dat de dienstverlening adequaat is in te vullen. Het gaat om mensen met een specifieke kwalificatie. Die trekt de gemeente aan via payroll-constructies om de flexibele schil te creëren die nodig is. Om die reden komen in zwembaden relatief veel payrollers voor. Die mensen zijn nodig wanneer er behoefte bestaat meer capaciteit in te zetten.
Ook zijn vragen gesteld over het derde beslispunt over de voorwaarden die gesteld worden bij aanbesteding. Het gaat daarbij niet om payrollers die bij de gemeente werk verrichten, maar in het kader van een aanbesteding door de gemeente bij een partij die op de aanbesteding inschreef en die verkreeg. Daar stelt het college de social returnverplichting. Een bedrijf moet daaraan ook invulling geven binnen zijn eigen arbeidsvoorwaarden. Het college heeft in zijn aanbesteding voorwaarden opgenomen dat een bedrijf zijn CAO moet volgen en alles wat dit bedrijf daarin heeft opgenomen. Het is juridisch opzicht mogelijk dat het college een bedrijf oplegt zoals de initiatiefnemers hebben opgenomen in het voorstel dat het bedrijf arbeidskrachten die nieuw in dienst komen en die in het kader van payrolling ter beschikking worden gesteld, recht moet geven op dezelfde arbeidsvoorwaarden, als het gaat om payroll-medewerkers die de aannemer specifiek voor de opdracht van de gemeente inhuurt en dan ook

alleen voor de opdracht van de gemeente. De gemeente kan dat niet opleggen voor zijn overige medewerkers. Zo is het voorstel geredigeerd. Daarbij is de controleerbaarheid een punt van aandacht. Voor kleinere bedrijven leidt dit tot heel veel administratieve lasten. Voor die bedrijven zijn aanbestedingsregels vaak al een hobbel vanwege het ingewikkelde ervan. Het college nam in de aanbestedingsvoorwaarden op dat de opdrachtnemers de CAO moeten volgen. Landelijk is sprake van een heel ander speelveld. Dan zijn die bedrijven ook aan die wet gehouden. Dan is dat voor elk bedrijf gelijk. Om die reden gaf het college zijn commentaar zoals die voorligt.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) merkt op dat de wethouder zegt dat dit alleen geldt voor de mensen die worden aangenomen op de opdrachten die voor de gemeente worden uitgevoerd. Zij merkt op dat het daarover ook gaat. Het lijkt haar vrij logisch BAM niet op te leggen dat BAM in heel Nederland payrollers gelijkwaardig moet betalen aan de betaling van mensen die BAM vast in dienst heeft. Het gaat juist om de opdrachten die de gemeente geeft. Uiteindelijk is de gemeente als opdrachtgever daarvoor ook ketenaansprakelijk. Zij gaat er vanuit dat de gemeente aan de lat gaat wanneer zaken in die constructies mis gaan.
Wethouder Geldof licht toe dat het college in de aanbestedingseisen stelt dat de aannemende partij de CAO moet volgen wanneer werknemers opdrachten van de gemeente uitvoeren. Ingewikkeldheden zijn te verwachten wanneer bedrijven verschillende personeelsadministraties moeten voeren zodanig dat die ertoe kunnen leiden dat partijen niet willen inschrijven op aanbestedingen. Dat is ook de reden waarom het college dit ongewenst vindt en uiteindelijk heeft gewezen op het landelijke wetsvoorstel. Dat wetsvoorstel zorgt voor een gelijk speelveld waardoor alle bedrijven met hetzelfde te maken krijgen. De wethouder verwacht dat dat een betere insteek is. Hij benadrukt dat dat ook de reden is van de reactie van het college.
In reactie op een nadere inbreng van mevrouw De Boer (GroenLinks) benadrukt de wethouder een aanzienlijke administratieve last voor bedrijven te voorzien wanneer uitgegaan wordt van de redactie van het initiatief raadsvoorstel. Hij herhaalt zijn informatie over het landelijke wetsvoorstel en attendeert op het belang dat wetsvoorstel af te wachten. Hij adviseert de commissie niet nog extra eisen toe te voegen aan de aanbestedingseisen van het college. Hij verwacht dat wat GroenLinks beoogt te realiseren is vanuit het landelijke voorstel. Het zal uiteindelijk kunnen leiden tot verschillende beloningen van werknemers bij één en hetzelfde bedrijf. Hij vindt dat niet verstandig.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) benadrukt dat het haar er niet om gaat dat werknemers bij verschillende bedrijven verschillende beloningen krijgen. Zij herhaalt dat het haar er om gaat dat mensen die op dezelfde werkvloer werken hetzelfde betaald krijgen wanneer zij hetzelfde werk doen. Daarvan is het college ook een voorstander. Dat ligt in haar optiek nu voor. Zij merkt op dat de wethouder blijft zeggen dat dit leidt tot een grotere administratieve lastendruk. Hij heeft haar op geen enkele wijze kunnen overtuigen of dat ook daadwerkelijk het geval is of kunnen onderbouwen waar die in zit. Zij zou het college willen vragen die grotere lastendruk nader toe te lichten. Zij werpt verre van zich dat een bedrijf twee of meerdere administraties moet voeren.
Wethouder Geldof zal dat nader schriftelijk toelichten. Hij herhaalt zijn informatie.
Met betrekking tot beslispunt 4 deelt hij mee dat jurisprudentie bij de Raad van State ligt als het gaat om extra voorwaarden aan de subsidietoekenning als het gaat om eisen aan beloning bij subsidiebesluiten. Het gaat daarbij om eisen van zowel vóór als ná de Wet Normering Topinkomens. Eén en ander hangt samen met een te ver verwijderd verband tussen het doel van de subsidie en de beloning. In dat opzicht voorziet hij bij dergelijke eisen als opgenomen in het initiatiefvoorstel, een juridisch probleem.

Korte schorsing en heropening van de vergadering
De voorzitter attendeert de commissie op het tijdsverloop en kondigt aan paal en perk te zullen stellen aan herhalingen.

Beantwoording door initiatiefnemers
De heer Dekkers (GroenLinks) bedankt de ambtelijke bijstand en de raadsleden en het college voor hun reactie op dit voorstel. De initiatiefnemers zijn heel blij te kunnen opmerken dat het belang van gelijkwaardigheid in het werk breed wordt ondersteund. Hij zal nader ingaan op de eerste twee basispunten. Mevrouw Koelmans zal ingaan op het derde en vierde beslispunt.
Met de eerste twee beslispunten wilden de initiatiefnemers vooral een kaderstellend uitgangspunt formuleren voor goed werkgeverschap en voor het gelijkwaardig behandelen van mensen die aan het werk van mensen in vaste dienst gelijkwaardig werk doen. Daarmee sluiten zij aan op het landelijk overleg dat plaatsvindt en ook op het overleg dat lokaal plaatsvindt tussen het college en de centrale ondernemingsraad.
Zij willen absoluut niet het beeld schetsen als zouden in Utrecht wantoestanden heersen. Zij zien dat in Utrecht in goed overleg gewerkt wordt om de uitgangspunten van goed werkgeverschap waar te maken.
De vraag is dan te stellen welke toegevoegde waarde dit besluit heeft. De heer Dekkers merkt daarover op dat ieder zijn rol heeft. Het college stelt zijns inziens terecht in de voetnoot dat het aan het college is om afspraken te maken over dergelijke zaken. Dat is niet aan de raad. Hij zou detaildiscussies in de raad in dit opzicht niet wenselijk vinden.
Hij attendeert op de positie van de raad. De raad stelt de kaderstellende uitgangspunten. Die wilden de initiatiefnemers ook formuleren. De initiatiefnemers vinden het kaderstellend uitgangspunt voor de raad ook belangrijk:

wanneer de gemeente dingen vraagt van opdrachtgevers die zij inhuurt, kan zij dat alleen goed doen wanneer zij dat zelf goed doet.
Enkele detailvragen zijn geformuleerd in het kader van de beslispunten 1 en 2. Onder meer is gevraagd wanneer het evenwicht gezond is. De heer Dekkers verwijst hiervoor naar de CAO-tekst voor goede uitgangspunten in het licht van beslispunt 2. Hij noemt als voorbeeld “meer streven naar interne dan naar externe flexibiliteit”. Waar dan precies het gezonde evenwicht in zit, zouden de indieners van dit voorstel liever laten aan het overleg tussen enerzijds college, organisatie en bonden en anderzijds de COR.

Mevrouw Koelmans (SP) dankt de commissie voor alle inbreng.
Zij vindt het een mooie constatering dat er verschillen zijn tussen landelijk en lokaal. Utrecht gaat al verschil maken. De VNG, de gemeenten, gaan al vooroplopen met hun CAO met de gelijke betaling van payrollers. Om die reden kan de gemeente dit ook vragen aan andere organisaties. Zij heeft hierin een voorbeeldfunctie.
Zij heeft de indruk dat alle leden van de commissie de uitgangspunten van dit initiatiefvoorstel onderschrijven. En uit de brief van het college blijkt dat ook het college die uitgangspunten deelt met de initiatiefnemers.
Wanneer gevraagd wordt af te wachten wat op landelijk niveau uit het overleg komt, denkt zij dat dit een hele goede manier is om landelijk hierop iets meer druk te zetten zo dat dit ook daadwerkelijk zal doorgaan. Utrecht kan het goede voorbeeld gaan geven. Laat de anderen dan maar volgen. Zij zou een dergelijke gang van zaken toejuichen.
Vragen zijn gesteld over de concurrentiepositie van de gemeente bij inkoop en subsidie. De race to the bottum moet een keer gestopt worden. De initiatiefnemers vinden de concurrentie op arbeidsvoorwaarden onwenselijk. Zij hoort dit ook de hele commissie zeggen en het college. Zij deelt de opmerking van de heer Eggermont wanneer hij zich afvraagt wat het beste uit de markt is; is dat het goedkoopste in de concurrentie op arbeidsvoorwaarden? Het is nu aan de gemeente Utrecht die lijn nu te stoppen.
Gevraagd is naar de kosten van deze operatie. Het zou goed geweest zijn om in het voorstel daarop in te gaan. Zij vindt het een terechte constatering dat de initiatiefnemers hieraan geen aandacht hebben besteed. Zij gaan ervan uit dat het voor de beslispunten 1 en 2 geen financiële consequenties heeft. Zij volgen de CAO-afspraken die al ingaan met ingang van 1 juli.
Voor inkoop en subsidie zijn de kosten niet in beeld te brengen. De gemeente doet zaken met duizenden organisaties in Utrecht. Daarvan is moeilijk een goede schatting te maken. Een schatting moet ergens op gebaseerd zijn. Dan kan het twee kanten op. Bij inkoop en het aangaan van een subsidierelatie mag ervan uitgegaan worden dat de partijen normale fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden hanteren. Wanneer die partijen dat niet doen en zij zouden zeggen hiermee niet uit te komen, kan het bestaan dat Utrecht meer moet betalen. Dat kan wat haar betreft inderdaad de consequentie zijn. Dan moet het bestuur gaan bedenken wat de gemeente voor de dienstverlening krijgt wanneer zij de mensen beter gaat betalen dan voorheen. Mevrouw Koelmans denkt dat een betere betaling de kwaliteit ten goede zal komen. Bovendien denkt zij dat de kosten in de praktijk zullen moeten blijken. Van tevoren is daarvan geen zinnige inschatting te maken.
De heer Van Waveren (CDA) merkt op dat wanneer de kosten niet te schatten zijn, de initiatiefnemers een voorstel hebben gemaakt waarmee zij een blanco cheque uitgeven. Hij begrijpt dat het nu niet bekend is welke opdrachten in de toekomst gegeven zullen worden. Het is ook mogelijk naar de lijst te kijken met 80 payrollers en het aantal onderbetaalden daarvan, ook als het gaat om de secundaire arbeidsvoorwaarden. Het is mogelijk dat geaggregeerd te bekijken in de administratie. Dan ontstaat een beeld van wat momenteel tekort is. Wanneer dat tekort er niet is, vraagt hij zich af welk probleem de commissie momenteel aan het oplossen is.
Mevrouw Koelmans (SP) merkt op dat de heer Van Waveren ingaat op de 84 of 79 payroller bij de gemeente in dienst. Dan gaat het om de punten 1 en 2 van het initiatiefvoorstel en hebben die geen financiële consequenties. De nieuwe CAO gaat in met ingang van 1 juli. Dat is al ingecalculeerd in de gemeentelijke begroting. Daar heeft dit initiatiefvoorstel geen financiële bijdrage aan.
De heer Van Waveren (CDA) begrijpt dat. De vraag is dan of de initiatiefnemers enig beeld hebben van het aantal payrollers bij onderaannemers in dienst.
Mevrouw Koelmans (SP) zet uiteen dat het onmogelijk is die aantallen in beeld te brengen. De gemeente doet met heel veel verschillende organisaties zaken. Dit is moeilijk te vragen aan alle bij de gemeente betrokken bedrijven.
De heer Van Waveren (CDA) zoekt naar de onderbouwing door de indieners van deze problematiek. Hij denkt dan aan bijvoorbeeld het uitlichten van 20 opdrachten in een steekproef om na te gaan wat daar achter zit aan werknemers, aan payrollers en dat uit te vragen. Hij wil voorkomen dat er een probleem opgelost gaat worden louter omdat de indieners van dit initiatiefvoorstel denken dat er een probleem is.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) vindt dit een symphatieke poging van de heer Van Waveren. Zij zet uiteen dat het niet zo is dat wanneer gevraagd zal worden naar het aantal payrollers bij iemand in dienst die een opdracht voor de gemeente uitvoert en hoeveel dat scheelt in arbeidsvoorwaarden met iemand die daar naast staat, dat dit één op één te vertalen is naar een prijs voor een opdracht. Het blijft diffuus. In haar beleving heeft de gemeente ook bij andere eisen (bijvoorbeeld social return) niet gevraagd naar de kosten voor begeleiding en naar de financiële consequenties. Op enig moment moet de gemeente gewoon voorwaarden stellen zonder dat zij precies weet wat dat in de markt gaat doen.

De heer Van Waveren (CDA) licht toe dat dat precies de reden is waarom zijn fractie destijds tegen het inkoopbeleid stemde: het is wollig en niet duidelijk wat de gemeente vraagt. Wanneer het gemeentebestuur hier niet concreet kan maken of en waar er een probleem zit, vraagt hij zich af waarmee hij bezig is. Hij roept de indieners op, dit beter te onderbouwen.
De voorzitter nodigt mevrouw Koelmans uit haar beantwoording voort te zetten.
Mevrouw Koelmans (SP) gaat in op de vragen over de administratieve lasten met op te merken dat die lasten belegd zijn bij de payroll-organisatie. Zij kan zich de toename in de administratieve lasten niet voorstellen. In dat opzicht vat zij het antwoord van de wethouder ook niet en zou zij dit graag op schrift willen zien.
Zij neemt aan dat payrollbedrijven gewend zijn om met verschillende CAO's te werken. Zij ziet in dat opzicht ook het probleem niet.
In algemene zin gaat het bij subsidie niet om potloden en computers; het gaat om diensten geleverd door mensen. Mevrouw Koelmans is ervan overtuigd dat de kwaliteit van de dienstverlening zeker samenhangt met de beloning van medewerkers. Zij deelt dan ook niet de visie dat het doel van de subsidie ver verwijderd zou staan van het doel van dit initiatiefvoorstel. Haars inziens is een wetswijziging dan ook helemaal niet nodig.
Tenslotte merkt zij in algemene zin, een misplaatste angst op om voorop te lopen, een misplaatste bescheidenheid. Zij merkt op dat het gemeentebestuur vaak trots is. Zij vraagt zich af waarom op dit punt niet. Dit is heel belangrijk en iedereen onderschrijft het. Zij roept de raad en het college op, dit gewoon te gaan doen.

De heer Dekkers (GroenLinks) voegt aan zijn beantwoording toe dat in de raad belangrijke discussies zijn gevoerd over de term “gelijk stellen” in het eerste beslispunt. De initiatiefnemers bedoelden daarmee niet het letterlijk gelijk stellen zoals in de reactie van het college geformuleerd. Zij bedoelden “gelijk behandelen van medewerkers, waarbij het hen zowel gaat om beloningsvoorwaarden als om andere arbeidsvoorwaarden en waar het aan de onderhandelaars aan hun tafel is om na te gaan hoe dit met eisen aan opvang, pensioen of een toelage in detail is uit te werken”. Indien nodig, zijn de initiatiefnemers bereid de exacte tekst van dit beslispunt aan te passen wanneer “gelijk stellen” tot verwarring zou leiden.

De voorzitter stelt vast dat hiermee de beantwoording is afgerond.

Tweede termijn
De voorzitter attendeert de commissie op de tijdsbesteding tot nu toe. Zij vraagt de commissieleden in de tweede termijn aan te geven of zij van mening veranderd zijn en hoe zij nu tegenover dit initiatiefvoorstel staan en wat zij de initiatiefnemers zou willen meegeven aan door te voeren veranderingen in het voorstel.

Mevrouw De Boer (GroenLinks) is niet van mening veranderd. Zij vindt dit voorstel nog steeds goed en belangrijk. Wat haar fractie betreft is dit voorstel op alle punten urgent, hetzij om zaken vlot te trekken hetzij om zaken te gaan regelen.
Een kleine twijfel heeft zij over hoe beslispunt 4 in de praktijk zal uitpakken als het gaat om subsidie, juist omdat daarbij heel veel kleine organisaties zijn en zij voor hen de consequenties niet goed kan inschatten. Wat haar betreft kan dit door met de A-status naar de raad.

De heer Van Waveren (CDA) is nog niet overtuigd door de indieners. Wanneer dit het voorstel was van het college zou hij het onvoldragen vinden om door te sturen naar de raad. Het is wat hem betreft aan de indieners of zij dit voorstel toch willen doorsturen. Hij adviseert hen dan goed te kijken naar de onderbouwing en naar de consequenties alvorens dit raadsvoorstel in de raad in stemming te brengen. Wanneer dit voorstel doorgestuurd wordt naar de raad, adviseert hij een half uur tot drie kwartier uit te trekken voor de bespreking.

De heer Van der Zweth (PvdA) is niet van mening veranderd. Zijn fractie beschouwt dit als een mooie kans om als Utrecht de voorbeeldrol te nemen en gelijk loon bij gelijk werk na te streven.
Hij vindt de beantwoording van de bezwaren niet voldoende. Hij merkt op dat GroenLinks daar goed bovenop zat. Aangetoond werd dat dit raadsvoorstel geen euro extra gaat kosten voor de mensen die in dienst zijn. Er was niets op tegen dit aanvullend toe te voegen aan de CAO. Beslispunt 2 gebeurt al. Bij beslispunt 3 kon niet onderbouwd worden dat er meer administratieve lasten zouden komen. Hij heeft een stevig tegenwoord gemist. Hij sluit zich aan bij de woorden van mevrouw De Boer in het kader van beslispunt 4. Er blijft onduidelijkheid over het juridische deel. De initiatiefnemers zeggen het getoetst te hebben. Daarover blijven vragen bestaan. Misschien is het goed wanneer initiatiefnemers daarop nog kunnen reflecteren.
Van de PvdA mag dit initiatiefraadsvoorstel de A-status meekrijgen naar de raad.

Mevrouw Streefland (ChristenUnie) is ook niet van mening veranderd. Zij deelt de punten van het CDA: dat er toch nog veel open einden zijn, dat het effect van dit initiatief niet scherp is. Zij mist ook de beantwoording op de vraag over de ambitie door middel van een audit de hoogte van de inleningsbeloning te monitoren ten opzichte van de mensen in vaste dienst wanneer de CAO in 2018 ingaat.

Mevrouw Rajkowski (VVD) is niet van standpunt veranderd en ook niet overtuigd. Zij zou zich kunnen voorstellen dat de commissie hierover op een later moment opnieuw debatteert met meer informatie. Daaraan geeft zij een grotere voorkeur dan na te gaan of dit door te geleiden is naar de raad binnen nu en twee maanden. Zij begrijpt de omvang van het werk en heeft er alle respect voor wanneer de initiatiefnemers dit voorstel alsnog in stemming willen brengen.

De heer Bakker (D66) dankt de wethouder en vooral ook de initiatiefnemers voor beantwoording en voor al het gedane werk. Hij is niet van mening veranderd. Hij sluit zich in grote lijnen aan bij de woorden van de heer Van Waveren en mevrouw Rajkowski. Het is aan de initiatiefnemers ervoor te kiezen dit raadsvoorstel door te geleiden naar de raad. Mochten zij dit doorgeleiden, geeft hij dit voorstel de B-status mee.

De heer Eggermont (SP) zet uiteen dat de beantwoording hem overtuigd heeft zich aan te sluiten bij de stellingname van de heer Van Waveren. Hij haalt de vraag uit het debat naar boven in hoeverre de gevolgen in kaart zijn te brengen. Dat overtuigde hem. Hij begrijpt om die reden niet welke onderbouwing de verschillende partijen nog zouden willen; in feite gaat het om dezelfde soort zaken als nu weer in het inkoopbeleid opgenomen. Hij zou daarom ook niet begrijpen waarom D66 het op dit punt het een probleem zou vinden. Hij ziet uit naar het debat in de raad.

De heer Darwish (Student & Starter) is niet van mening veranderd en vindt dit initiatiefvoorstel nog steeds een goed voorstel. Iets meer schriftelijke informatie in het voorstel zou het voorstel sieren. Hij vermoedt dat hierover binnenkort nog het nodige gezegd zal worden. Hij bedankt de initiatiefnemers voor het voorstel.

De voorzitter recapituleert de stand van zaken in de uitwisseling van informatie met de commissie en het college. Zij geeft de wethouder het woord om in te gaan op de gestelde vragen.

Wethouder Geldof hoorde een aantal zaken ten aanzien van beslispunten. Hij hoorde de heer Dekkers zeggen dat het de indieners gaat om een adhesiebetuiging van wat in de CAO staat. Hij bevestigt dat een en ander plaatsvindt.
Met betrekking tot de kaderstellende uitspraak over het tweede beslispunt licht de wethouder toe dat wanneer de raad een besluit neemt en later zou blijken dat dat besluit geen stand houdt, de raad opnieuw daarover moet besluiten. Hij attendeert in dit licht op de collegebevoegdheid. Hij adviseert de commissie in termen te denken van het onderschrijven van uitgangspunten en monitoren van hoe zaken lopen in de rapportage.
Met betrekking tot het derde beslispunt over de administratieve lasten zet de wethouder uiteen dat op het moment waarop het college een aanbesteding doet, een bedrijf die gaat uitvoeren. Een dergelijk bedrijf heeft veel werknemers die op verschillende plaatsen werken voor verschillende opdrachtgevers. Dat kan per dag verschillen vanwege veranderende uiteenlopende omstandigheden. Hij noemt het voorbeeld van een cateringbureau. Wanneer een dergelijk bureau voor de gemeente opdrachten uitvoert moet het regime gelden dat afgesproken is vanuit die gemeente. Wanneer hij opdrachten uitvoert voor een andere opdrachtgever geldt het daar vigerende regiem. In dat opzicht heeft de opdrachtnemer te maken met complexe situaties. Zelfs wanneer het gaat om een en dezelfde persoon, heeft die persoon dus te maken met verschillende regimes die per dag kunnen verschillen. De wethouder voorziet in dat opzicht een administratieve last waarvan het college denkt dat het niet verstandig is. Met betrekking tot beslispunt 4 zijn in juridisch opzicht onverbindendverklaringen van de Raad van State. Hij vraagt de commissie zich te realiseren dat die uitspraken bepaalde eisen op het gebied van beloningsbeleid onmogelijk maakt. Dat staat ver af van het doel van de subsidie.

De voorzitter deelt mee de toezegging te hebben genoteerd met betrekking tot die administratieve lasten. Zij geeft het woord aan de initiatiefnemers voor hun reacties.

Mevrouw Dibi (PvdA) dankt de wethouder voor de beantwoording en de commissie voor de vragen en kritische opmerkingen. De initiatiefnemers zullen alles laten bezinken en nagaan waar de knelpunten zitten.
Ze zullen goed kijken naar het beslispunt 1 als het gaat om “gelijkstellen”. Zij overwegen eventueel hierin een wijziging aan te brengen en ze zullen ingaan op enkele andere zaken. Zij denken na over de datum om dit voor te leggen in de raad en zij denken aan 1 februari of 8 maart.

De voorzitter recapituleert de gedane toezegging en verneemt van mevrouw Koelmans een aanvulling daarop. De commissie verneemt binnen een paar dagen schriftelijk van de initiatiefnemers vernemen hoe zij verder zullen omgaan met de behandeling van dit voorstel.

7. RV Toestemming wijziging Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht

De Afvalverwijdering Utrecht (AVU) heeft de concepttekst van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling AVU aan de gemeenteraad aangeboden. De gemeenteraad heeft de gelegenheid om vóór 16 maart 2018 een zienswijze in te dienen. De gewijzigde gemeenschap-

pelijke regeling is in lijn gebracht met de nieuwe Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De organisatievorm wordt in het voorstel aangepast van een gemengde regeling (waarin zowel raden als colleges deelnemen) naar een collegeregeling, waarin alleen leden van het college zitting kunnen nemen in het bestuur van de AVU. Gemeenteraden kunnen, net zoals nu het geval is, zienswijzen indienen voordat de begroting en jaarrekening worden behandeld in het dagelijks bestuur.

De voorzitter kondigt een mededeling van de wethouder aan.
Wethouder Geldof meldt twee punten van aandacht.
(1) In de inleiding van het voorliggende raadsvoorstel is een tekst overgenomen uit de brief die de AVU op 6 oktober aan de raad deed toekomen. Het is de vraag of de commissie ten aanzien van die wijziging van de gemeenschappelijke regeling een zienswijze wil indienen. Later stuurde de AVU een gewijzigde aanbiedingsbrief naar alleen het college. Die brief zit wel bij de stukken. Die brief ligt bij 26 gemeenteraden voor. De vraag is of de commissie daarmee kan instemmen of niet. Om die reden treft de commissie geen zienswijzebrief aan.
(2) In de nieuwe brief wordt gewag gemaakt van cyclusdocumenten van de AVU. Het gaat daarbij om het verschil met de regeling in de oude statuten. Bij de begroting zal de commissie de gelegenheid krijgen in te gaan op de zienswijze. Bij de jaarrekening zal die ter informatie aan de commissie worden toegestuurd. Dit doet het college mede op basis van de Wet Op de Gemeenschappelijke regelingen.
Een en ander bleek niet al te duidelijk uit de stukken. Om die reden deze mededeling voorafgaande aan de behandeling van dit agendapunt.

De heer Te Ronde (D66) dankt de wethouder voor deze aanvullende informatie.
Nog niet is duidelijk hoe het staat met andere gemeenteraden. Namen zij al besluiten? Kan de gemeente Utrecht nog het verschil maken? Hij krijgt daarop graag nadere toelichting.
Met betrekking tot afvalstromen die voor een deel weer in te zetten zijn als grondstof merkt hij op dat die stromen ook een waarde in geld vertegenwoordigen. Hij vraagt in hoeverre gemeenteraden straks invloed kunnen uitoefenen op contractvorming via de AVU voor afval en grondstofverwerking. Hij vraagt of de raden bijvoorbeeld vooraf inzicht krijgen in enerzijds de kosten van afvalverwerking en anderzijds de financiële opbrengsten van grondstoffen, al dan niet ondergebracht bij één partij. Of is het volledig aan de AVU zelf? Kiest de AVU de beste partij met de beste voorwaarden en sluit de AVU zelfstandig de contracten en is dat anders in de nieuwe regeling ten opzichte van de oude situatie? Hij vraagt hierop de reactie van de wethouder.
Hij vraagt wat naar verwachting mogelijk is op het vlak van nascheiding, bijvoorbeeld aanvullend op voorscheiding. De regeling gaat daarop niet in. Uiteindelijk wordt gestreefd naar 0 kg restafval in het jaar 2050. Zover is de gemeente nog niet. Hij vraagt of het denkbaar is of de kosten van nascheiding van restafval wellicht gaan opwegen tegen de opbrengsten. Wat wanneer de gemeente hierover met partijen overeenkomsten wil aangaan? Kan de AVU daarin voorzien? Hij vraagt de reactie van de wethouder.

Mevrouw Bolle (GroenLinks) dankt de wethouder voor de gegeven duidelijkheid in de door haar ervaren voorliggende warboel.
Op de nieuwe regeling staat heel groot Concept. Zij vraagt of hiermee een concept voorligt. Neemt de AVU nog iets mee van wat de raden inbrengen? Zoals zij de brief van het college leest, is dat niet het geval. De vraag ligt nu voor of de raad al of niet instemt. Zij sluit zich aan bij de door de heer Te Ronde gestelde vragen met de vraag of de raad nog het verschil kan maken.
Vaker is hier gediscussieerd over de AVU en de meerwaarde ervan. Zij ziet op heel veel punten de meerwaarde. Zij zou het fijn vinden wanneer de opdracht aan de AVU in lijn zou zijn met wat de gemeente Utrecht wil. Eind 2016 is hierover een discussie gevoerd. Zij ziet tot haar genoegen dat er iets is aangepast. Bij afval is vaak het woord grondstof toegevoegd en de AVU moet nu handelen in het belang van de gemeenten. Dat neemt niet weg dat zij zich nog zorgen maakt over de huidige doelstelling. Het gaat vooral om doelmatigheid. De doelmatigheid wordt ook heel vaak in lijn gebracht met dat het zo min mogelijk geld kost en dat het wat milieuhygiëne betreft op orde moet zijn. Dat is een heel relevant begrip in een tijd waarin afval wordt gestort. Op dit moment sluit het niet meer aan bij de ambities die de gemeente Utrecht heeft, namelijk toegaan naar een circulaire stad. Zij vraagt de wethouder gezien zijn positie in het netwerk of hij in de dynamiek voldoende de wensen van de gemeente kan waarborgen bij de AVU en of hij hard kan zeggen dat hij dit streven ook in de toekomst kan handhaven.
In het verlengde daarvan speelt de kwestie van de stemverhoudingen. Ook daarover is vaak een debat gevoerd. Zij neemt aan dat het feitelijk zo is dat 10.000 inwoners in een kleine gemeente evenveel invloed hebben op wat er gebeurt bij de AVU dan 45.000 in een grote gemeente als Utrecht. Zij blijft dat lastig vinden. Een categorie is toegevoegd met als consequentie een extra stem voor de gemeente Utrecht, maar naar verhouding is de invloed zeer gering. In dat licht verneemt zij graag van de wethouder of hij voldoende kan borgen wat Utrecht wil: circulaire stad zonder afval. Utrecht geeft dit uit handen aan de AVU.

De heer Te Hoonte (VVD) beschouwt het voorliggende als een technische omzetting. Hij is om die reden op dit moment ook niet uit op een beleidswijziging. Hij stelt voor dat via een andere weg te doen. In dat licht vraagt hij zijn bijdrage aldus te begrijpen. Vanuit de technische kant stelt hij enkele vragen.
Hij las een aantal artikelen over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing. In het verleden was dat één artikel die over alles ging. Hij ziet bij toetreding staan dat de gemeenteraad daarover een besluit neemt en dat dat ook

moet worden afgegeven wanneer de gemeente wil toetreden. Bij uittreding staat niets over de gemeenteraad. Hij is benieuwd of de gemeenteraad nog iets te zeggen heeft bij uittreding of – zo vraagt hij - is uittreding een voldongen feit?
Over de hele reeks besluiten vraagt hij in technisch opzicht of wanneer de gemeente nu besluit uit de oude regeling te stappen om daarna in te treden in de nieuwe regeling, de gemeente voorwaardelijk uit de oude regeling treedt om te voorkomen plotseling buiten de deur te staan wanneer alle andere gemeenten besluiten toch maar niet uit de oude regeling te stappen. Ook daarover vond hij niets in de besluitvorming. Hij houdt het voor mogelijk dat deze vraag eenvoudig is te beantwoorden.

De heer Işik (PvdA) sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks als het gaat om het streven naar de duurzame stad. Hij vraagt of het college kan bevestigen dat alles wat in in het gemeentebestuur gedaan wordt, stappen vooruit betekenen richting die duurzame stad.
Hij vraagt of in de toekomst financiële risico's bestaan voor de gemeente en welke die zouden kunnen zijn.

De heer Eggermont (SP) merkt op dat dit voorstel gedaan wordt met de constatering dat de AVU geen beleidstaken heeft. Veel vragen die nu gesteld worden hebben uiteindelijk te maken met beleid. Hij vraagt op welke wijze de beslissingen in Utrecht over hoe om te gaan met afval en grondstoffen de uitwerking gaan krijgen bij de AVU. Is het bijvoorbeeld mogelijk straks iets in te kopen bij de AVU met nog een pluspakket? Met welk deel zal de gemeente haar eigen beleid gaan bepalen?
Wanneer de gemeenteraad zijn eigen beleid kan voeren, lijkt hem de voorgestelde regeling heel logisch om daarvan een collegeregeling te maken.
Voor het overige merkt hij op dat in de commissie goede vragen zijn gesteld.

Wethouder Geldof weet dat Lopik en Waardenburg al besluiten namen. Bij de rest van de gemeenten ligt dit nog voor.
Op de vraag in hoeverre de gemeenteraad vooraf inzicht krijgt in contacten, gingen mevrouw Bolle, de heren Te Hoonte en Eggermont in.
De wethouder zet uiteen dat de AVU een samenwerking is op de verwerking van afval- en grondstofstromen. Uit aanbestedingen ontstaan contracten en wordt een en ander afgewerkt. Dat contract heeft een bepaalde looptijd. In november 2016 kwam de vraag aan de orde hoe daarmee in de toekomst om te gaan. De gemeenteraad stond toen op het standpunt dat een cafetariasysteem mogelijk zou moeten worden om specifieke behoeften van Utrecht in aanbestedingen terecht te laten komen. De wethouder benadrukt dat het daarbij dus gaat om het voortraject, niet om de gesloten contracten. In de aanbesteding moet staan wat de gemeenten gezamenlijk willen en daarbij moet niet uitgegaan worden van een eenheidsworst. Dat betekent dat bijvoorbeeld gecontracteerd moet kunnen worden wat verwerking van bepaalde afval- of grondstofstromen mogelijk maakt. Hij noemt als voorbeeld het GFT-afval. Een bepaalde stroming moet binnen de gemeente zelf verwerkt kunnen worden. Het is niet de bedoeling om van tevoren te bepalen hoe alle afvalstromen volgens één methode worden verwerkt. Juist in het voortraject van de contractering zitten de betrokken ambtenaren en vindt ook een bespreking in de raad plaats hoe hiermee om te gaan in het kader van bijvoorbeeld de nota Afval is Grondstof. Die nota wordt elke vier jaar geüpdate met ook juist ambities hoe daarmee om te gaan en wat dat betekent voor het contracteerbeleid. Die contracten hebben een bepaalde duur.
Daarbij speelt ook de vraag wat de gemeenten gezamenlijk willen vormgeven in de AVU. Voor bepaalde stromen is een bepaald volume nodig om die goed in de markt te kunnen aanbesteden, ook als het gaat om de daarmee samenhangende kosten. De wethouder komt dan op het aspect van doelmatigheid, één van de redenen om als gemeenten gezamenlijk op te treden. De AVU is beleidsarm. Het beleid komt van de aangesloten gemeenten om die beter vorm te geven dan in het verleden gebeurde.
In het verleden zijn contracten afgesloten voor restafval voor de duur van 8 á 9 jaar. Nu is sprake van een proef met nascheiding; die zal medio 2018 starten. Wanneer de contracten echt zijn afgelopen na 1 of 2 jaar, zal de gemeente voor restafval een nieuwe aanbesteding moeten doen. De wethouder verwacht dat de inkleding daarvan een hele discussie zal worden waarbij op ambtelijk niveau én in de discussie in de raad het nadenken begint. Dit nadenken zal ook in andere gemeenten plaatsvinden. Dat zal uiteindelijk leiden tot hoe de aanbesteding er uit komt te zien. Dat kan betekenen dat voor de ene gemeente bepaalde verwerking iets meer kost dan voor de andere gemeente als het gaat om specifieke wensen. Het gaat om de vormgeving van de wensen van de Utrechtse gemeenteraad in de gemeenschappelijkheid.
Mevrouw Bolle sprak over doelmatig en verantwoorde wijze van huishoudelijke afvalstoffen en grondstoffen en vervoer van andere categorieën van afvalstoffen. De wethouder noemt in dat licht artikel 4 waarin sprake is van circulaire economie en goede wijze van implementatie van duurzaamheid. Die moet gestalte krijgen in de contracten voor de afvalverwerking vanuit de gemeenten binnen de AVU.
Mevrouw Bolle (GroenLinks) dankt de wethouder voor zijn reactie en probeert een en ander scherp te krijgen. Vanuit de ChristenUnie kwam destijds de vraag naar wat mogelijk is in het cafetariamodel. De wethouder meldt dat de raad daarover mag spreken en dat de wethouder zijn inbreng kan hebben in het bestuur. Uiteindelijk zal

het niet gebeuren wanneer alle andere gemeenten het niet zien zitten. Of is er nu iets in het nieuwe voorstel gewijzigd waardoor het opeens anders loopt?
Wethouder Geldof zet uiteen dat in het theoretische geval dat de gemeente Utrecht een bepaalde aanpak wil en het op stemmen aankomt, een dergelijk scenario denkbaar zou zijn. De wethouder zet uiteen dat het gaat om de AVU als uitvoeringsorganisatie waarbij de gemeenten gezamenlijk het beleid maken. Dat beleid kan heel goed een cafetariasysteem zijn. Dat kan tot een discussie leiden in het bestuur van de AVU. De ervaring tot op heden is dat de raad van Utrecht niet uniek is in zijn wensen. Andere gemeenten zijn daar net zo hard mee bezig. Gezamenlijk wordt dan nagegaan hoe dat het beste vorm te geven is en wat dat dan betekent voor hoe in een aanbesteding eisen te stellen, in de zin van wat mogelijk moet zijn en waarvoor de gemeente moet kunnen opteren. Dat moet goed besproken worden en in AVU-verband gezamenlijk worden vastgesteld. Dan gaat een aanbesteding lopen.
Het meenemen van de raad in het voortraject is dan van groot belang. Utrecht levert voor een aantal stromen een flink volume. Sommige volumina wil de gemeente verminderen. Stemmen is één ding en goed samenwerken op regionaal niveau met 26 gemeenten een ander. Op die manier wordt ook samengewerkt in de AVU en is er ambtelijke inbreng. De beleidsvorming vindt eerst in de gemeenteraden plaats.
De heer Te Ronde (D66) dankt de wethouder voor zijn antwoord. Momenteel vindt de voorbereiding van de aanbesteding plaats. Hij vraagt of het dan juist is dat de keuze over die aanbesteding sec aan de AVU is. Wanneer dat het geval is wil hij weten welke informatie de raad kan krijgen in aanloop daar naar toe of achteraf zo dat sprake is van een zekere transparantie.
Mevrouw Bolle (GroenLinks) sluit zich graag aan bij die vraag van D66. Zij gaat een heel eind mee met wat de wethouder heeft gezegd: alle gemeenten hebben een flinke doelstelling rond duurzaamheid. Grofweg begreep zij van de wethouder dat het wel goed komt. Zij vraagt of de wethouder dat ook bedoelt te zeggen.

De **heer Işik** (PvdA) sluit zich aan bij de opmerking van D66. Hij heeft behoefte aan een conceptvoorstel aan de raad zo dat de raad zijn mening kan geven. Het zou kunnen dat de raad een aantal indicatoren meegeeft en een aantal voorwaarden betreffende extra duurzaamheid, social return, et cetera.

De heer Te Hoonte (VVD) beseft dat waar hier sprake is van “deze raad” “alle andere raden” op dezelfde plek komen. Dat kan ook opleveren dat zaken worden toegevoegd die de gemeenteraad van Utrecht mogelijk iets minder leuk vindt. Hij zou zeggen dat de gemeenteraad het beleid maakt en dat de ambtenaren binnen het kader van dat beleid dienen te handelen. Wanneer zij dat niet doen en de raad constateert dat, vindt de raad daarvan iets. Hij vraagt ervoor te waken niet elke aanbesteding door de raadzaal heen te laten gaan.

Wethouder Geldof bevestigt dat de gemeenteraad het beleid maakt. Wanneer sprake is van een contract dat afloopt, gaat de gemeente eerst na hoe daarmee om te gaan. Hij noemt in dit verband de nota Afval is Grondstof en de nieuwe nota die in aantocht is. Vervolgens zal in AVU-verband nagegaan worden hoe het beleid handen en voeten te geven. Dat gebeurt ook in andere gemeenten waar duurzaamheid hoog op de agenda staat. Daarna wordt bezien wat dat betekent voor een aanbesteding. Uiteraard neemt het college de raad daarin mee. Dat is iets anders dan dat een concept aanbesteding aan de raad wordt voorgelegd. Het gaat daarbij wel om wat de gemeenten willen bereiken in AVU-verband en hoe het beleid dat de raad heeft vastgesteld te effectueren in AVU-verband. Via onder meer raadsbrieven wordt de raad daarin meegenomen. Het gaat daarbij niet om een raadsbrief met de vraag of de raad zich kan vinden in een aanbesteding; zo werkt het net niet. De wethouder noemt het begrip cafetariamodel en de mogelijkheid dat in een aanbesteding twee “smaken” terecht komen waarbinnen uit te vragen is met concreet genoemde volumina. Dat is de insteek die bij de AVU voorligt.
Richting mevrouw Bolle over “het komt wel goed” zet de wethouder uiteen dat in AVU-verband wordt samengewerkt met andere gemeenten. Dat loopt ook als het gaat om doelstellingen. Er is een landelijke doelstelling om restafval ver terug te dringen. De wethouder ziet in heel veel andere gemeenten met veel laagbouw fantastische scores. In wijken waar de gemeente Utrecht veel laagbouw heeft, laat zij zien dat het mogelijk is. Hij neemt Tuindorp als voorbeeld. Hij noemt in dit verband de 100 100 100 actie: 1,3 kg restafval per huishouden per week. Goede resultaten zullen in gezamenlijkheid gestalte krijgen. De AVU is daarvoor een instrument waarbinnen de gemeente sinds 1984 met andere gemeenten samenwerkt.
Nu ligt een technische aanpassing voor van de statuten, mede gelet op de discussie over toekomstperspectief AVU en beleid dat bij de gemeente expliciet belegd moet zijn. De gemeenteraad krijgt elk jaar de conceptbegroting te zien met ook het verzoek zienswijzen in te dienen. Bovendien ontvangt de raad cyclusdocumenten, het vierjarig document.
De voorzitter legt de vraag voor aan de wethouder van de VVD over uittreding, toetreding, et cetera.
Wethouder Geldof merkt op dat dit een technische vraag is. Hij zet uiteen dat dit neerkomt op een collegeregeling. Wanneer een college zou besluiten uit te treden, wordt dat meegedeeld aan de AVU en gaan de voorwaarden gelden. Wanneer een college tot een dergelijk besluit zou willen komen, is dat niet, dan na een uitgebreide bespreking met de raad. Dit is niet op een achternamiddag te doen.

Tweede termijn

De voorzitter verneemt in de tweede termijn graag met welke status dit agendapunt doorgaat naar de raad.

De heer Te Ronde (D66) denkt dat dit door kan met de A-status. Hij zal hierover ruggespraak houden met de woordvoerder van de fractie. Hij licht toe welke overwegingen hij daarbij heeft.

De heer Te Hoonte (VVD) denkt dat dit punt door kan met de A-status. Hij had de vraag gesteld over de voorwaardelijkheid van uittreden en intreden. Hij neemt genoegen met een korte reactie per e-mail.

De heer Işik (PvdA) deelt mee dat zijn fractie dit agendapunt de A-status meegeeft naar de raad. Dit is mogelijk op basis van de toezegging dat de commissie te zijner tijd een evaluatie van het beleid met betrekking tot de aanbesteding zal ontvangen bij de actualisering.

Mevrouw Bolle (GroenLinks) deelt mee dat zij de A-status geeft aan dit agendapunt.

De heer Eggermont (SP) geeft dit agendapunt de A-status. Hij leest in de nieuwe statuten dat de gemeenteraad beslist in hoeverre de gemeente bepaalde afvalstromen overdraagt aan de AVU. Wanneer de wethouder kan bevestigen dat hij 4c correct interpreteert in die zin dat het mogelijk is voor de gemeenteraad erover te beslissen indien het opportuun zou zijn bepaalde afvalstromen niet meer via de AVU te laten gaan. Wanneer de wethouder zijn interpretatie kan beamen, kan dit agendapunt met de A-status door naar de raad.

Wethouder Geldof licht toe gezegd te hebben dat de cyclusdocumenten terugkerend zullen verschijnen. Dat is ook de vaste aanpak. Aan de hand van de cyclusdocumenten en het door de raad vastgestelde beleid zal in AVU verband overlegd worden. Dat leidt uiteindelijk tot beslissingen over de verwerking van afvalstromen en dat leidt uiteindelijk tot een aanbesteding. Hij heeft in dat licht gezegd dat de gemeenteraad het beleid maakt.
Richting de heer Te Hoonte zet de wethouder uiteen dat het besluit luidt zoals het luidt: als de gemeenteraad besluit uit de gemeenschappelijke regeling te treden en het college toestemming geeft de gewijzigde gemeenschappelijke regeling AVU vast te stellen. Dat betekent dat wanneer alle raden zich hebben uitgesproken alle raden zijn uitgetreden. Op dat moment besluiten de colleges toe te treden. Dat is de volgorde. Met het besluit van het college treedt de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking.
De wethouder zet uiteen dat de interpretatie van de heer Eggermont over het niet meer willen onderbrengen van een bepaalde afvalstroom iets gecompliceerder ligt dan de afwijzing ervan. Wanneer de gemeente dat zou willen, zal de gemeente dat in AVU-verband inbrengen. Dan zou dat een discussie tot gevolg kunnen hebben tussen gemeenten over de meest wijze aanpak. In extreme gevallen is hierover te stemmen. Tot nu toe had hij die ervaring niet vanuit het belang van zijn gemeente. Het is wel mogelijk dat andere gemeenten willen aanhaken.

De voorzitter stelt vast dat de wethouder geen toezegging deed. Zij rondt de behandeling van dit agendapunt af met de conclusie dat dit agendapunt waarschijnlijk met de A-status doorgaat naar de raad.

8. RV Zienswijzemogelijkheid ontwerp tweede bestuursrapportage 2017 Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

Op 1 december 2018 heeft de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht de ontwerp Tweede bestuursrapportage 2017 aan de gemeenteraad aangeboden. De gemeenteraad kan voor 9 februari 2018 een zienswijze kenbaar maken over de begrotingswijziging ten aanzien van de onttrekking aan de bestemmingsreserve en aan de algemene reserve in de bestuursrapportage. De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de begrotingswijzigingen.

Wethouder Geldof neemt waar voor wethouder Van Hooijdonk. Zij geeft acte de présence bij de VNG. W

De voorzitter licht toe dat de aanleiding voor de behandeling hiervan de vraag is met welke status dit agendapunt door kan naar de raad. Zij wijst de commissie erop dat dit ontwerp uiterlijk 9 februari moet worden ingediend. Dat is de reden waarom hij nu op de agenda staat. Zij vraagt de commissie in de bespreking direct mee nemen of dit agendapunt de A- of de B-status meekrijgt naar de raad.

De commissie
De heer Te Ronde (D66) merkt op dat bij het voorstel een reactie zit die in voorbereiding is en mee wordt gestuurd vanuit D66. Hij heeft begrepen dat dit agendapunt samengenomen wordt met agendapunt 9. De fractie stelt op een aantal onderdelen vragen.
Met veel ingewikkelde woorden wordt de onttrekking aan de reserve van 190.000 euro outputfinanciering toegelicht. Dit staat ook weer in de conceptreactie van de gemeente Utrecht. Genoemd wordt dat op deze wijze kan worden voldaan aan de nieuwe manier van verantwoorden vanaf 2018 onder de nieuwe financieringssystematiek, ook wel *strategische personeelsplanning, mobiliteit* genoemd. Behalve dat zij specifieke personeelslasten betreffen, waaronder van personeel dat niet meer werkzaam is, worden ook bestedingen aan ontwikkelingstrajecten genoemd. D66 vraagt of deze grote mutatie eenmalig is. Is het ingezet voor die interne zaken, dus voor

de transitie naar de nieuwe wijze van rapportage, of ook voor andere zaken daarna? Is de RHD nu klaar voor de toekomst, dus ook voor 2018, het gehele jaar en daarna? Gerapporteerd wordt voor alle taken op het gebied van de Omgevingswet die in 2021 van kracht wordt en voor wat betreft energiegerelateerde zaken en taken. Hij leest ook nog dat in principe geen aanvullende bijdragen gevraagd gaan worden met deze verhogingen. Hij vraagt of dat zeker is. Hij krijgt graag daarop de reactie van de wethouder.
De heer Te Ronde vervolgt met in te gaan op de begrotingswijziging. Hij vindt het goed te lezen dat het de verwachting is dat bij de RHD een en ander op orde zal zijn in 2021. Hij leest in dat verband ook over terugverdienen. Dat is ook van belang omdat dan naar verwachting de Omgevingswet van kracht wordt. Hij beschouwt dat als een belangrijk punt op de horizon. D66 zal hierop scherp zijn, ook tijdens de behandeling van dit document in de aankomende jaren. Daarmee rondt hij zijn bijdrage af.

De heer Işik (PvdA) merkt op dat de meeste vragen technisch van aard zijn. Hij zal die vragen niet stellen. Hij steunt het raadsvoorstel van de wethouder. Dat kan wat zijn fractie betreft met de A-status naar de raad.

Mevrouw Bolle (GroenLinks) sluit zich daarbij aan. Het gaat om goede zienswijzes. Wat haar fractie betreft kunnen die met de A-status naar de raad.

De voorzitter deelt mee het enigszins eens te zijn met de kwalificatie van de heer Işik - ook zij is van mening dat de vragen technisch van aard waren. Zij attendeert de heer Te Ronde erop dat hij die vragen op een andere manier had kunnen stellen. Zij geeft wethouder Geldof de gelegenheid om op de vragen te antwoorden.

Wethouder Geldof kreeg zijn informatie van de ambtelijke ondersteuning en licht toe dat de 190.000 euro onttrekking zowel voor personeel als ontwikkeling is. Het is eenmalig. Hij deelt mee dat er geen verdere kosten zijn. Met de outputfinanciering is implementatie mogelijk.

De heer Te Ronde (D66) deelt mee dat de zienswijzen met de A-status naar de raad kunnen. Hij bevestigt dat het technische vragen zijn. Voor zijn fractie is relevant te hebben vernomen dat het eenmalig is.

De voorzitter concludeert dat de commissie dit agendapunt met de A-status doorgeleidt naar de raad van 1 februari.

9. RV Zienswijzemogelijkheid ontwerp Eerste begrotingswijziging 2018 en Ontwerp Kadernota 2019 Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) heeft de ontwerp Kadernota 2019 en de ontwerp Eerste begrotingswijziging 2018 aan de gemeenteraad aangeboden. De gemeenteraad heeft de gelegenheid om voor 13 februari 2018 een zienswijze kenbaar te maken op die stukken.

De voorzitter constateert in samenhang met de bespreking van agendapunt 8 dat de commissie aan dit Raadsvoorstel de A-status meegeeft naar de raad.

Zij schorst de vergadering om 13.17 uur.

Middagvergadering

10. Rekenkameronderzoek: ‘Beperkt in beeld. Een onderzoek naar de begeleiding naar werk van jongeren met een arbeidsbeperking’

De Rekenkamer Utrecht heeft een onderzoek uitgevoerd naar Jongeren met een arbeidsbeperking. Op dinsdag 19 december 2017 is dit rapport openbaar gemaakt en met persbericht onder de aandacht van de pers gebracht. Het rapport is ook beschikbaar via de website van de Rekenkamer Utrecht. Het rapport is in de openbare Raadsinformatiebijeenkomst van donderdag 11 januari 2018 aan de raad gepresenteerd door Gerard Bukkems, lid van de Rekenkamer Utrecht. Vandaag volgt behandeling in de commissie Mens en Samenleving en daarna zal dit onderzoek aansluitend in de gemeenteraad worden behandeld.

De voorzitter deelt mee dat de commissie het stuk van de Cliëntenraad Participatie bij de beraadslaging kan betrekken. Aanleiding voor behandeling is na te gaan of dit raadsvoorstel is door te geleiden naar de raad.

Toelichting door de Rekenkamer
De heer Bukkems (Rekenkamer) verwijst voor zijn toelichting naar de Raadsinformatiebijeenkomst op 11 januari en gaat in op de hoofdconclusies. De Rekenkamer ziet dat de gemeente heel veel activiteiten verricht om jongeren met een arbeidsbeperking toe te rusten en te ondersteunen.
De Rekenkamer ziet ook dat veel instrumenten worden ingezet en dat de effectiviteit daarvan niet altijd duidelijk is. Een belangrijke conclusie is dat de doelgroep beperkt in beeld is. De gemeente weet eigenlijk niet precies wie die jongeren met een arbeidsbeperking zijn en zij weet daarom ook niet welke jongeren echt ondersteuning nodig hebben.

Verder is de Rekenkamer van mening dat meer regie en samenwerking nodig zijn. Met regie doelt hij op de interne organisatie, de beleidsafdelingen van de gemeente (waaronder W&I en de Buurtteams) maar ook doelt hij op extern, bijvoorbeeld op het punt van de samenwerking met bijvoorbeeld MBO-instellingen, maar ook als het gaat om de afstemming van de systemen tussen de verschillende externe partijen.
De Rekenkamer heeft ook opgemerkt dat een vaste contactpersoon voor jongeren van belang zou zijn, maar ook een vaste contactpersoon voor scholen en werkgevers.
Het zicht op de inzet en de resultaten van het beleid is beperkt. Het verbaast hem persoonlijk dat de gemeente geen zicht heeft op het aantal jongeren met een arbeidsbeperking dat aan werk is geholpen.
Resumerend concludeert hij dat de gemeente veel doet, het goed met de jongeren voorheeft, de vraag is alleen of zij de goede dingen doet en of zij de dingen goed doet. Hij is benieuwd naar de politieke behandeling.

De commissie

De heer Van Eijndhoven (VVD) ziet een uitstekend Rekenkamerrapport met logische aanbevelingen. De terughoudendheid bij het college valt hem tegen als het gaat om die mooie aanbeveling (hij focust daarbij op het in beeld krijgen van de doelgroep en de effectiviteit van de instrumenten). Wat hem betreft ligt hier iets voor waarop het bestuur niet scherp genoeg kan zijn. Hij ziet het rekenkamerrapport als een ondersteuning van wat de VVD altijd al heeft gevonden als het gaat om de effectiviteit van instrumenten. Hij krijgt graag de reactie van zijn collega's of zij dit beeld ondersteunen en van de wethouder verneemt graag of een ruimhartiger toezegging van het college mogelijk is.

Mevrouw De Boer (GroenLinks) dankt de Rekenkamer voor het rapport.
Zij las in de reactie van het college over mooie diepte-interviews; een goed signaal maar niet representatief. Eigenlijk ook iets wat de Rekenkamer zelf zegt. Daarmee klinkt het alsof het niet zo belangrijk is. Zij en GroenLinks denken dat de signalen hieruit wel heel belangrijk zijn en ook echt opgepakt moeten worden. In dat opzicht kan zij de reactie van het college niet peilen. Zij verwijst daarbij naar het schot voor de boeg van de Rekenkamer. Zij verneemt daarover graag iets van het college.
De heer Post (PvdA) vraagt naar het oordeel van GroenLinks over de reactie van het college. Hij vindt de reactie op zijn minst lauw. Eigenlijk neemt het college een groot aantal aanbevelingen niet over en trekt zelfs een aantal conclusies in twijfel. Hij vraagt of mevrouw De Boer die mening deelt.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) las dit niet zo scherp. Zij vond wel de reactie flauw. Het werd haar niet duidelijk of het college hiermee aan de slag zou gaan of zich gesteund wist. Zij las het niet zo als trekt het college constateringen in twijfel. Wanneer dat wel het geval is, verneemt ze dat graag van de wethouder. Wat haar fractie betreft gaat het bestuur aan de slag met conclusies. Zij zal op een aantal daarvan verder ingaan.
De heer Post (PvdA) vraagt of mevrouw De Boer de aanbevelingen onverkort zal aan- en overnemen.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) antwoordt bevestigend.
Als het gaat om de constatering van de Rekenkamer dat niet iedereen in beeld is, bevestigt het college dat en licht dat toe met op te merken dat misschien ook niet te moeten willen. Daar staat GroenLinks anders in. Zij denkt dat het wel belangrijk is de doelgroep in beeld te hebben. De reden die het college geeft is dat niet iedereen het stempel arbeidsbeperking op zich wil krijgen en dat ook niet iedereen ondersteuning nodig heeft. Zij denkt dat beide waar zijn. Niettemin is het belangrijk die doelgroep dan wel in beeld te krijgen. Zij denkt niet dat iedereen die wel ondersteuning heeft nu al in beeld is of automatisch de gemeente weet te vinden. Los daarvan denkt zij dat die wetenschap voor het beleid belangrijk is.
Haar tweede punt betreft de inzet van instrumenten, de doelmatigheid, de doeltreffendheid. Mevrouw De Boer refereert aan de inbreng van de heer Van Eijndhoven dienaangaande. Het college zegt dat maatwerk belangrijk is. GroenLinks onderschrijft dat: per persoon moet worden nagegaan welke instrumenten passend zijn. Zij krijgt uit de interviews de indruk dat soms met een schot hagel wordt geschoten in de hoop dat iets van de ingezette instrumenten gaat helpen. Zij vindt dat geen maatwerk. Dat heeft niet haar voorkeur. Zij denkt dat het lastig is te zeggen zoals ook het college zegt dat uitspraken op het niveau van het individuele instrument nauwelijks te doen zijn omdat er zoveel persoonlijke verschillen bestaan. Zij denkt wel dat hierover iets meer te zeggen is dan nu gebeurt en dat er ook wel instrumenten zijn die evidence based te schrappen zijn. Zij steunt in dat opzicht de opvatting dat het college die desbetreffende aanbeveling zou moeten overnemen en daar meer van zou moeten willen weten dan nu bekend is.
Haar derde punt betreft de verbetering van de externe samenwerking en afstemming en het verdelen van verantwoordelijkheden. Zij vond de reactie van het college hierop tamelijk wollig. Na het lezen bleef bij haar de vraag wat het college hiervan eigenlijk vindt. Volgens GroenLinks is het altijd goed om te investeren in de verbetering van de afstemming. Zij weet dat dit goed gaat bij ProVSO-scholen. De Rekenkamer constateert dat dit veel minder goed gaat bij MBO-scholen. Mevrouw De Boer denkt dat MBO-scholen belangrijke vindplaatsen zijn van jongeren met een arbeidsbeperking. Zo kan zij zich voorstellen dat er meer instellingen zijn waarmee de samenwerking te verbeteren is. Als het gaat om de interne communicatie leest zij iets over iemand die zich van het kastje naar de muur gestuurd vindt zijn. Ook in dat opzicht adviseert zij het college het advies van de Rekenkamer dankbaar te aanvaarden en ermee aan de slag te gaan.

Haar laatste punt betreft de betere communicatie en de reactie van het college daarmee al bezig te zijn en brieven te schrijven op B1 niveau. Mevrouw De Boer vindt dat heel goed. Zij ziet ook dat dat gebeurt. Zij tekent daarbij aan dat het bij deze doelgroep vooral belangrijk is heel veel zaken uit te leggen in een persoonlijk gesprek. Het komt vaak voor dat de consequentie van schriftelijke informatie niet doordringt tot op het persoonlijke niveau. Zij zou graag meer nadruk willen leggen op het belang van het persoonlijke gesprek.
Het vaste aanspreekpunt staat niet zo sterk in de beslispunten maar wel in het rapport. Mevrouw De Boer vindt dat aanspreekpunt heel belangrijk. Zij begrijpt dat het college zegt dat er meerdere professionals zijn. Het is belangrijk te weten bij wie men terecht kan of te weten via wie uit te komen is bij de juiste persoon. Zij waakt in dit opzicht voor onoverzichtelijkheid. Ook daar ziet haar fractie iets meer urgentie dan lijkt te spreken uit de reactie van het college.

Mevrouw Podt (D66) licht toe dat haar fractie kansen wil voor iedereen, ook voor jongeren met een arbeidsbeperking. Zij dankt de Rekenkamer voor het schrijven van dit hele relevante onderzoek.
De eerste zin van de hoofdconclusie luidt dat “de gemeente Utrecht veel activiteiten onderneemt om jongeren met een arbeidsbeperking toe te rusten voor de arbeidsmarkt en hen te ondersteunen bij het vinden van een baan of een vervolgopleiding”. D66 vindt dat terecht en noodzakelijk. Zij vindt dit ook belangrijk te benoemen omdat dit de rest van haar bijdrage in het juiste perspectief stelt. De intenties en de ambities lijken heel goed, en de (vooral ook vele) instrumenten om te streven naar kansen voor iedereen zijn aanwezig, maar wat haar fractie betreft stelt de Rekenkamer wel enkele hele belangrijke en interessante punten aan de orde. Velen hebben het al gezegd: het in beeld hebben van de doelgroep. D66 is het eens met GroenLinks en de PvdA. Wat haar betreft zit niemand te wachten op overheidsbemoeienis met mensen die ondanks een beperking zelfredzaam zijn. Maar wie hulp of begeleiding nodig heeft moet daartoe wat haar betreft wel toegang hebben. De vraag is nu of iedereen bereikt wordt die hulp nodig heeft. Is er ook voldoende capaciteit om de mensen die hulp nodig hebben ook te begeleiden, zeker ook, zoals de Rekenkamer zegt, er soms behoefte is om vaker dan enkele keren per jaar contact te hebben. Zij verneemt hierover graag iets meer van de wethouder.
Het hele rapport doet vermoeden dat jongeren met een arbeidsbeperking vaak verdwalen in een woud van regelgeving en instanties. Dat wordt niet voor de eerste keer geconstateerd. In haar initiatiefvoorstel kwam dit ook aan de orde. Veel van de zaken die de Rekenkamer aanbeveelt (regie door de gemeente, vaste contactpersoon) zaten ook in haar voorstel en in de gesprekken die vorige week plaatsvonden in de bijeenkomst over kwetsbare jong volwassenen. Mevrouw Podt begrijpt dat het niet precies over dezelfde groep gaat. Zij ziet wel heel veel overlappen in de zaken met instanties waarmee zij te maken hebben. De vraag is dan wat de gemeente daaraan doet.
De Rekenkamer stelt dat de gemeente meer regie neemt. Dat was een terugkerend thema. In dit geval is het de vraag wie de spin in het web is. In ieder geval is het positief dat stappen worden gezet om de bestaande samenwerking tussen partijen te versterken en te borgen. De in het rapport opgenomen casussen zijn soms tenenkrommend. Het lijkt van belang dat de gemeente, UWV en andere partners zorgen dat zij dit soort zaken vermijden.

Het college zegt dat de in het rapport aanbevolen één loket, of vaste contactpersoon heel moeilijk uitvoerbaar is en dat het onvermijdelijk is dat jongeren met meerdere professionals te maken krijgen. Net als GroenLinks begrijpt haar fractie dat. Zij vindt het wel jammer dat er niet verder wordt gezocht en dat er niet iets creatiever wordt nagedacht over hoe daarmee om te gaan. Zij oppert de mogelijkheid een keer samen aan tafel te gaan met de jongeren, met mensen van verschillende afdelingen of verschillende instanties. Het kan gebeuren dat jongeren met verschillende mensen steeds opnieuw afspraken over eenzelfde onderwerp moeten maken. Ook dit was vorige week onderwerp van gesprek. Zij zou zeker willen nagaan of daaruit goede suggesties te halen zijn.
D66 las tussen de regels door dat het dikwijls gaat om jongeren met meer problemen dan alleen een arbeidsbeperking. Dat zou ervoor pleiten de Buurtteams een dergelijk vaste contactrol te geven. Dat zal nog niet meevallen omdat het de verwachting is dat de Buurtteams nog onvoldoende kennis hebben om die taak goed uit te voeren.
De heer Post (PvdA) hoort mevrouw Podt zeggen dit ook het liefst te willen en dat zij begrijpt hoe ingewikkeld het is. Hij merkt op dat de gemeente verantwoordelijk is voor dit beleid. De spin in het web is de gemeente als het gaat om deze doelgroep. Hij vraagt wat er dan ingewikkeld is om als gemeente te zeggen die vaste contactpersoon te gaan regelen voor deze doelgroep.
Mevrouw Podt (D66) denkt dat zij niet zoveel van mening verschilt met de heer Post. Zij is het eens met hem over dat de gemeente hiervoor een oplossing moet bedenken. De vraag is of dat per se echt een persoon moet zijn. Zij kan zich voorstellen meerdere expertises nodig te hebben en dat het ook niet altijd heel handig is drie maanden lang geen afspraken te kunnen maken wanneer mensen een keer op vakantie zijn of met zwangerschapsverlof. Zij herhaalt de informatie over mensen die soms met drie verschillende mensen in gesprek zijn over één onderwerp. Zij vindt dat niet handig en ook heel inefficiënt voor de gemeente. Zij stelt voor daarvoor een goede oplossing te bedenken.
Zij vindt het goed te horen dat de meeste jongeren de gemeentelijke inzet waarderen. Het bevreemdt D66 dat de klachten kennelijk vaak gaan over het feit dat de gemeente een andere inschatting maakt over de mogelijkheden

van de jongeren. De vraag is of de gemeente de mogelijkheden van personen onder- of overschat. Mag zij ervan uitgaan dat mensen en ambities van de jongeren het vertrekpunt zijn bij hun begeleiding?
Het college zegt in zijn reactie goede informatie en communicatie van groot belang te vinden. GroenLinks haalde dit ook aan. Zij is iets sceptischer over die brieven. Soms ziet zij wel brieven waarvan zij het B1-niveau betwijfelt. Net als de Rekenkamer vreest zij dat dit niet overal goed gaat. Het is goed om dat in het oog te houden, maar misschien ook om het onderwerp van gesprek te maken juist ook met de andere partners. Wanneer de gemeente het goed doet maar die andere partijen aan tafel niet, is dat in de ogen van de jongeren “allemaal de overheid”.

Op diverse punten verschillen de Rekenkamer en het college grondig van mening. Dat maakt besluitvorming ingewikkeld. In eerste instantie vindt D66 dat het college beter moet ingaan op het weerwoord van de Rekenkamer en daarmee aan de slag moet. Gelijke kansen voor mensen met een beperking zijn te belangrijk om je tevreden te stellen met halve woorden. D66 kan zich niet voorstellen dat de wethouder daarover heel anders denkt. Zij krijgt hierop graag zijn reactie.
De heer Post (PvdA) vraagt of D66 van mening is dat het college alle aanbevelingen onverkort moet overnemen en uitvoeren.
Mevrouw Podt (D66) vindt de term “onverkort” een beetje moeilijk. Wat haar betreft zou het ook net een beetje op een andere manier kunnen. Op alle verschillende punten die de Rekenkamer heeft genoemd zou aan de slag gegaan moeten worden.

De heer Post (PvdA) wil dat iedereen in de stad die kan werken aan de slag kan in een goede en zekere baan met een normaal salaris. Bij mensen met een arbeidsbeperking is dat nog geen vanzelfsprekendheid. Zijn fractie heeft in een het afgelopen jaar vaak daar op gewezen: de realisatie van banenafspraak loopt nog ver achter bij de ambitie, met beschutte werkplekken gaat het college schoorvoetend pas dit jaar aan de slag, uit het zeer gedegen Rekenkameronderzoek dat vandaag besproken wordt blijkt dat de situatie dramatisch is in Utrecht voor jongeren met een arbeidshandicap.
Uiteraard is alles in nette bewoordingen opgeschreven. Eigenlijk zou geconcludeerd moeten worden dat de Rekenkamer een snoeihard rapport heeft geschreven. De jongeren om wie het gaat zijn niet in beeld bij de gemeente. Mede daardoor is totaal geen zicht op de resultaten die worden bereikt. Daar gaat het uiteindelijk om; hoeveel jongeren komen uiteindelijk aan het werk en hoe duurzaam is dat? Samenwerking met het onderwijs schiet tekort, zeker in het MBO en veel is niet duidelijk over welke instrumenten effectief zijn. De instrumenten die wel effectief zijn, zoals de loonkostensubsidie, worden niet of nauwelijks ingezet. Het geld daarvoor blijft grotendeels op de plank liggen. De samenwerking binnen de gemeente en tussen gemeenten, UWV en de arbeidsmarktregio moet beter omdat zij nu geen zicht hebben op elkaars kandidaten. Bovendien ontbreekt de juiste sturingsinformatie. De communicatie met de jongeren die wel in beeld zijn, komt vaak niet aan. Zijn collega's spraken hierover ook al. De heer Post deelt ook hun mening dat alleen brieven schrijven, hoe begrijpelijk ook, voor deze doelgroep niet genoeg is. Tenslotte merkt hij op dat wat hem betreft de gemeente niet echt moeite doet om zelf het goede voorbeeld te geven. Een van de meest schrijnende voorbeelden uit het rapport staat op pagina 46: …”de gemeente Utrecht nam in het kader van de banenafspraak slechts één jongere met een arbeidsbeperking in dienst.” Waar dat in de praktijk allemaal toe leidt, wordt pijnlijk duidelijk uit de verhalen van de jongeren die de Rekenkamer heeft gesproken. Hij noemt enkele voorbeelden van personen.
In zijn ogen kan het anders. Dat blijkt uit de vergelijking die de Rekenkamer maakte met Den Haag en Amsterdam. In die steden vinden overgangsgesprekken plaats tussen scholen en gemeenten waarbij ook de leerlingen zelf aanwezig zijn zodat de gemeente de jongeren ook leert kennen. Den Haag maakt bovendien veel meer werk van beschut werk en van de Banenafspraak.
De reactie van het college is ronduit teleurstellend. Het college doet het voorkomen alsof het allemaal aardig gaat en miskent een aantal harde conclusies van de Rekenkamer, bijvoorbeeld dat de jongeren niet goed in beeld zijn. Ook neemt het college een aantal in de ogen van de PvdA cruciale aanbevelingen niet over, zoals de vaste contactpersoon voor iedere jongere. Zijn collega’s spraken hierover ook al.
De PvdA is van mening dat het college alle conclusies en aanbevelingen onverkort moet overnemen. De fractie vraagt het college dit te doen door hiertoe een verbeterplan op te stellen. In dat kader stelt de heer Post een vraag aan de Rekenkamer: de zes beslispunten vormen de vertaling van de zes aanbevelingen wanneer hij het rapport goed heeft gelezen. Bij het vorige rekenkameronderzoek over ouderen die langer thuis wonen was een extra beslispunt toegevoegd, namelijk het college opdragen een verbeterplan op te stellen. Hij vraagt de wethouder waarom dit hier niet gedaan is. Hij begrijpt dat de verordening eigenlijk al zegt dat het college het in ieder geval moet doen wanneer de raad het raadsvoorstel vaststelt. Omdat dit punt de vorige keer er wel in stond vraagt hij om opheldering.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) vindt de aanbevelingen redelijk concreet. Zij ziet ook zaken waarmee het college direct aan de slag kan inplaats van een Verbeterplan en een plan van aanpak te schrijven dat dan weer ergens door de raad moet voordat de gemeente ermee aan de slag gaat. Zij vraagt waarom dat plan te maken wanneer duidelijk is wat er moet gebeuren. Daarbij merkt zij op dat de heer Post het doet voorkomen alsof het rekenkamerrapport louter rept over wanhoop en ellende. Zij merkt op dat de Rekenkamer niet voor niets begonnen is in zijn toelichting dat gelukkig ook heel veel wel goed gaat.

De heer Post (PvdA) leest ook het commentaar van de Rekenkamer dat het college zijn best doet en dat jongeren die uiteindelijk wel geholpen worden soms ook best tevreden zijn. Het duurt vaak wel erg lang. Hij repliceert richting mevrouw De Boer dat hij de opmerking over het Verbeterplan terecht vindt. Het gaat hem erom dat de aanbevelingen zo snel mogelijk worden opgevolgd. Het is voor hem nog niet een heel zwaar punt. Wanneer dit wordt vastgesteld en wanneer dit betekent dat het college met de aanbevelingen aan de slag moet, vindt hij het ook prima. Het voordeel van een Verbeterplan zou kunnen zijn dat de raad kan bijhouden hoe het ermee staat. Hij benadrukt hierin niet dogmatisch te zijn.
De heer Van Eijndhoven (VVD) oppert dat inplaats van Plan van Aanpak het zou kunnen gaan om een aanvullend beslispunt met na een bepaalde tijd een terugkoppeling naar de raad. Hij doet de suggestie dat te borgen.
De heer Post (PvdA) bevestigt dat partijen het daarover eens zijn. Afrondend stelt hij een paar specifieke vragen. Volgens de Rekenkamer is de gemeente in 2017 gestopt met een instrument voor risicojongeren. Hij vraagt hierover opheldering van de wethouder. Hij vraagt hoe het zit met het omzetten van het reguliere beleid van de instrumenten uit het actieplan Jeugdwerkloosheid.
De tweede vraag gaat over samenwerking met het onderwijs. Vaak weten onderwijsinstellingen ook niet welke instrumenten er allemaal zijn. Die zijn afgelopen jaren behoorlijk gewijzigd. Hij vraagt of het college bereid is om met de onderwijsinstellingen in gesprek te gaan om ervoor te zorgen dat zij goed geïnformeerd zijn. In relatie daarmee merkt de heer Post op dat in de stad verschillende MBO-teams zijn. Hij doet de suggestie dat die ook een rol kunnen spelen bij het beter in beeld brengen van de jongeren en de communicatie met hen.
Het college schrijft dat de inzet van loonkostensubsidie veelal noodzakelijk zal zijn bij de jongeren. Hij is dat zeer eens met het college. Hij stelt in dat licht de vraag waarom het college dit instrument zo weinig inzet.

De heer Homan (Student & Starter) dankt de Rekenkamer voor dit goede en degelijke onderzoek. Ook zijn fractie vindt dat alle conclusies en aanbevelingen onverkort moeten worden overgenomen. Zij is in dat opzicht enigszins teleurgesteld in de reactie van het college.
Zijn fractie zou graag op één specifieke aanbeveling iets meer willen inzoomen: die van de vaste contactpersoon. Het Rekenkameronderzoek begint in het voorwoord al met een citaat “De zoektocht dient geen speurtocht te worden”. Dat zegt wat hem betreft veel. Hij sprak recentelijk iemand met een arbeidsbeperking. Zij noemde het een goed bedoelde mangel waarin de jongere terechtkomt. Dat zegt ook iets over de vele goede bedoelingen en het grote aantal instrumenten dat mogelijk kan werken, maar desondanks een mangel waarin mensen het gevoel krijgen van het kastje naar de muur gestuurd te worden. De Rekenkamer spreekt ook over “meer regie”. Dan lijkt een vaste contactpersoon de oplossing. Dan is er geen speurtocht meer en is het mogelijk voor de contactpersoon ook te werken aan de heldere communicatie. Dat is voor zijn fractie een belangrijk punt.
Hij is het eens met mevrouw De Boer dat brieven vaker mondeling moeten worden toegelicht ten behoeve van de goede communicatie om ervoor te zorgen dat alles echt helder is. Wanneer dat een vast contactpersoon kan zijn denkt hij dat dat heel veel bijdraagt.
Hij las ook in het rapport dat het contact met de werkmatchers als heel positief wordt ervaren. Zijn fractie vindt dit interessant. Wanneer de gemeente dan een vast contactpersoon wil, vraagt hij of het een goed idee is dit te beleggen bij een werkmatcher. Hij denkt dat de gemeente ook moet leren van de dingen die goed gaan.
Het viel zijn fractie op dat veel jongeren bij een proefplaatsing een stukje motivatie missen. Dat had ten eerste te maken met financiële prikkels. De Rekenkamer doet de suggestie daar naar te kijken. Is het mogelijk om financiële prikkels toe te voegen om de proefplaatsing aantrekkelijk te maken zo dat mensen daar zin in krijgen en zij beseffen het ergens voor te doen? Hij stelt zich voor dat er dan een heldere uitleg is en een perspectief: waar kan iemand heen met een proefplaatsing, waar kunnen de jongeren terechtkomen? Zijn fractie ziet dat graag veranderd.
Verder viel het hem op dat de gemeente nu geen jobcoaches van werkgevers zelf toestaat of vergoedt. De Rekenkamer zegt letterlijk dat heel veel werkgevers daardoor huiverig zijn en daardoor minder mensen in dienst nemen. Zijn fractie vindt dat zonde. Hij vraagt of de wethouder bereid is om daar onderzoek naar te doen en na te gaan of daar winst te behalen is of op die manier meer mensen te plaatsen zijn bij een werkgever.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) maakte zich enigszins zorgen over hoe het rapport is ontvangen door het college. Daarover is al het een en ander gezegd. Hij maakt zich zorgen over of wat daadwerkelijk is opgeschreven voldoende prioriteit krijgt in de uitvoering.
Vanwege politieke druk, publieke druk door media, en een hoge positie op de agenda van de raadsleden, komen zaken in beweging in het huidige politiek-bestuurlijke landschap. Het probleem daarbij is tegelijkertijd de oorzaak waarom het probleem niet wordt opgelost. Het probleem is namelijk dat de jongeren onvoldoende in beeld zijn (beperkt in beeld). Doordat het bestuur van de stad het beeld niet heeft, komt dit onderwerp ook niet hoger op de agenda. Hij zocht de tabel waarin de aantallen jongeren zijn genoemd die een traject hebben gevolgd, waarvan een aantal duurzaam in een baan terecht gekomen zijn, het aantal jongeren bij wie het niet gelukt is met ten slotte de conclusie van het onderzoek. Dat beeld is er niet. Een dergelijk tabel bestaat niet waarin dit te zien is. Was die tabel er wel geweest zou de raad veel meer zijn geschrokken dan nu het geval is. Hij denkt dat slechts enkele jongeren duurzaam geholpen zijn naar een baan sinds de gemeente voor jongeren met een arbeidsbeperking die nog kunnen werken verantwoordelijk werd.

Daarmee voorziet hij een situatie waarin dit onderwerp nooit een prioriteit wordt richting verandering omdat het niet goed in beeld is. Vanuit welke houding kan het bestuur dit onderwerp wel hoger op de agenda krijgen? In die zin zoekt hij naar een voorstel zoals de heer Post inbracht: een Verbeterplan te vragen van het college. Hij doet de suggestie als raad een specifieke monitor te ontvangen gericht op deze groep jongeren zodra er meer beeld is. Ook dacht hij dat de Rekenkamer mogelijk bereid is over een bepaalde periode een 1-meting te doen om na te gaan of wel een en ander in beeld te brengen is wat er met deze jongeren is gebeurd en na te gaan of dit wel hoger op de agenda komt. Dat is zijn grootste zorg over het geheel genomen: dat de weeffouten onvoldoende bestuurlijke aandacht krijgen zo dat de problemen over een periode zijn op te lossen.
Dit is zijn inbreng in algemene zin.
Hij wil over een aantal korte punten nog duidelijkheid krijgen en zit daarbij op de lijn van Student & Starter.
Hij noemt in dit verband de jobcoaches van de werkgevers zelf. Dat vindt plaats in Den Haag en niet in Amsterdam. Hij is benieuwd welke de financiële component daarvan is. Zou het kunnen zijn dat dit financiële consequenties heeft voor de gemeente of heeft het daarmee niets te maken? Hij noemt dit een interessant fenomeen.
Ten tweede noemt hij in dit verband de loonkostensubsidie. De heer Post vroeg al waarom daarvan niet vaker gebruik te maken. Die discussie is al eerder gevoerd. Nu ontstaat het fenomeen dat het Rijk ook iets vindt van loonkostensubsidie en de toekomst daarvan. Hij is benieuwd naar het effect op hoe het gemeentebestuur dit instrument ziet. De vraag is of de gemeente blijft doorgaan met de inzet van dit instrument. Of volgt de gemeente de wetgever en gaat zij naar loondispensatie?
Ten derde noemt hij de vaste contactpersoon. Hij vraagt of het organisatorisch haalbaar is de realisatie daarvan bij de gemeente te beleggen. Hij had begrepen dat een vaste contactpersoon er niet was binnen de gemeente; dat de kans bestond te maken krijgen met verschillende werkmatchers en dat dit is op te lossen zoals dit ook is opgelost bij statushouders: een vast contactpersoon voor elke statushouder. Hij is benieuwd om welke redenen dit ingewikkeld en complex is.

De heer Wiegant (SP) dankt de Rekenkamer voor dit rapport. Zijn fractie deelt de zorg van de VVD over de onmogelijkheid van het evalueren van de effectiviteit van de instrumenten. Zij vindt een dergelijke evaluatie van het grootste belang. De gemeente hoeft geen geld te verspillen en het is in het belang van de jongeren.
Het is duidelijk dat de begeleiding van jongeren beter moet; vaker is al gesproken over de vaste contactpersoon. Gezien de reactie van het college vraagt zijn fractie beslispunt 4 concreet uit te werken met de taken van de contactpersoon en eventueel ook de caseload van een dergelijk persoon. De SP beraadt zich nog op een eventueel amendement. Dat zou dan naar hij hoopt te financieren zijn doordat de efficiency omhoog gaat en dat jongeren sneller uit de uitkering te leiden zijn.
Hij zou ter referentie daarvan, de huidige caseload van die contactpersoon willen vernemen van de wethouder; hoeveel cliënten per contactpersoon er ongeveer zijn.
Hij vraagt de wethouder hoe de gemeente de samenwerking met externe partners gaat verbeteren. Wat denkt hij van het voorstel voor vast contactpersoon voor scholen, werkgevers en samenwerkingpartners. Hij vraagt of de Utrechtse werktafel daarin een rol kan spelen.
Waarom hebben UWV, WSP en gemeente geen inzicht in elkaars kandidaten?
Voor wat betreft de jobcoaching sluit hij zich aan bij de desbetreffende inbreng van de fracties van Student & Starter en de ChristenUnie. Ook zijn fractie hoorde veel signalen van bedrijven dat hoe het nu geregeld is, erg lastig is, dat er dan meerdere jobcoaches aan te pas moeten komen. Daar hebben ze geen zin in. Dat is onhandig op de werkvloer. Zijn fractie denkt dat hiermee veel pragmatischer om te gaan is door alle erkende jobcoaches te vergoeden inplaats van alleen die van gecontracteerde partijen. Hij vraagt hoe de wethouder daarover denkt.
Hij noemt de gebrekkige bekendheid van het doelgroepenregister. Jongeren zelf zijn daarvan niet op de hoogte. Iedereen kan zelf een indicatie aanvragen bij het UWV. Werkgevers kunnen ook gebruik maken van de praktijkroute. Hoe gaat de gemeente de bekendheid daarvan vergroten?
Een deel van de groep arbeidsbeperkte jongeren zou de indicatie beschut werk moeten krijgen. Draagt de gemeente hiervoor ook kandidaten aan bij het UWV? Is beschut werk ook een van de instrumenten van de jobcoaches?
Tenslotte gaat hij in op de indeling in arrangementen van bijstandsgerechtigden. Die indeling is vaak willekeurig, in de beleving van de SP. In de praktijk is te zien dat mensen in arrangement 4 worden ingedeeld die met een goede begeleiding wel degelijk echt aan een goede baan kunnen komen. Door ze in arrangement 4 in te delen, schrijft de gemeente ze eigenlijk af. De SP vindt dat zonde. De SP is voorstander van vervanging van dat systeem door individueel maatwerk. Zijn fractie ziet niet zozeer de voordelen van het hele arrangementensysteem. Hij vraagt naar het voordeel voor de gemeente, en nog belangrijker, voor de bijstandsgerechtigden zelf van die indeling, boven het bieden van individueel maatwerk.

Mevrouw Jager (CDA) dankt de Rekenkamer voor dit rapport en de aanbevelingen. De cliëntenraad onderstreept het belang van deze aanbevelingen. Zij dankt ook de cliëntenraad voor zijn reactie.

Haar fractie vindt het van belang dat jongeren met een arbeidsbeperking niet thuis blijven maar in de samenleving kunnen meedoen. Haar fractie ondersteunt alle aanbevelingen van de Rekenkamer.
Haar fractie was verbaasd over de terughoudendheid in de reactie van het college op het rapport. Naar het inzicht van het CDA passen de aanbevelingen goed bij de ambitie van Utrecht om jongeren niet thuis te laten zitten maar altijd met hen aan de slag te gaan. Haar fractie verzoekt het college daarom duidelijker te zijn in zijn reactie op de aanbevelingen en over of het college deze aanbevelingen overneemt. Zij vraagt hierop de reactie van de wethouder.
Het CDA ziet graag dat de gemeente helder communiceert met haar bewoners. De signalen van de Rekenkamer dat dit nog niet altijd lukt, herkent haar fractie tot haar spijt. Zij vraagt zich af wat de gemeente concreet doet om haar medewerkers te trainen en te stimuleren om in B1 te schrijven. Graag een reactie van de wethouder.
Naast dat de jongeren en hun ouders brieven van de gemeente vaak niet begrijpen, is het hen ook niet altijd duidelijk waar zij moeten zijn. Haar fractie kan zich daarbij iets voorstellen gezien de vele instrumenten die worden gebruikt. De CDA-fractie is dan ook voorstander van een vaste contactpersoon vanuit de gemeente zoals de Rekenkamer voorstelt en dan bij voorkeur iemand uit de buurt. Het college liet in zijn reactie op het rapport weten dat dit niet mogelijk zou zijn vanwege de bevoegdheden en specialistische kennis van hulpverleners. De Rekenkamer liet daarop weten dat dit wel mogelijk zou zijn. De contactpersoon hoeft niet alles te weten maar moet goed kunnen doorverwijzen en de regie voeren. Ook het CDA ziet kansen voor een contactpersoon die vooral doorverwijst. Zij vraagt of het college dit uitvoerbaar vindt.

De voorzitter geeft eerst de Rekenkamer gelegenheid te antwoorden.

De Rekenkamer
De heer Bukkems (Rekenkamer) bevestigt dat het Plan van Aanpak, het verbeterplan, in de verordening staat. Ook als dit niet als een raadsbesluit geformuleerd zou worden zou er toch een plan moeten komen. Hij licht toe dat dit niet vertaald hoeft te worden in een extra besluit omdat het al een besluit is.
De vraag van de heer Van Ooijen had betrekking op de mogelijkheid een vervolgonderzoek te doen. De Rekenkamer kijkt altijd na enige tijd of het nodig is een vervolgonderzoek in te stellen. Daarbij is het voor de Rekenkamer van belang te weten hoe de raad hierin staat. Wanneer de raad een vervolgonderzoek wenselijk zou vinden, is dat voor de Rekenkamer een extra aanleiding een dergelijk onderzoek te doen. De heer Bukkems vindt het op dit moment te vroeg om te zeggen zeker een dergelijk onderzoek te zullen doen. De Rekenkamer zet het op de lijst om over anderhalf jaar na te gaan hoe het loopt met het opvolgen van de aanbevelingen.
Een derde punt heeft betrekking op het concretiseren van raadsbesluit 4, de vaste contactpersoon. Gelet op het Onderzoek van de Rekenkamer gaat het verzoek van de Rekenkamer richting college van B&W dat er een vaste contactpersoon moet komen voor de jongeren. Die vaste contactpersoon is vooral van belang als een soort eerste aanspreekpunt voor de jongeren. Die kan dan verder kijken om na te gaan bij welke specialist eventueel aanvullende informatie is op te vragen. Wat hem betreft is het niet nodig het raadsbesluit te specificeren, omdat de Rekenkamer de precieze invulling graag aan de gemeente overlaat. De Rekenkamer laat zich dan niet uit over de omvang van de caseload. De heer Bukkum vindt het wel van belang dat in het plan van aanpak gespecificeerd wordt hoe B&W hieraan wil werken. Hij ziet dat als onderdeel van het plan van aanpak.

Wethouder Everhardt dankt de Rekenkamer voor dit onderzoek, de aanbevelingen en de onderbouwing daarvan. Het spijt hem de indruk te hebben gewekt zoals verwoord. Dat was niet de intentie van het college.
Met een aantal jongeren is gesproken. Daarbij ving het college heel belangrijke signalen op. De commissie merkte dat ook op.
Het onderliggende vraagstuk bij wat in het rapport staat over privacy betreft het al of niet delen van gegevens met daarbij de vraag of één persoon moet functioneren als contactpersoon of meerderen. Het had het college geholpen wanneer de Rekenkamer op dat vraagstuk iets dieper was ingegaan. Hij noemt in dit verband ook de aanpak in andere steden, ProVSO, Den Haag, waaruit Utrecht lering kan trekken. Buiten kijf staat dat het college zeker met deze aanbevelingen aan de slag wil.
Gekeken is naar lastigheden in de nadere uitwerking en naar onzekerheden over de realiseerbaarheid. Dat bepaalde mede de toonzetting in de reactie richting de Rekenkamer en de commissie. Het college moet een vorm zoeken. In dat verband noemt de wethouder de ChristenUnie. Die stelde de vraag hoe wat beperkt in beeld is beter in beeld te krijgen en hoe dat te kwantificeren is. De gemeente heeft daarvoor haar Dashboard beschikbaar. Nader te bestuderen is hoe de jongeren de hulpverleners vinden. In dat verband noemt de wethouder de goede samenwerking in het kader van ProVSO. Het gaat daarbij ook om leerlingen die jaarlijks te volgen zijn. Hoeveel komen daaruit en waar gaan die naar toe? De wethouder neemt die handschoen op van de ChristenUnie en zal een en ander meer inzichtelijk maken.
De wethouder vervolgt met in te gaan op de meer specifieke vragen. Hij beantwoordt allereerst de VVD. Al vaker is gesproken over de effectiviteit. In maart 2017 is in breder perspectief in het domein Werk & Inkomen inzicht gegeven in de stand van zaken daarin. Dit vraagstuk geldt niet alleen voor deze jongeren met een beperking. Dit vraagstuk geldt in breder perspectief. De wethouder noemt in dit licht het regionale actieplan jongerenwerkloosheid. Daarin is de conclusie getrokken een aantal zaken niet verder door te zetten en andere zaken juist wel,

zoals jobcoaching. De wethouder ziet dan nog een extra stimulans vanuit de Rekenkamer een en ander beter in kaart te brengen specifiek voor deze doelgroep. De vraag is gesteld of dit dan een schot hagel is of maatwerk. Op beide vragen is bevestigend te antwoorden. De wethouder beseft dat dit niet bevredigend is. Hij is het daarover eens met de commissie. Het is ook niet bevredigend voor de mensen die de stimulans geven. Wel is een waardering te zien. Hij licht toe dat negen personen geïnterviewd zijn. Aan de andere kant is te zien dat het gaat om een rijk palet dat in ieder geval lijkt te bedienen wat de jongere zelf als ondersteuning graag zouden willen terugzien. De wethouder vindt dat een positief element. Intern gaat het om de zoektocht naar meer diepgang. Richting de tweede helft van dit jaar kan het college de commissie op de hoogte stellen van het verloop van de verdere zoektocht, ook als het gaat om de effectiviteit.
Het tweede punt om als wethouder op te antwoorden kwam van GroenLinks en werd door meerdere fracties ingebracht over de communicatie. De wethouder vond het een goede suggestie het B1 niveau ook bij de partners aan de orde te stellen. Utrechters in het algemeen, zien een gezicht en maken geen onderscheid tussen UWV, gemeente, onderwijs: alle instellingen zouden in dezelfde taal moeten spreken. Hij zal die suggestie verder brengen.
Als het gaat om de één-op-één-communicatie nodigt het college kandidaten daarvoor uit om gezamenlijk het gesprek te voeren.
Met betrekking tot de gevraagde ene contactpersoon voor de jongere met een arbeidsbeperking, benadrukt de wethouder dat die er is vanuit Werk & Inkomen. Dat neemt niet weg dat er ook andere partijen in beeld komen die ook contactpersoon kunnen zijn. De wethouder gaat graag met deze jongeren om de tafel over hoe zij dit ervaren en hoe de gemeente hen daarin beter kan bedienen vanuit die ene contactpersoon vanuit Werk & Inkomen om dan na te gaan welke functie de gemeente daarin heeft. Ook hierin zit de privacy en het niet kunnen/mogen delen van gegevens partijen danig in de weg. De intentie van de wethouder is om dit een tandje scherper te krijgen in de terugrapportage van hoe de gemeente omgaat met de aanbevelingen: waarom vanuit de werkvloer hiervan zoveel hinder ondervonden wordt, terwijl het aan de andere kant een belangrijk instrument is om de privacy van iedereen te waarborgen.
Mevrouw Podt (D66) vindt privacy heel belangrijk. Over dit specifieke punt is vorige week in de bijeenkomst over dit onderwerp ook gesproken. Zij houdt een oplossing voor mogelijk wanneer de instanties jongeren hun dossier meegeven die ze zelf meenemen langs de verschillende instanties wanneer de jongeren daarvoor ruimte geven zodat de gemaakte afspraken gemakkelijker te delen zijn met de verschillende instanties. Daarover is uitgebreid informatie uitgewisseld. Zij adviseert het college daaruit inspiratie te halen.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) merkt op dat de partners daaraan zelf behoefte hebben. Die zouden het ook plezierig vinden wanneer zij te maken hebben met een contactpersoon. Hij attendeert erop dat dit ook gelukt is in het jeugddomein om die slag te maken: één contactpersoon werd het uitgangspunt. Hij vraagt waarom dan die terughoudendheid in het domein van participatie.
Hij vraagt de wethouder of het mogelijk is een inventarisatie te maken. Wanneer alle partners zeggen dat ze het willen, zou het mogelijk zijn om hiermee een traject in te gaan.
Mevrouw De Boer (GroenLinks) beklemtoont privacy ook heel belangrijk te vinden. Dat hoeft wat haar betreft niet altijd een hobbel te zijn om met het onderliggende aan de slag te gaan. Zij verwijst naar de desbetreffende inbreng van mevrouw Podt. Met een aanspreekpunt is het mogelijk een persoon te benaderen die hulp kan bieden de weg te vinden. Dat betekent nog niet dat het hele dossier door iedereen ingezien moet kunnen worden. Dat betekent wel dat er hulp geboden wordt op het moment waarop iemand is vastgelopen. Dat is het belangrijkste. Zij denkt dat het heel goed is met jongeren zelf te gaan kijken hoe zij een en ander zien en waar ze tegenaan lopen en wat het zou kunnen zijn. Zij zou partijen willen oproepen daarbij flexibel en creatief na te denken. Zij kan zich voorstellen dat de vaste persoon op diverse plekken kan zitten, steeds op het zwaarste punt van de problematiek als het gaat om jongeren met meerdere problemen. Zij adviseert het college over de vormgeving hiervan goed na te denken zonder bij voorbaat privacy beren op de weg te zien.
De heer Post (PvdA) merkt op dat het voor zijn fractie belangrijk is dat de gemeente ook echt beleidsverantwoordelijke is voor deze doelgroep. Voor de PvdA berust de verantwoordelijkheid bij de gemeente om ervoor te zorgen dat die vaste contactpersoon er is, in afstemming met alle andere partners. Hij krijgt daarop graag de reactie van de wethouder.
Zijn fractie hoort ook van experts het advies het maar niet te doen vanwege de privacy omdat het lastig is. Hij zou willen dat het college zelf nagaat wat wél mogelijk is. Hij hoort van deskundigen vaak dat het goed mogelijk is onder voorwaarden gegevens uit te wisselen. Die oproep doet de fractie aan de wethouder.
Wethouder Everhardt geeft al gestalte aan die oproep door deze vragen kritisch terug te leggen bij de organisatie. Ook hij begrijpt de onmogelijkheid niet vanwege het enkele feit van privacy. Hij merkt wel dat het ministerie oekazes opnieuw uitgeeft in onderwijsland. Dan moeten zij opnieuw nagaan wat zij wel en wat zij niet kunnen delen. Daarover stappen partijen niet lichtzinnig heen. Hij had gehoopt op meer diepgang en betrapt zich ook nu weer op terughoudender teksten dan die hem zelf voor ogen stonden. De wethouder wil een en ander inzichtelijker maken en zal bij de terugkoppeling aandringen op een goede discussie hierover. Hij is het eens met de ChristenUnie dat het bestuur in het verleden in het jeugddomein breed veel beren op de weg zag die zo langzamerhand wel allemaal zijn weggejaagd. Het is zijn intentie de laatste beren weg te jagen met alle waarborgen van dien.

De D66 fractie sprak over de ambitie van de Jongeren Voorop: niet alleen het eigen dossier in handen krijgen maar ook de jongeren zelf voorop. Het college heeft die intentie ook en zet die ambitie bij de jongeren zelf neer met het vaste contactpunt vanuit Werk & Inkomen. Kijkend naar het domein van loonkostensubsidie zet de wethouder uiteen dat er geen terughoudendheid is om dat instrument in te zetten. Maar bij de uitvoering daarvan is er nog sprake van mismatch tussen de verwachting van enerzijds de jongere zelf en anderzijds van die van de werkgever. Dan wordt er vaak een start gemaakt en houdt het snel op. De vraag is hoe de jongeren op de juiste plek te krijgen, bij de juiste werkgever met het juiste beeld. De wethouder benadrukt dat het instrument loonkostensubsidie daar heel goed bij kan helpen. Hij geeft indrukken van de praktijk van alledag.
Richting de PvdA fractie gaat de wethouder in op de inbreng over dat gestopt is met risicojongeren. Hij vraagt hierop inbreng van de ambtelijke ondersteuning.
Mevrouw De Poorter (beleidsadviseur Werk & Inkomen) zet uiteen dat het hier gaat om een project voor risico jongeren. Later is daaraan een groep praktijkschooljongeren toegevoegd. Het project had als doel om jongeren na een bepaald traject terug te leiden naar school of naar werk. Partijen hebben gezamenlijk moeten constateren dat heel veel informatie is vergaard over jongeren maar ook dat de afstand tot de arbeidsmarkt of tot school zo groot was voor een grote groep dat werk of school in de eerste jaren niet in zicht was. Daarmee is dat project gestopt omdat de risicojongeren ook op een andere manier waren op te vangen binnen Meedoen naar Vermogen. Vaak was eerst nog veel hulpverlening nodig. Voor de praktijkschool leerlingen heeft de gemeente inmiddels voldoende andere instrumenten, zoals loonkostensubsidie, jobcoaching, jobhunter, speciale organisaties die zich met deze groep bezighouden waardoor de afdeling op dat moment geen aanleiding zag om een nieuwe aanbesteding te starten.
Wethouder Everhardt gaat in op de samenwerking met onderwijs zoals onder de aandacht gebracht door de PvdA en andere partijen. Hij benadrukt dat met ProVSO echt stappen zijn gemaakt. In deze rapportage erkent de Rekenkamer dat ook. De betrokken partijen zitten daar bovenop. ProVSO is hierover ook zeer tevreden. Een extra punt is wel dat de betrokkenen de leerlingen zelf ook een rol willen geven. De wethouder vindt in dat opzicht de ervaringen in Den Haag interessant. Het college zal goed nagaan wat daarvan de toegevoegde waarde is. De wethouder wil zoals in Den Haag is gedaan, in gesprek gaan met de jongeren zelf.
Met het MBO zijn echt nog een aantal stappen te zetten. Het college erkent dat ook en heeft dat ook in zijn brief geschreven. Op bestuurlijk niveau verbond het college de Utrechtse werktafel en onderwijstafel met elkaar. Hierin heeft het MBO-team een belangrijke rol te spelen. Dankzij de Rekenkamer blijkt dat daar nog een wereld te winnen is. Bij de entreeopleidingen is het de vraag hoe ervoor te zorgen de jongeren die daar uitvallen beter in beeld te houden. Daarop is een specifieke aanpak vanuit de onderwijswereld. Dat is inmiddels ook beter te kwantificeren. Het college wil het antwoord op de vraag hoe daarmee om te gaan meenemen in zijn rapportage naar de raad. Daar zitten de verbeterpunten en het college koerste daarop zelf al.
De wethouder neemt zich voor in de tweede helft van dit jaar bij de raad terug te komen over hoe het college is omgegaan met de aanbevelingen en wat daarvan verder in kaart is te brengen. Dan is het debat daarover weer verder te voeren.
Vanuit Student & Starter is ingegaan op de proefplaatsing met financiële prikkels. De wethouder vindt dit een interessante gedachte. Hij kan niet direct ingaan op de mogelijkheden die daartoe zijn en welk financieel beeld daarbij hoort. Over het effectiever maken van de proefplaatsing zo dat het ook leidt tot ofwel een betere werkervaring ofwel een dienstverband, zal de wethouder bij de commissie terugkomen in de tweede helft van dit jaar om te rapporteren over of dit een begaanbare weg bleek en welke ervaringen zijn opgedaan mocht daartoe zijn geconcludeerd.
De wethouder bevestigt dat partijen gezamenlijk het systeem hebben als een ingehuurde jobcoach waarbij de coaching door de werkgevers is georganiseerd. De gemeente heeft hiermee contacten. Hiermee zijn goede ervaringen opgedaan: de jongere krijgt de jobcoach mee en gaat dan naar de onderneming toe. Zijn ervaring is vaak te zijn aangesproken vooral door grote ondernemers met vragen of zij hun eigen jobcoach konden inzetten voor een betere dienstverlening vanwege de kennis over het bedrijf. Het college heeft daar naar geluisterd. Vanaf 1 april zal het college met een aantal grote werkgevers daarmee aan de slag gaan. Daarop zal een pilot gezet worden. De uitkomsten daarvan zullen maatgevend zijn waar het gaat om veranderingen in het systeem. Uiteindelijk is daarin de raad aan zet. De wethouder zal de raad hierover terugrapporteren, ook als het gaat om de ervaringen. Het college heeft ook bestaande contracten met de huidige organisaties die jobcoaching voor de gemeente organiseren. Mogelijk zitten daar voetangels en klemmen wanneer daarin anderen een rol krijgen. De wethouder zal dat in kaart brengen. Hij krijgt deze signalen vaker.
Hij heeft niet in beeld welke caseload een contactpersoon heeft. Hij zal de vraag meenemen en de commissie op een goed moment hierover informeren. Dit past ook in het antwoord op de vraag hoe om te gaan met die ene contactpersoon. Hij neemt die vraag in dat kader mee.
Het college is hard aan de slag om de bekendheid te vergroten als het gaat om beschut werk. Het UWV heeft daarin een belangrijke rol. Jongeren en hun ouders maken hiervan ook wel eens bewust geen gebruik van. Die blijven dan uit zicht. Dat is hun goed recht. Het college wil bij wijze van spreken stroomopwaarts hierover de nodige informatie brengen.
Gesproken is over het afscheid nemen van de arrangementen. Hij doet de suggestie dat de Rekenkamer zich hierover uitspreekt. De wethouder vindt dit nogal een grote vraag. Hij spreekt met klem tegen dat het college in

welk arrangement dan ook personen zou afschrijven. Hij stelt voor dit in de loop van 2018 met de nieuwe raad te bediscussiëren. Hij noemt enkele positieve punten van het werken met arrangementen en noemt ook het belang ervan dat de betrokkenen zelf hierover aan het woord komen. Hij gaat hierop nu niet verder in.
De CDA fractie stelde de B1 vraag nog op een andere manier. De brieven worden door een speciale werkgroep getoetst die ze zo nodig herschrijft. De medewerkers krijgen specifieke training hoe in B-1 taal te schrijven. Dat geldt ook voor de mensen die aan de website werken.

De voorzitter verneemt van de commissie dat de vragen beantwoord zijn. Zij opent de tweede termijn en vraagt aandacht voor eventueel aanvullende vragen en verneemt graag de status waarmee dit agendapunt doorgaat naar de raad en welke onderwerpen de commissie eventueel wil bespreken in de raad.

Tweede termijn
De heer Post (PvdA) merkt op dat uit de beantwoording van de wethouder meer urgentie sprak dan uit wat het college op schrift had gezet. Ook daarvoor dankt hij de wethouder. Het is ieder geval duidelijk dat de wethouder de aanbevelingen gaat uitvoeren.
Voorlopig is nog sprake van loonkostensubsidie. Daarover is hij verheugd. Hij roept de wethouder op niet zuinig om te gaan met die subsidie. Hij benadrukt dat dat instrument effectief is.
Hij dankt de wethouder voor de toezegging dat de wethouder net als in Den Haag de gesprekken wil voeren met de jongeren. Hij verneemt graag welke ervaringen daarmee zijn opgedaan.
Met betrekking tot de besluitvorming ging de heer Post de verordening na van de Rekenkamer van de gemeente. In die verordening staat in art 11 lid 3 onder b7, dat het college binnen zes weken na besluitvorming door de raad een plan van aanpak maakt voor de implementatie van de aanbevelingen en dat het college daarover bij de jaarstukken jaarlijks naar de raad terugrapporteert. Hij brengt dit in herinnering bij de wethouder. Hij hoorde de wethouder iets zeggen over eind dit jaar. Wanneer de wethouder inderdaad kan toezeggen dat de raad dit kan ontvangen binnen zes weken na raadsbesluit conform de verordening en wanneer de wethouder in kan gaan op hoe vervolgens te monitoren dat met deze aanbevelingen het nodige gebeurt, kan dit met de A-status door naar de raad.

Mevrouw De Boer (GroenLinks) is blij dat uit de antwoorden van de wethouder meer urgentie en betrokkenheid spreekt dan zij las in de reactie op het rapport. De wethouder zei met zoveel woorden met alle aanbevelingen aan de slag te zullen gaan. Haar fractie vindt dat mooi te hebben gehoord.
Over het in beeld brengen van de doelgroep via het Dashboard merkt zij op dat haar zorgen vooral gaan over de zaken die niet bij de raad komen en hoe die in beeld te brengen. Zij kan zich voorstellen dat de wethouder daarop geen pasklaar antwoord heeft op dit moment. Zij doet de suggestie dat hij dit zou kunnen meenemen in het Plan van Aanpak of in de uitwerking daarvan. Zij vraagt hiervoor aandacht.
Dit agendapunt kan wat haar fractie betreft met de A-status door naar de raad.

De heer Van Eijndhoven (VVD) deelt mee dat dit agendapunt onder de conditie zoals verwoord door de heer Post met de A-status door kan naar de raad.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) deelt mee dat dit agendapunt met de A-status door kan naar de raad. Hij dankt de wethouder voor de toezegging met betrekking tot de kwantificering in het Dashboard. Ook hij zou graag in beeld krijgen wat niet bekend is.
Met betrekking tot het vaste aanspreekpunt merkt hij op dat wat hem betreft het begint bij het achterhalen of de partners er ook zo in zitten. Dat is volgens hem de eerste stap. De raad zou dat behoorlijk snel kunnen weten. Wanneer alle partners dit rekenkamerrapport onderschrijven, kan hij zich niet voorstellen dat deze wethouder het niet voor elkaar krijgt een en ander te regelen.

Mevrouw Podt (D66) dankt de wethouder voor de toezeggingen. Zij geeft dit agendapunt de A-status mee naar de raad.

De heer Wiegant (SP) dankt de wethouder voor de beantwoording. Hij neemt de bespreking van dit agendapunt mee naar zijn fractie.

De heer Homan (Student & Starter) dankt de wethouder voor de beantwoording. Hij is blij dat de wethouder gaat kijken naar de mogelijkheden voor het financiële en dat er een pilot komt voor de jobcoaches. Zijn fractie is heel benieuwd naar de resultaten met de jobcoaches. Wat zijn fractie betreft kan dit agendapunt door naar de raad met de A-status.

Mevrouw Jager (CDA) geeft dit agendapunt de A-status mee naar de raad. Zij kijkt ook uit naar de terugkoppeling die de wethouder de raad zal geven. De CDA-fractie zal dit goed volgen.

Over de B1-brieven stelt zij een aanvullende vraag. De wethouder zei dat hiervoor een werkgroep is die de brief toetst en indien nodig herschrijft. Zij vraagt of dit alle brieven betreft of dat dit plaatsvindt bij een medewerker wanneer het bij die medewerker vaker fout gaat.

Wethouder Everhardt antwoordt het CDA dat dit bij alle brieven gebeurt.
Hij deelt mee geen terughoudendheid te hebben bij de toepassing van de loonkostensubsidie. Zolang het college dit instrument kan gebruiken, zal het college dat doen.
De wethouder zal zich laten informeren over de wijze waarop in Den Haag gesproken is met jongeren en nagaan of dat een toegevoegde waarde heeft voor Utrecht. Hij zal de commissie daarover rapporteren.
De wethouder merkt op dat het niet mogelijk is om alles 100% in beeld te krijgen wat nu niet bekend is. Hij benadrukt dat sommige jongeren niet in beeld willen komen. Dat blijft. Ten tweede begint hij met wat nu wel bekend is. Van diegenen die op een opleiding zitten is het nodige bekend. Stap 1 is het kwantificeren van de gegevens die in beeld zijn. Daarna moeten de vervolgstappen worden afgesproken om wat niet in beeld is in beeld te krijgen zonder teveel tijd te steken in mensen die niet in beeld willen komen.
De wethouder werd uitgedaagd door de ChristenUnie over het aanspreekpunt. Hij dankt die fractie voor het vertrouwen en zal proberen dat waar te maken. Bovendien geeft hij aan dat andere partijen ook weer over het delen van informatie een aanspreekpunt zouden kunnen organiseren. Die klem ziet hij. De commissie heeft gehoord hoe hij daarmee wil omgaan. Hij gaat hiermee aan de slag.
Met betrekking tot het Rekenkamerrapport en de verordening vernam hij van de Rekenkamer dat het college een en ander zo helder heeft opgeschreven dat hij daarmee direct aan de slag zou kunnen. Hij vernam niet van de Rekenkamer dat het college een Verbeterplan zou moeten maken. Hij vraagt in dit verband de reactie van de Rekenkamer. Wanneer de Rekenkamer zegt dat het college zich aan de verordening moet houden, zal hij dat uiteraard doen. Het lijkt hem meer zinvol hiermee direct aan de slag te gaan en in de tweede helft van dit jaar de raad te rapporteren over de stappen die zijn gezet.

De voorzitter vraagt de Rekenkamer een afrondende reactie te geven.

De heer Bukkems (Rekenkamer) is mogelijk verkeerd begrepen over het Plan van Aanpak. Hij bedoelde te zeggen dat dit in de verordening staat dat binnen 6 weken een plan van aanpak zou moeten komen. Hij vindt dat in dit geval ook wenselijk, gelet op de afwijkende reactie in het nawoord. Hij zou een plan van aanpak op prijs stellen.
Een paar keer kwam terug dat het gaat om een onderzoek waarin slechts negen mensen zijn geïnterviewd. De Rekenkamer heeft gesproken met tien jongeren. Daarnaast sprak de Rekenkamer met 25-30 mensen die actief zijn in dit veld. De conclusies en aanbevelingen zijn niet gebaseerd op de 10 jongeren met een arbeidsbeperking maar zeker ook gebaseerd op de gesprekken die gevoerd zijn met alle betrokkenen. Daar komen deze conclusies en aanbevelingen uit voort.
Tot slot gaat hij in op de privacyverordening. Uiteraard is van belang daar goed naar te kijken en daarmee niet lichtzinnig om te gaan. Aan de andere kant moet dit ook niet gebruikt worden als excuus om niets te doen. Nu hoort hij daarover ook geen signalen. Hij licht toe dat dit zijn afweging is. De wet bescherming persoonsgegevens heeft diverse grondslagen die als mogelijkheid kunnen dienen stappen te zetten op dit punt. De wet is daarvan één maar ook het vragen van toestemming. Verder is altijd van belang niet meer informatie op te vragen dan nodig is voor de betreffende zaak. Dat betekent voor een jongere met een arbeidsbeperking dat geen zaken worden gevraagd die niet nodig zijn voor de beoordeling van de inhoud. Bovendien is de beveiliging op privacy essentieel. Wanneer ook dat wordt meegenomen is meer mogelijk dan het soms lijkt.

De heer Post (PvdA) onderstreept de noodzaak van het Plan van Aanpak. De raad heeft die verordening vastgesteld. Het hoeft wat hem betreft geen boekwerk te worden. Hij wil weten wat het college gaat doen op basis van het rapport zodat het daarna in de monitoring kan terugkomen.

Mevrouw De Boer (GroenLinks) verneemt tot haar genoegen dat het plan van aanpak geen heel boekwerk hoeft te worden. In haar beleving zei de wethouder een aantal dingen dat hij wil doen. Hij gaat ervan uit dat de wethouder al een heel eind op weg zal zijn met het plan van aanpak wanneer hij wat hij nu mondeling heeft ingebracht op schrift zal stellen. Dat een aantal zaken tussen nu en zes weken niet te regelen is, begrijpt iedereen. Wat haar betreft zit de raad te wachten op een beetje een tijdpad en de richting die het college op wil.

Wethouder Everhardt zal dat dit in een uitgebreidere briefvorm teruggeven aan de raad. Hij zal daarbij een tijdpad meegeven wanneer het college de inhoudelijke stappen kan terugmelden.
De voorzitter concludeert dat het Rekenkamerraport met de A-status naar de raad gaat. Zij dankt de heer Bukkems voor zijn bijdrage in deze commissievergadering.

11. RV Zienswijzen kaderbrief 2019 en voorstel oprichting coöperatie GGD regio Utrecht

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD regio Utrecht (GGDrU) heeft bij brief van 15 november 2017 aan de raad om zienswijzen gevraagd op het voorstel tot oprichting van een coöperatie met als doel de ontwikkeling en implementatie van een nieuw digitaal dossier jeugdgezondheidszorg. De gemeenteraad wordt verzocht om eventuele zienswijzen uiterlijk 6 maart 2018 kenbaar te maken.

De voorzitter deelt mee dat de aanleiding voor dit raadsvoorstel de vraag is of dit raadsvoorstel door kan naar de raad. Daarbij is de raad voorgesteld de reactiebrief op de conceptkaderbrief van de GGD Regio Utrecht vast te stellen. In de conceptbrief wordt voorgesteld alleen te reageren op de technische uitgangspunten voor de begroting 2019 en te melden dat kennis is genomen van de oprichting van de voorgestelde coöperatie GGD omdat de gemeente Utrecht Jeugdgezondheidszorg zelf inkoopt. Die gezondheidszorg is er uitgehaald.

Mevrouw Dibi (PvdA) heeft geen inhoudelijke bijdrage. Bij navraag bleek dat het hier gaat om een samenwerkingsverband waar Utrecht niet aan meedoet op dit dossier en samenwerkt met anderen op de JGZ-digitalisering. Zij neemt erg graag aan dat Utrecht het heel goed doet. Zij krijgt ook geen signalen dat het niet goed gaat. Wat haar betreft is het een formaliteit en kan de PvdA akkoord gaan met het voorliggende.

De heer Dekkers (GroenLinks) kan zich hierbij aansluiten. Wat zijn fractie betreft kan dit met de A-status door naar de raad. Hij ondersteunt ook de zinsdelen over het ombuigingsplan. Goed dat die in de brief zijn opgenomen.

De heer Van Eijndhoven (VVD) vraagt of het gegeven dat de gemeente hieraan niet meedoet in financieel opzicht is afgegrendeld zo dat eventuele risico's met de ontwikkeling niet alsnog via een achterdeur het huishoudboekje van de gemeente gaan raken.

Mevrouw Podt (D66) deelt mee dat dit wat haar betreft met de A-status door kan naar de raad.

De heer Wiegant (SP) deelt mee dat dit agendapunt met A-status door kan naar de raad.

De heer Homan (Student & Starter) maakt non verbaal kenbaar akkoord te gaan met de inbreng tot nog toe.

De heer Van Waveren (CDA) deelt mee dat wanneer de wethouder de vraag van de heer Van Eijndhoven bevredigend beantwoordt, wat hem betreft dit agendapunt de A-status kan meekrijgen naar de raad.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) deelt mee dat hij dit agendapunt de A-status meegeeft.

Wethouder Everhardt bevestigt dat de gemeente Utrecht de jeugdgezondheidszorg in eigen beheer heeft. Hierin doet de gemeente niet mee, ook in financieel opzicht. Dit zal daarom ook geen invloed hebben op de bijdrage van de stad Utrecht aan de GGD Regio Utrecht, dus aan de gemeenschappelijke regeling. In de verordening is een vrijwaringclausule opgenomen.

De heer Van Eijndhoven (VVD) geeft hierop aan dit agendapunt de A-status mee naar de raad.

De heer Van Waveren (CDA) geeft aan dit agendapunt de A-status mee naar de raad na kennisgenomen te hebben van het antwoord van de wethouder.

De voorzitter besluit dat geen tweede termijn nodig is en rondt daarmee de bespreking af van dit agendapunt. Zij schorst de vergadering om 15.33 uur tot 20.00 uur.

Avondvergadering

12. Raadsbrief Scenario's Regeling Tegemoetkoming Zorgkosten 2018 en verder

Is bij de behandeling van agendapunt 2 in deze vergadering van de agenda afgevoerd.

13. Initiatiefvoorstel Ontwikkelingsmogelijkheden voor Ongedocumenteerden

Mensen waarvan de (eerste) asielaanvraag is afgewezen en die nog niet naar hun land van herkomst terug kunnen, worden tijdelijk opgevangen via de regeling 'Bed, bad, brood en begeleiding'. Met het nu voorliggende initiatief worden zij verder op weg geholpen in hun ontwikkeling met opleidingen of cursussen.

De voorzitter brengt onder de aandacht dat de raad dit voorstel voor de kerst heeft ontvangen. Daarop kwam de reactie van het college en vorige week is hierover een Raadsinformatiebijeenkomst gehouden. Hij nodigt mevrouw Scally uit het initiatiefvoorstel toe te lichten.

Mevrouw Scally (GroenLinks) schreef dit voorstel omdat zij in de afgelopen jaren merkte dat mensen zonder papieren enorm lang stilstaan in de opvang ondanks dat Utrecht een voorloper is op het gebied van bed, bad, brood en begeleiding. Procedures duren enorm lang en in die periode kunnen mensen niet veel. Zij wil met dit initiatiefvoorstel ervoor zorgen dat mensen kansen krijgen om te leren en te groeien en om aan hun netwerk te

bouwen. Op die manier draagt dit voorstel bij aan een snellere inburgering wanneer zij dan toch een verblijfsvergunning krijgen of het draagt bij aan duurzame terugkeer.
De raad woonde een interessante Raadsinformatiebijeenkomst bij. Mevrouw Scally is benieuwd welke vragen in de commissie nog leven.

De commissie
Mevrouw Dibi (PvdA) complimenteert mevrouw Scally met haar inzet om voor deze kwetsbare doelgroep een dagbesteding te vinden. Zij heeft heel veel waardering voor haar werk. De PvdA vindt dit een goed voorstel en brengt de volgende punten in.
In de Raadsinformatiebijeenkomst kwam ook het onderwerp kinderopvang aan de orde. Zij mist de vrouwen in het voorstel. Mevrouw Scally schrijft vooral over mannen. In Utrecht is een groep vrouwen die van het aanbod waarover mevrouw Scally spreekt, graag gebruik zou willen maken. Veel van die vrouwen hebben kinderen. Die gaan naar school of niet. Zij ziet graag deze doelgroep in het plan expliciet genoemd. In het verlengde daarvan is de kinderopvang. Vaak gaat het om alleenstaande vrouwen die graag iets willen en hun kind ergens onder dak willen kunnen plaatsen.
De heer Van Corler (GroenLinks) vraagt of mevrouw Dibi nu zegt dat kinderopvang onderdeel zou moeten worden van dit voorstel. Of zegt zij dat het gaat om een randvoorwaarde om ervoor te zorgen dat het voor deze vrouwen goed kan werken.
Mevrouw Dibi (PvdA) antwoordt dat het beide is. Het is belangrijk dat voor deze moeders kinderopvang is, zo dat het voorstel ook gaat werken. Zij ziet graag in het voorstel terugkomen dat hiertoe de mogelijkheden zijn. Zij wil de wijze waarop graag overlaten aan de initiatiefnemers. Zij vervolgt haar bijdrage in haar termijn.
Mevrouw Scally spreekt in haar initiatiefvoorstel over “De nadere uitwerking van het Regeerakkoord kan van invloed zijn op de uitwerking van dit voorstel. Het is nog niet duidelijk wanneer deze nadere uitwerking zal plaatsvinden.” Mevrouw Dibi vraagt of mevrouw Scally kan zeggen wat dit eventueel zou kunnen betekenen in de zin van risico. Kan het zo zijn dat het kabinet straks een bepaald beleid gaat voeren dat gaat botsen met Utrecht? Ziet mevrouw Scally in dat opzicht een risico?
GroenLinks zegt dat het voorstel de terugkeer van ongedocumenteerden bevordert. Heel veel partijen zijn de mening toegedaan dat mensen terug moeten kunnen wanneer zij terug kunnen. Al lange tijd zijn organisaties actief die dit doel ook beogen. Zij hebben alleen weinig resultaat. Mevrouw Dibi noemt in dit verband STIL, het OM. Die boeken niet hele grote resultaten. Zij vraagt hoe dit voorstel daarin verandering gaat brengen.
GroenLinks zegt dat dit voorstel de terugkeer kan bevorderen. Mevrouw Dibi zou dat een goede zaak vinden. Daarover is in de Raadsinformatiebijeenkomst ook gesproken. Wanneer mensen een vak leren, hebben ze daaraan iets in het land van herkomst. Zij vraagt hoe dat straks uitgewerkt zal worden. Krijgen de organisaties die hiermee bezig zijn extra opdrachten? Zij ontvangt hierover graag meer informatie en meer visie.

Mevrouw Podt (D66) complimenteert mevrouw Scally met dit werk. Zij vindt dit een mooi en belangrijk onderwerp. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst werd dit ook onderstreept, vooral ook door het persoonlijke verhaal van Cenet Hagels die inging op het belang van het voorstel op individueel en persoonlijk niveau. Zij verwacht dat iedereen die aanwezig is, zal erkennen dat zinvol bezig zijn en jezelf ontplooien fundamenteel is voor het welbevinden. Zij denkt dat weinige van de aanwezigen erbij stilstaan hoe leeg het leven van veel mensen zonder papieren kan zijn. Daarom is het mooi de activiteiten van organisaties die daaraan iets kunnen doen te versterken door middel van dit voorstel.
Zij brengt het volgende in met betrekking tot het initiatiefvoorstel. Het draait om het opzetten van twee zaken: cursussen en praktijkleertrajecten. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst werd door enkele mensen benadrukt dat het heel goed zou zijn om nu niet zelf nieuwe zaken op te zetten, maar aan te haken bij dagbesteding en bestaande onderwijstrajecten. Zij is benieuwd hoe mevrouw Scally dat ziet.
In het verlengde hiervan lijkt het haar goed om de rol van de gemeente nader te specificeren. Veel van de vragen in de Raadsinformatiebijeenkomst draaiden niet zozeer om dat startgeld, maar werden gezien als de linking pin naar buurtinitiatieven maar ook werd de relatie gezien naar het regelen van locaties of het overwinnen van de genoemde koudwatervrees bij instellingen. Veel instellingen ontbreekt het aan kennis en ervaring met deze doelgroep. Juist een voorlichtende rol van de gemeente kan daarbij helpen. Haar vraag is of dit meer expliciet in het voorstel moet. Zij zou met een toezegging van de wethouder ook kunnen leven.
Hij derde punt heeft te maken met de financiering. Zij vindt het spannend of het gaat lukken met de incidentele 15.000 euro. Het idee van cofinanciering werd in de Raadsinformatiebijeenkomst duidelijk gemaakt maar in het voorstel werd niet duidelijk waarom voor dit bedrag is gekozen. Het leek haar verstandig voor het einde van de periode van twee jaar te checken hoe de vlag erbij hangt: kunnen organisaties het dan zelfstandig? Wat moet er gebeuren wanneer dat niet het geval is. Zij krijgt daarop graag een reactie van mevrouw Scally.
Haar laatste vraag heeft betrekking op bestaande wet en regelgeving. Veel valt of staat met die wetgeving. Het viel haar op dat zelfs veel van de betrokken organisaties niet altijd weten waar de grenzen van de wet liggen waar het gaat om werk en vrijwilligerswerk en dagbesteding voor deze groep, en waar mogelijk enige rek in de regels zit. Hoe zit het met verzekeringen? Hoe zit het met aansprakelijkheid? Mag iemand zonder papieren aan een fiets sleutelen? Wat gebeurt er dan wanneer hij daar geld mee verdient. Het lijkt heel goed om in de komen-

de twee jaar na te gaan hoe dit zit en om daarin heel actief zowel in Utrecht als daarbuiten kennis uit te wisselen met organisaties die daarmee bezig zijn. Ook daarover hoort zij graag wat mevrouw Scally daarover denkt.

De heer Gilissen (VVD) neemt waar voor de heer Van Eijndhoven. Hij uit zijn waardering namens de VVD voor het werk van mevrouw Scally. De VVD ziet een voorstel waarin het beleid wordt aangepast. Dat wordt gedekt met een incidenteel bedrag ten behoeve van de start. Hij vraagt mevrouw Scally hoe zij dit het liefst had gewild en waarom zij het in die zin niet heeft opgenomen. Het gaat nu om een aanjaagbedrag. In het raadsvoorstel wordt wel degelijk voorgesorteerd op het structureel borgen van dit uitgangspunt.
Hij heeft zich verbaasd in de Raadsinformatiebijeenkomst. Daar werd de financiële onderbouwing getoond in een powerpoint presentatie. Daar stond in zijn ogen doodleuk, dat de 15.000 euro in 2018 over zou zijn. Hij attendeert de commissie erop dat het jaar nog gaande is. Wanneer iets meer opvang nodig zal blijken dan geraamd is het geld al gauw op. Hoe is het mogelijk dat het college de raad schrijft dat er ruimte is voor dit initiatief, ook al is het maar 15.000 euro, terwijl het om een lopend jaar gaat en er afspraken zijn in het voorjaar na het lopende begrotingsjaar vast te stellen of er geld over is. Hij krijgt in die zin graag toelichting van de wethouder hoe het college tot de conclusie komt dat geld beschikbaar is.
Als het gaat om een bedrag zelf wordt uit het raadsvoorstel niet helemaal duidelijk waarvoor dit geld precies bedoeld is. Hij vraagt of het puur procesgeld is, een uitlokpotje voor meer cofinanciering. Welke concrete verwachtingen heeft de initiatiefnemer richting andere organisaties als het gaat om hun financiële bijdragen.
Met betrekking tot de verdere concretisering leest hij dat in het voorstel dat het gaat over cursussen voor vertrekplichtigen en dat ze kunnen bijdragen aan zowel integratie als aan duurzaam vertrek. Hoe ziet mevrouw Scally dat voor zich? Betekent dat alles kan worden aangeboden, of is er nog een bepaald criterium of vereiste waaraan een cursus moet voldoen? Moet een cursus altijd in dit teken staan of bijdragen aan een van de twee doelen of mag alles? Hij krijgt hierop graag een reactie.
De groep van vertrekplichtigen bestaat uit meer dan 200 personen op basis van deelname aan de activiteiten. Hoe kijkt de initiatiefnemer aan tegen de idee de deelname niet vrijblijvend te maken? Hij vraagt of dit betekent dat in bed, bad, brood-opvang brieven komen te hangen met het cursusaanbod? Of zal op basis van het initiatief deze activiteiten onder de aandacht gebracht worden en verwacht het bestuur dan ook dat de vertrekplichtigen ook een actieve rol nemen in het deelnemen aan deze cursus.
Mevrouw Dibi (PvdA) merkt op dat mevrouw de heer Gilissen spreekt over niet-vrijblijvend. Zij vraagt wat de VVD zou willen. Zou de fractie willen dat mensen verplicht worden om de cursussen te volgen waarin ze mogelijk niet geïnteresseerd zijn of mogelijk zijn zij er niet toe in staat. Hoe ziet de VVD dat. Moet iemand die ongemotiveerd is dan toch naar een cursus?
De heer Gilissen (VVD) is ervan overtuigd dat het initiatief van mevrouw Scally voorziet in een bepaalde behoefte. Tegelijkertijd is de doelstelling van het voorstel perspectief te bieden op dan wel een langer verblijf en integratie in de Nederlandse samenleving of op terugkeer naar het land van herkomst. Dan vindt hij het een vorm van dagbesteding. Daarbij vraagt hij zich af of het gaat om een intekenlijst. Hij wil dan graag van mevrouw Scally horen of zij de verwachting heeft dat heel veel mensen daadwerkelijk gaan deelnemen. Of gaat het om een dagprogramma?
Mevrouw Dibi (PvdA) kreeg geen antwoord op haar vraag. Zij gaat een stap verder. De VVD is een liberale partij. Die hecht veel waarde aan keuzevrijheid. Nu ligt een heel palet voor van allerlei cursussen. Zij pleit ervoor mensen zelf te laten kiezen, inplaats een verplichting vooraf. Wanneer mensen gemotiveerd zijn, zullen ze gaan.
Mevrouw Van Gemert (SP) vraagt de heer Gilissen wat hij wil. Mevrouw Dibi gaat ervan uit dat hij hier de verplichte tegenprestatie wil invoeren. Zij vraagt of deze vragen van hem naar het standpunt leiden dat het verplicht zou moeten zijn en of hij daarmee het hele voorstel steunt.
De heer Gilissen (VVD) beseft dat mensen alleen iets kunnen leren wanneer ze daarvoor openstaan. Daarvan is hij overtuigd. Tegelijkertijd is hier sprake van een groep die eigenlijk geen status heeft en die vertrekplichtig is. Hij vindt dat van die groep een actieve bijdrage verwacht mag worden aan het werken aan terugkeer. Van hem zou een moreel beroep uitgaan richting de vertrekplichtigen om daadwerkelijk aan dergelijke activiteiten mee te doen, mits ze in het kader staan van het werken aan terugkeer.
De heer Van Corler (GroenLinks) begrijpt dat de VVD het voorstel steunt alleen als het in het teken staat van verplichte terugkeer. Het voorstel kan dus volgens de VVD niet op zijn steun rekenen als het in het teken staat van werken aan perspectief dan wel in Nederland dan wel in het land van herkomst. Hij vraagt of dit juist is.
De heer Gilissen (VVD) merkt op dat wanneer mevrouw Scally straks aangeeft dat het haar intentie is dat alle activiteiten die hiermee worden geïnitieerd in het teken staan van terugkeer, hij een verhoging verwacht van de bereidheid van de VVD om voor het voorstel te stemmen. Dat neemt niet weg dat hij van mening is dat de heer Van Corler een verkeerde inschatting maken. Dat is in zijn beleving niet de bedoeling van het initiatiefvoorstel. Zo is het niet verwoord.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) noemt de in het voorstel genoemde cursus *meubel maken*. Hij vraagt de heer Gilissen of dat voorstel naar diens inzicht in het teken van terugkeer staat.
De heer Gilissen (VVD) gaat ervan uit dat de heer Van Ooijen zijn bedoelingen begrijpt. Hij vindt het prima dat mensen aan hun persoonlijke ontwikkeling werken. De initiatiefnemer onderscheidt twee doelen in het raadsvoor-

stel. Impliciet stelt de heer Van Ooijen de vraag aan mevrouw Scally. Mogelijk verneemt hij daarover meer in de bijdrage van de heer Van Ooijen. Hij vervolgt zijn bijdrage in zijn termijn.
Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst werd hem ook duidelijk dat nog veel obstakels overwonnen moeten worden, vooral als het gaat om activiteiten die zijn gericht op scholing. Daarvoor biedt het voorstel geen oplossing. Hij is benieuwd hoe de initiatiefnemers dit ziet en waarom een suggestie niet is gedaan hoe daarmee om te gaan.
Mevrouw Dibi stelde een vraag over de samenhang met de ambitie uit het Regeerakkoord, de LVV-voorziening. Hij kan zich daarbij aansluiten en wil ook weten hoe mevrouw Scally dit ziet.
Een van de doelstellingen is dat dit voorstel de terugkeer gaat bevorderen. De heer Gilissen vraagt naar de verwachting van mevrouw Scally daarvan. Denkt zij dat te concretiseren en hoe is te ontdekken of de doelstelling van het voorstel wordt gerealiseerd?

De heer Van Steeg (CDA) complimenteert mevrouw Scally met haar voorstel. De CDA-fractie is ook een groot voorstander van de B4-benadering waarbij de inzet ook is op de ontwikkeling van mensen zelf zodat mensen meer zelfrespect krijgen en in die zin steun ervaren voor terugkeer waar die terugkeer mogelijk is. Hij vraagt in hoeverre dit voorstel daadwerkelijk bijdraagt aan de terugkeer en hoeverre dat te concretiseren is. Hij verneemt graag de mening van GroenLinks daarop.
Mevrouw Dibi (PvdA) is benieuwd naar de visie van het CDA. De praktijk is dat een deel van de mensen niet terug kan, bijvoorbeeld omdat zij geen papieren hebben. Is de CDA-fractie alsnog ervan overtuigd dat deze mensen dagbesteding nodig hebben zonder dat die gekoppeld is aan terugkeer?
De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend met op te merken dat zijn fractie als belangrijkste doelstelling van het voorstel ziet mensen het gevoel te geven dat ze verder kunnen, dat ze niet in zichzelf gekeerd blijven, maar dat ze zich kunnen ontwikkelen. Waar dit bijdraagt aan terugkeer vindt het CDA dat heel goed. De eerste doelstelling dat mensen zich verder ontwikkelen, vindt zijn fractie een hele goede. Hij vervolgt zijn bijdrage in zijn termijn.
In het voorstel staat een vergelijking tussen de Amsterdamse aanpak en die in Utrecht. Hij vraagt of mevrouw Scally daar dieper op in kan gaan; in hoeverre is die vergelijking er in het Utrechtse en wat betekent die voor de organisaties die daarbij betrokken zijn.
De heer Gilissen stelde een groot aantal vragen over de financiering. Hij kan zich voor een groot deel bij die vragen aansluiten. 15.000,- euro is heel weinig geld voor een hele kleine groep. De vraag is in hoeverre dit mee te nemen is in het bestaande budget. Hij vraagt hoe mevrouw Scally dat ziet. Wat betekent dat wat de financiering betreft voor de komende jaren? Hij denkt dat het goed is te kijken naar het uiteindelijk resultaat. Hij pleit ervoor in de komende jaren een en ander goed te monitoren en hij pleit voor een evaluatie.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) begrijpt uit zijn bijdrage dat het CDA hierin een ruimhartige koers vaart als het gaat om bed, bad, brood. Het CDA vindt begeleiding ook uitstekend en zelfs ondersteuning daarvan.
De VVD zat op een kritischer koers; al die verschillende activiteiten stonden in het teken van terugkeer. Hij vraagt of het CDA afstand neemt van zijn collega van de VVD.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat de VVD een aantal hele goede vragen stelde over financiering. Hij ondersteunt die van harte. Mevrouw Dibi stelde een aantal vragen over waarom het voorstel van belang is. Hij heeft daarop geantwoord. De combinatie van beide is het antwoord op de vraag van de ChristenUnie; namelijk dat de CDA fractie het van belang vindt dat mensen zich blijven ontwikkelen. Daar waar die verdere ontwikkeling bijdraagt aan terugkeer vindt de CDA-fractie dat uitstekend. Het effect en wat het betekent voor de financiering op de langere termijn moeten wat hem betreft goed gemonitord worden.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) begrijpt dat de CDA-fractie het niet zo streng formuleert als de VVD, ook niet in de komende tijd.
De heer Van Steeg (CDA) herhaalt zijn inbreng voor wat betreft zijn standpunt ten aanzien van het voorstel. Hoe dat te wegen laat hij graag over aan de mensen thuis en aan de overige leden van de raad.
De heer Gilissen (VVD) vindt dit een voorbeeld van uitlokking. Hij prijst de houding daarin van de heer Van Steeg.

Mevrouw Van Gemert (SP) geeft mevrouw Scally grote complimenten voor het vele werk en vooral ook voor de doelstellingen in dit initiatiefvoorstel. De SP vindt dit een heel goed plan. Haar fractie zal hier zeker mee instemmen.
Zij vindt de heer Gilissen niet streng. Zij is aangenaam verrast door zijn bijdrage. Zij bespeurt dat de VVD wil dat mensen die vertrekplichtig zijn en teruggaan naar het land van herkomst eerst een cursus of een opleiding krijgen of een andere voedingsbodem om daarmee in hun land van herkomst aan de slag te kunnen. Zij juicht dat van harte toe.
Zij licht toe dat hierin wel degelijk een serieuze noot zit. Het idee dit verplicht te stellen voor mensen die terugkeren vindt zij selectief shoppen. Het verplicht stellen van een aanbod heeft voor haar de bijsmaak alsof de opvangcentra vol met niet-willers zitten. Haars inziens is het grote probleem dat heel veel mensen heel graag willen maar niet kunnen en niet mogen. Zij denkt dat er ongelooflijk veel mensen hieraan mee willen doen ook wanneer dit niet verplicht gesteld wordt. Mensen vervelen zich kapot in een BBB-instelling.

Dit brengt haar bij de volgende vraag. Mevrouw Scally noemde de regelgeving van het Rijk. Op dit moment is haar de verhouding tot die rijksregelgeving niet duidelijk. Zij vraagt zich af of mevrouw Scally contact heeft gehad met ambtenaren van het Rijk om na te gaan wat uit het voorstel wel en niet mag. Zij spreekt dan niet alleen over verzekeringen. Het gaat haar ook om wat wel en wat niet mag.
Haar laatste vraag is al gesteld over het beschikbare geld. Zij merkt daarover op dat het feit dat er geld beschikbaar is binnen het bestaande budget en het feit dat mevrouw Scally heeft uitgezocht dat de 15.000,- euro mogelijk is binnen het bestaande budget, is volgens haar een normale gang van zaken en niet iets waarbij de raad moet wachten tot de Voorjaarsnota. In haar beleving besluit de raad bij de Voorjaarsnota over aanvullende budgetten. Wanneer de raad iets kan dekken binnen het bestaande budget lijkt haar dat geen enkel probleem.
De heer Gilissen (VVD) vindt dit tegenvallen van de SP. Doorgaans vindt de VVD de SP aan zijn zijde wanneer het gaat over solide financieel beleid. Hij herhaalt zijn informatie over de begrotingscyclus en stelt dat *beide tegelijkertijd* niet waar kan zijn. Wanneer de lijn van mevrouw Van Gemert juist is, is sprake van een niet-sluitende begroting.
De heer Van Corler (GroenLinks) merkt op dat de raad de begroting vaststelt op programmaniveau. In zijn beleving past het prima binnen de doelstelling die op programmaniveau is afgesproken. Het kan om die reden op deze manier.
Mevrouw Van Gemert (SP) is het eens met de heer Van Corler en laat deze zaak rusten.

Mevrouw Freytag (Student & Starter) spreekt in de plaats van de heer Koppelaar vanwege ziekte. Zij complimenteert mevrouw Scally met dit initiatief voorstel. Ook haar fractie vindt het fijn dat deze belangrijke groep niet vergeten wordt en dat ook gedacht wordt aan zijn psychisch welzijn.
De vragen die de heer Koppelaar wilde inbrengen betreffen nieuwe inzichten met betrekking tot het coalitieakkoord en de financiën. Die kwamen al aan de orde.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vindt dit een ontzettend goed voorstel. Dit is wat hem betreft ook een voorstel dat juist een initiatiefvoorstel is in de volle breedte van dat begrip. Hij vindt de opzet van dit voorstel een voorbeeld voor alle initiatiefvoorstellen. Daarmee complimenteert hij mevrouw Scally.
Hij maakt opmerkingen over de uitvoering. Daarin is voor hem nog niet duidelijk wat mevrouw Scally op het oog heeft. Enerzijds kent hij één organisatie, namelijk Villa Vrede die hier serieus werk van maakt. De organisatie heeft nu andere zaken aan haar hoofd dan een nieuwe uitbreiding van een cursus. Wat hem betreft moet als eerste naar die organisatie gekeken worden voor de uitvoering.
Hij zou eigenlijk veel breder willen kijken, naar andere welzijns en maatschappelijke organisaties die hiervan een deel kunnen oppakken, die binnen het bestaande werk, binnen de bestaande structuur duidelijker en scherper ongedocumenteerden een plek kunnen geven. Daar gaat zijn voorkeur naar uit.
Wat mevrouw Scally in dit opzicht nu beoogt, is hem niet helemaal duidelijk. Wanneer zij kiest voor de laatstgenoemde optie, het wegzetten binnen andere organisaties, is hij benieuwd of zij contact heeft gehad met andere type, andere maatschappelijke organisaties, met sociaal makelorganisaties over wat zij hiervan denken en of zij dit in hun reguliere structuur willen oppakken.

De voorzitter concludeert dat alle aanwezige fracties hun inbreng hebben geleverd. Hij schorst de vergadering voor 10 minuten.

Beantwoording initiatiefnemer
Mevrouw Scally (GroenLinks) dankt de commissie voor alle gestelde vragen. Zij heeft geprobeerd de vragen in thema's te groeperen.
Zij beantwoordt de vraag waarom zij koos voor dit bedrag, wat daarvan precies is te doen, of daarvoor ruimte is. De initiatiefnemers verwachten dat dit voldoende is. Door als gemeente voor dit plan te gaan staan en dit budget beschikbaar te stellen, is dat aantrekkelijker voor andere financiers om te investeren in dit project. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst zeiden diverse organisaties dat zij er vertrouwen in hebben dat wanneer dit wordt aangenomen dat zij meer ruimte hebben om externe financiering te regelen. Zij zien daarin niet zozeer het probleem. Dit is een manier om dit project te starten. Heel veel initiatieven zijn al gaande.
Zij ontving vragen over het Rijk en hoe dit gaat passen in het Regeerakkoord. De situatie die is beschreven, is beschreven net na het uitkomen van het Regeerakkoord. Daarna ontving de raad een brief van het college waarin het college schrijft dat er aanknopingspunten zijn voor wat het college betreft, dat Utrecht actief in gesprek is met het Rijk en ook mogelijkheden ziet om dit in te passen. Mevrouw Scally heeft dit ook verwoord in haar initiatiefvoorstel. Het Regeerakkoord is nadrukkelijk gericht op duurzame terugkeer, maar ook op activering, op snelle inburgering. Dat komt allemaal terug in dit voorstel.
Zij is zelf niet betrokken bij overleg tussen de gemeente en het Rijk. Zij hoopt dat de wethouder nog een actuele stand van zaken kan geven voor wat betreft dat punt. Zij ziet zeker aanknopingspunten.
Zij vindt het terecht dat vragen zijn gesteld over de uitwerking en eventuele inpassing in bestaande initiatieven. Dit kwam ook naar voren tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst. Richting de heer Van Ooijen zet zij uiteen dat Villa Vrede zeker niet de enige organisatie is, actief op dit gebied. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst waren

ook het Leger des Heils, Seguro en Wij3.0 te zien. Het inpassen in bestaande trajecten zou heel mooi zijn wanneer die inpassing mogelijk is. Dat staat nog niet op die manier in dit voorstel omdat het wat haar betreft ook belangrijk is dat organisaties zelf de ruimte krijgen. Zij kennen de doelgroep, zij kunnen die verbanden leggen, zij weten wat er nodig is. Daarom wil zij die ruimte geven. Uiteraard wanneer er mogelijkheden zijn om bij bestaande trajecten aan te sluiten zou dat haar voorkeur zijn. Is dat aanbod er niet, moeten de initiatiefnemers wellicht op een andere manier iets neerzetten.
In dit voorstel zijn suggesties genoemd ten behoeve van de uitwerking. Het gaat om onderwerpen waarbij bekend is dat ze kansen bieden zowel in Nederland als in het land van herkomst. Daarmee kan iedereen altijd iets. Wat er precies moet gebeuren, hangt ook af van wie er deel wil nemen en van waaraan behoefte is en wat mogelijk is. Om die reden is een en ander niet volledig uitgewerkt. Zij merkt op dat het ook niet aan de raad is om dat nu in te vullen. Die invulling is aan de organisaties. Hetzelfde geldt voor de scholing.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) is toch benieuwd naar de idee om dit weg te zetten. Gaat de gemeente dan een uitvraag doen voor 15.000 euro? Hij vraagt zich af welke uitvraag daarvoor te organiseren is. Alleen al de uitvraag zelf kost al geld. Hij vraagt naar een nader uitgewerkt idee. Mevrouw Scally noemde verschillende organisaties. Wanneer zij hen allemaal een deel van dit geld wil geven, kan ieder voor zich niets doen. Gaat een van de organisaties het doen? Wil mevrouw Scally ze allemaal iets laten doen? Wil zij iemand aanstellen voor 15.000,- euro? Hij is daar benieuwd naar. Hij vraagt zich sterk af of voor dit bedrag iets van de grond kan komen. Wanneer dat duidelijk wordt, is het nu de tijd om daarvan meer geld te maken.
Mevrouw Dibi (PvdA) ondersteunt mevrouw Scally en reageert op de inbreng van de heer Van Ooijen. Zij vindt het goed dat mevrouw Scally het niet tot op detail heeft uitgeschreven. Zij stelt voor het over te laten aan de partijen zoals ook aan de orde kwam in de Raadsinformatiebijeenkomst om gezamenlijk onder leiding van het college een goed plan te maken. Zij stelt voor niet ingewikkeld te doen over uitvragen en andere zaken. De organisaties zeiden duidelijk goed te weten waar de behoefte ligt.
De heer Gilissen (VVD) vraagt mevrouw Scally in te gaan op de vraag die hij stelde, namelijk hoeveel mevrouw Scally ter beschikking zou willen stellen. Vindt zij zelf die 15.000 euro genoeg? Of zit er een politiek of ambtelijk compromis in en had zij zelf meer ter beschikking willen stellen?
Mevrouw Scally (GroenLinks) beantwoordt de laatste vraag. Zij had liever gehad dat zij dit voorstel niet had hoeven schrijven en dat dit probleem niet bestond van mensen die lang in de wacht staan. Ze denkt dat op dit moment dit een goede oplossing is voor het probleem dat voorligt en dat hiermee de gemeente een goede start kan maken en dat de gemeente hiermee een duidelijk signaal afgeeft hierin te willen investeren. Wat dat betreft denkt zij dat het bedrag voldoende is. Zij kan zich vinden in de woorden van mevrouw Dibi dat de organisaties in de stad goed weten wat er nodig is en dat een hele complexe uitwerking hier niet nodig is.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vraagt niet om een complexe uitwerking; hij vroeg een uitwerking. Hij heeft niet het vertrouwen dat hieruit allerlei activiteiten komen. Hij herhaalt zijn inbreng over de mogelijkheden om iets te doen met 15.000,- euro. Voor 15.000,- euro is 0,2 fte aan te nemen zonder ook maar een locatie daarvoor te hebben. Hij hoort liever van mevrouw Scally dat ze eigenlijk 60.000,- euro nodig had. Daarmee is wel iets te doen. Dan is duidelijk wat te moeten regelen. Hij herhaalt zijn standpunt.
De heer Van Corler (GroenLinks) begrijpt een amendement te kunnen verwachten van de ChristenUnie om meer geld hiervoor vrij te maken.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) had dat al overwogen samen met mevrouw Dibi. Hij vindt het niet chique om een amendement te schrijven op een initiatiefraadsvoorstel van een collega. Wanneer mevrouw Scally nu zegt precies te weten wat er kan gebeuren voor die 15.000,- euro, heeft hij geen reden om dat te doen. Wanneer mevrouw Scally hierover twijfelt, schrijft hij graag samen met haar dat amendement.
De heer Van Corler (GroenLinks) merkt op dat er ook naar andere fondsen wordt gekeken. Het zal, zo verwacht hij, niet bij de 15.000 euro blijven.
Mevrouw Podt (D66) borduurt voort op de woorden van de heer Van Corler. In het voorstel staat duidelijk dat het niet gaat over die 15.000,- euro en dat het de bedoeling is dat dat een groter bedrag wordt. Om die reden stelde zij voor zorgvuldig na te gaan wat nodig is. Volgens haar weet niemand op dit moment wat nodig is; het is nog niet precies bekend hoe alles er uit gaat zien. Ook zij moet nog maar zien of de cofinanciering gaat werken. Het is dan altijd na een tijd mogelijk na te gaan of het bestuur nog iets anders moet doen. Dan is er wel een start gemaakt.
Mevrouw Scally (GroenLinks) brengt onder de aandacht dat tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst de aanwezigen hebben vernomen van organisaties dat de financiering wel het minste is waarover zij zich zorgen maken, maar dat zij zich vooral zorgen maken over zaken als het vinden van een zaal. Er is bijvoorbeeld een vrijwilliger beschikbaar die wil helpen met het opknappen van fietsen, er zijn deelnemers die daar graag mee aan de slag willen. Het ontbrekende is een ruimte. Het zou dan handig zijn wanneer de gemeente kan nagaan of zij een organisatie kent die op een bepaalde tijd in de week een bepaalde ruimte over heeft waar deze groep dan terecht kan. Daarvoor zijn geen hele hoge bedragen nodig. Het is dan wel handig wanneer de gemeente zich hier achter schaart en die connecties maakt. Dit is een voorbeeld. Nu moet het verder uitgewerkt worden.
De heer Gilissen (VVD) krijgt de indruk dat de realiteitszin ontbreekt. Tot de doelgroep behoren meer dan 200 mensen. Mevrouw Scally schrijft in haar voorstel zelf dat ze maatwerk zal leveren, dat ze wil inspelen op individu-

ele behoeften. Hij vermoedt dat iedereen in deze zaal kan bedenken dat die 15.000,- euro nooit voldoende kan zijn. Dat was ook de strekking van de bijdrage van een aantal organisaties in de Raadsinformatiebijeenkomst.
Mevrouw Scally (GroenLinks) is heel benieuwd of de heer Gilissen gaat meeschrijven aan het amendement om meer geld beschikbaar te stellen. Zij refereert aan de onderbouwing die zij gaf. Zij benadrukt vertrouwen te hebben in de Utrechtse organisaties. Zij hebben in de afgelopen jaren bewezen goed in staat te zijn deze doelgroep te begeleiden.
Zij sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Podt en het CDA over monitoring. Zij bevestigt dat dat heel belangrijk is en dat die inderdaad plaatsvindt. Dat is onderdeel van dit initiatief.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt mevrouw Scally wat de gemeente zal doen wanneer de investering onvoldoende blijkt te zijn en fors bijplussen noodzakelijk blijkt.
Mevrouw Scally (GroenLinks) antwoordt dat de raad daarover gaat. Zij heeft er vertrouwen in dat dit bedrag voldoende is, in ieder geval om een hele goede start te maken. Zij noemt in dit verband de aanjaagfunctie in dit voorstel. Wat er vervolgens gebeurt, bepaalt de raad. Zij vervolgt haar bijdrage in haar termijn.
Zij hoorde vragen van D66 en het CDA over andere initiatieven en het verschil daarmee. Mevrouw Scally bevestigt dat de initiatieven er zijn. Zij weet niet of het zinvol is die nu allemaal te noemen. Hierin is van belang dat kennis en ervaring met andere initiatieven te delen. Zij noemt als voorbeeld een initiatief uit Amsterdam dat veel groter is. Utrecht kan van dat initiatief leren. De context in Amsterdam is ook anders. Utrecht heeft veel kleinschalige organisaties die langdurig werken met deze doelgroep. De initiatiefnemers willen het initiatief in Utrecht graag Utrechts inkleuren.
Mevrouw Podt (D66) vraagt verheldering. Haar inbreng had vooral te maken met het uitwisselen van kennis over wet en regelgeving, zaken zoals verzekeringen en wettelijke aansprakelijkheid. Zij gaat er vanuit dat die zaken overal dezelfde zijn.
Mevrouw Scally (GroenLinks) is het daarmee eens. Als het gaat om verzekeringen is het mogelijk om een project zoals dit te verzekeren zowel voor zorg als voor aansprakelijkheid. Daar zijn mogelijkheden die goed onderzocht en onderbouwd worden zo dat in dit opzicht veiligheid is gewaarborgd. Alle vrijwilligers in Utrecht zijn in ieder geval gedekt door de Domstadpolis. De deelnemers zijn niet gedekt. Daarvoor moet een andere regeling getroffen worden. Dat is mogelijk.
Zij gaat in op de vraag naar verplichting dan wel vrijwilligheid bij de deelnemers in dergelijke projecten. In eerste instantie gaan mensen dit doen omdat ze heel lang in de wacht stonden. Niemand is daarbij geholpen. Bovendien werden deze mensen afhankelijk en hebben geen regie in en grip op hun eigen leven. Juist wanneer mensen actief zijn en dingen leren, zien zij toekomstperspectief. Daarvan zijn veel voorbeelden te noemen. Zij verwijst voor die voorbeelden naar het voorstel. Dit is een eerste instantie het doel van dit initiatiefvoorstel.
Het lijkt haar niet handig dit een verplicht onderdeel te maken in terugkeer of om terugkeer verplicht te stellen. 60% van de mensen in de B4 voorziening krijgt op dit moment alsnog een verblijfsvergunning; die mensen blijven hier. Ook voor hen is dit effectief omdat ze hebben kunnen werken aan hun toekomst: een vaardigheid zich eigen gemaakt, een netwerk opgebouwd. Mevrouw Scally verwijst naar het initiatiefvoorstel. Dit draagt bij aan zowel inburgering als terugkeer. Om die reden wil zij van terugkeer geen verplicht onderdeel maken.
Zij hoorde een vraag over kinderdagopvang, in het bijzonder in relatie tot vrouwen. Terecht dat gevraagd is waar de vrouwen zijn in het voorstel. Het merendeel van de populatie in deze voorzieningen zijn jonge mannen. Uiteraard moet de gemeente ook mogelijkheid bieden aan vrouwen zo dat ook zij kunnen meedoen aan dit soort trajecten. Bij navraag blijkt dat ruim 20 vrouwen hiervoor in aanmerking zouden komen. Zij zal zorgen voor randvoorwaarden zodat ook vrouwen mee kunnen doen. De initiatiefnemers willen mannen en vrouwen onderdeel maken van dit plan.
Hiermee heeft zij alle vragen groepsgewijs beantwoord.

Vragen die niet beantwoord zijn
Mevrouw Dibi (PvdA) stelt een aanvullende vraag. Zij vraagt of zij goed begrepen heeft dat mevrouw Scally het voorstel op het punt van de moeders en de kinderen gaat aanpassen met expliciet de doelgroep en de mogelijkheid tot deze voorziening.
Mevrouw Scally (GroenLinks)antwoordt dat het haar voorstel is de nota aan te passen in die zin dat niet alleen mannen maar ook vrouwen worden genoemd en randvoorwaarden zo dat vrouwen kunnen meedoen aan deze trajecten.

De heer Gilissen (VVD) had een vraag gesteld over vooral de financiering na het eerste en tweede jaar.
Mevrouw Scally (GroenLinks) zet uiteen dat zoals te lezen was in de brief van het college, dit naar verwachting past in de LVV-aanpak. Het college staat positief tegenover die aanpak. Dan zou dit project in te bedden zijn in de bredere financiering van de B4 aanpak.

Beantwoording door het college
Wethouder Diepeveen sluit graag aan op de laatste woorden van de initiatiefnemer in het interruptiedebat met de heer Gilissen. Hij komt dan direct op het punt van de financiën. In VNG-verband is al een aantal gesprekken met het kabinet gevoerd over de uitwerking van het Regeerakkoord waarbij het gaat om de landelijke vreemdelin-

genvoorziening. Utrecht heeft zich gemeld als geïnteresseerd in het voeren van een pilot langs de lijn van de gezamenlijkheid met de organisaties in de stad die de B4-voorziening uitvoeren. Volgende week komt de staatssecretaris in Utrecht op bezoek in een werkbezoek aan de B4-organisaties. Dan zal Utrecht rechtstreeks in gesprek gaan met hem over de verdere vormgeving van deze pilot. Dan zal dit initiatief ook ter sprake komen. Dit is al benoemd als passend binnen de lijnen waarlangs het Regeerakkoord in overleg tussen het Rijk en de gemeente wordt uitgewerkt.
Hij hoorde zojuist een interessant debat over het geld. In zijn beleving merkte mevrouw Van Gemert terecht op dat dit de normale gang van zaken is in reactie op de vraag van de heer Gilissen hoe het met de beschikbaarheid staat van het geld in 2018. De heer Van Corler zei ook dat dit binnen de doelstelling past op programmaniveau.
Utrecht heeft geld staan op de begroting voor 2018 voor bed, bad, brood voorzieningen. Voor een deel is dat geld nog niet ingevuld. Het is gekoppeld aan dit doel. Daarmee ziet het college ruimte. De wethouder verwijst naar de brief van het college van 17 januari 2018.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vraagt of nog meer budget beschikbaar is binnen ditzelfde onderdeel van de begroting.
Wethouder Diepeveen antwoordt dat “niet het hele budget dat op de begroting staat voor bed, bad, brood…al helemaal ingevuld” is. De commissie heeft dat kunnen zien bij de presentatie in de Raadsinformatiebijeenkomst. Hij ziet daar nog enige ruimte.
De heer Gilissen (VVD) heeft begrepen dat voor 2018 75.000,- euro ruimte is. Daarvan zet mevrouw Scally 15.000,- euro in. Dan blijft voor dit beleidsdoel 60.000,- euro over dat voor andere initiatieven is te gebruiken.
Wethouder Diepeveen antwoordt bevestigend en vult aan met “in te zetten voor dit programmadoel”. Hij attendeert de commissie erop dat dit zo in de begroting is opgenomen. Verder is het college met het Rijk nog in gesprek over de financiering van bed, bad, brood. Mevrouw Scally refereerde daaraan juist ook al in het interruptiedebat. Dat heeft te maken met dat het vorige kabinet per november 2016 de betaling heeft opgezegd. Intussen is een nieuw kabinet aangetreden met een nieuw Regeerakkoord en een nieuwe verhouding ontstaat met de VNG. In de beleving van de wethouder is die verhouding behoorlijk constructief. Het college wil op die titel het kabinet aanspreken op het beschikbaar stellen van middelen. Het past het Rijk financiën beschikbaar te stellen aan gemeenten die rijkstaken uitvoeren. Het college denkt dat de bereidwilligheid om in een pilot mee te werken ondersteunend is voor het verkrijgen van extra geld van het kabinet.
Mevrouw Podt vroeg hoe de gemeente dit gaat doen. Wanneer dit voorstel wordt aangenomen, wil het college met de BBB-organisaties verder in gesprek gaan, nagaan welke behoeften zij hebben. Het college tekent volgende week het convenant Aan de Slag met een groot aantal organisaties dat actief is in de activering van kwetsbare bewoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daar zitten onder andere bij De Wilg, Wij3.0, het Leger des Heils. Het lijkt het college een goede gedachte om de BBB-organisaties en dit soort organisaties aan elkaar te koppelen en na te gaan of hiermee deze pilot een slag verder te brengen is.

De voorzitter stelt vast dat hiermee de eerste termijn van de bespreking is afgerond. Hij stelt voor een korte tweede termijn te houden om na te gaan hoe dit voorstel verdergaat in het proces naar de raad. Mevrouw Scally heeft toegezegd een kleine wijziging aan te brengen op het punt van deelname van vrouwen als het gaat om de randvoorwaarden daarvoor.

Tweede termijn
Mevrouw Dibi (PvdA) dankt de initiatiefnemers voor de toezegging het voorstel aan te passen. Wat haar fractie betreft kan dit voorstel met de A-status door naar de raad. De PvdA zal hiermee instemmen.

De heer Van Corler (GroenLinks) heeft geen aanvullende bijdrage.

Mevrouw Freytag (Student & Starter) heeft geen aanvullende bijdrage en geeft dit voorstel de A-status mee naar de raad.

Mevrouw Van Gemert (SP) geeft dit voorstel de B-status mee zodat zij in de raad de initiatiefnemers met dit initiatief kan complimenteren. Zij realiseert zich dat dit ook in een stemverklaring kan.

De heer Gilissen (VVD) dankt mevrouw Scally voor de beantwoording van de vragen. Een aantal van zijn collega's merkte al op dat de VVD hierin bijzonder open inzit. Hij zal nadenken, ook over de beantwoording en over de strekking van het voorstel. Hij heeft een vermoeden dat een voorstel ingediend zal worden om meer geld uit te trekken. Dat voorstel ziet hij dan met belangstelling tegemoet. Wat hem betreft verneemt de raad zijn finale oordeel in de raadsvergadering. Hij geeft dit voorstel de B-status mee naar de raad.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wil ruggespraak houden en geeft dit voorstel de B-status mee naar de raad. Zijn fractie is voorstander van een sobere bed, bad, brood-regeling. Hij is nogal geschrokken van de tekst in het initiatiefvoorstel. Vanuit dat perspectief wil hij ruggespraak houden in zijn fractie.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) geeft in principe dit voorstel de A-status mee naar de raad.
Hij zou met mevrouw Scally graag iets langer willen doorpraten over het budget. Hij zou haar in overweging willen geven om in een tweede versie van het voorstel, een groter deel van het beschikbare budget, voor dit initiatief-voorstel te bestemmen om dit echt van de grond te krijgen. Wanneer mevrouw Scally vindt dat dit niet haalbaar is, daagt hij haar uit. Hij geeft haar dit in overweging, tenzij mevrouw Scally gegronde redenen heeft om het te laten bij dit voorgestelde bedrag van 15.000,- euro. Die gegronde redenen heeft hij niet gehoord.
Mevrouw Van Gemert (SP) merkt op dat wanneer het een groter deel van de 75 K wordt, zij het jammer zou vinden wanneer dat voor andere partijen reden zou zijn het voorstel niet te steunen. Zij geeft de heer Van Ooijen in overweging om samen met andere raadsleden een amendement in te dienen zo dat het voorstel beoordeeld blijft zoals het nu is. De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vindt dat op zich een prima suggestie. Hij refereert aan zijn inbreng ter zake.
De heer Van Corler (GroenLinks) deelt het punt het voorstel zoals het nu voorligt te handhaven. Ook hij is van mening dat de heer Van Ooijen vrij is hierop een amendement in te dienen. Het gaat tenslotte om een raads-voorstel.
Mevrouw Podt (D66) merkt op dat mevrouw Scally het verwijt krijgt niet veel onderbouwing te hebben voor de 15.000,- euro. Dan dreigt de commissie nu geld te gaan toevoegen waarvoor zij ook geen onderbouwing heeft. Zij handhaaft haar stellingname ter zaken en stelt voor uit te blijven gaan van de 15.000,- euro.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) ziet het liefst een onderbouwing van de initiatiefnemers voor het gekozen bedrag. Hij weet ook niet welk bedrag beter zou zijn. Hij denkt logisch na over wat een organisatie kan met 15.000,- euro.

De heer Van Steeg (CDA) staat in principe positief kritisch ten opzichte van het voorstel. Hij weet niet hoe zinvol het is om dit bedrag nog te verhogen. Hij denkt dat dit een duidelijk startbedrag is en hij hoorde een goede onderbouwing over de verdere voortgang van het project. Hij vindt het heel belangrijk tussentijds resultaten te blijven nagaan en die goed te borgen. Het antwoord dat hierop is gegeven zou wat hem betreft nog iets uitgebreider kunnen. Hij geeft dit raadsvoorstel de B-status mee naar de raad.

Mevrouw Podt (D66) geeft dit punt de B-status mee naar de raad. Zij kijkt met belangstelling uit naar de discussie tussen de VVD en GroenLinks. Zij kondigt aan dat D66 zal instemmen met dit voorstel.

Beantwoording initiatiefnemer
Mevrouw Scally (GroenLinks) kreeg verschillende vragen. Zij wil vooral reageren op de vraag van de ChristenUnie wat van dit geld te doen. Zij beveelt de heer Van Ooijen aan om te gaan praten met de Coalitie Aan de Slag. Er zijn organisaties die zich bij de vraag wat hiermee te doen een goed beeld kunnen vormen. Die organisatie staan feitelijk te popelen om hiermee aan de slag te gaan. Zij pleit ervoor dit als raad te steunen en daarmee het signaal af te geven dat het gemeentebestuur hierin ook vertrouwen heeft. Zij pleit er bovendien voor dit project goed te monitoren zo dat tijdige bijsturing mogelijk is mocht die nodig zijn en eventueel toch nog extra geld bijgelegd kan worden en na te gaan of dit daadwerkelijk effectief is en goed werkt, of het de juiste doelgroep bedient en de juiste doelen.

De voorzitter geleidt dit punt door met de B-status naar de raad van 8 februari met een behandeltijd van 15 minuten. Hij schetst de punten die nog aan de orde zullen komen in de raad en verwacht een kleine aanpassing op het voorstel.

14. RV Eerste wijziging van de Verordening leges omgevingsvergunning 2018

Na publicatie zijn enkele incorrecte bedragen in de tarieventabel Leges Omgevingsvergunning geconstateerd. Het betreft hier o.a. ontbrekende bedragen en bedragen die zijn overgenomen uit de oude tabel. In de wijzigingsverordening wordt dit hersteld.

Is na stemming in deze vergadering afgevoerd van de agenda. Dit punt gaat met de A-status door naar de raad.

15. RV Verlenen extra krediet voor de realisatie van een integraal kindcentrum in Rijnvliet

Op 1 december 2018 heeft de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht het ontwerp Tweede bestuursrapportage 2017 aan de gemeenteraad aangeboden. De gemeenteraad kan voor 9 februari 2018 een zienswijze kenbaar te maken over de begrotingswijziging ten aanzien van de onttrekking aan de bestemmingsreserve en algemene reserve in de bestuursrapportage. Het college stelt voor in te stemmen met de begrotingswijzigingen. Met dit raadsvoorstel vraagt het college de raad om een extra krediet van €1.146.975,- te verlenen als voorfinanciering voor het realiseren van extra m2 voor kinderopvang in Rijnvliet.
In 2016 is een raadskrediet vrijgegeven voor de realisatie van nieuwbouw voor een ‘gewone’ basisschool in Rijnvliet. De Stichting openbaar primair onderwijs (SPO) wil op de schoollocatie een Integraal Kindcentrum (IKC) opzetten. Met de extra kredietverlening wordt dit mogelijk gemaakt. In het voorstel is geschreven dat de investering gedekt is met de huuropbrengst over een periode van 28 jaar. Daarbij is de kanttekening dat leegstand kan ontstaan, waardoor huurinkomsten minder kunnen zijn dan verwacht. Het verzoek voor voorfinanciering kwam te laat om te kunnen meenemen in de Programmabegroting 2018. Voor de planning is het noodzakelijk het extra krediet nu beschikbaar te stellen.

De voorzitter attendeert de commissie op de memo van het college met een businesscase. Zij kan die betrekken bij de beraadslaging. Hij brengt de over dit onderwerp gehouden Raadsinformatiebijeenkomst onder de aandacht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) brengt de motie van zijn fractie in 2017 in herinnering met betrekking tot de realisatie van een integraal Kindcentrum in Leidsche Rijn Centrum. (nr. 199) Die verwierp het college. Zijn fractie heeft grote twijfels bij de businesscase en de financiële onderbouwing ten aanzien van de realisatie en de exploitatie van dit integraal Kindcentrum. Daarnaast vindt zijn fractie het choquerend voor de derde keer na 1 januari te worden geconfronteerd met extra te realiseren kredietruimte bovenop de 150 miljoen euro van de opstellers van de programmabegroting.
De heer Van Corler (GroenLinks) gaat in op de twijfels van Stadsbelang bij de businesscase. Hij vraagt waarover die twijfels dan gaan.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) noemt de rente. Die speelt in deze businesscase een belangrijke rol. Wanneer die iets naar boven toe wijzigt is deze businesscase niet mogelijk. Daarnaast is sprake van terugverdientermijn van 40 jaar. De lange termijn brengt een enorme onzekerheid met zich mee. Die aspecten roepen bij zijn fractie grote vraagtekens op.
De heer Meijer (D66) vreest dat het nu gaat over wie de beste sommetjes maken kan en daarover beweringen kan doen en dat het nu niet gaat over het integraal Kindcentrum. Hij merkt op dat het neerkomt op dat in de huursom die de wethouder onderwijs wil vragen hoger is dan in het uitgangspunt, de kapitaallasten en de kosten voor groot onderhoud en ander groot onderhoud en andere beheerslasten. Terecht dat de heer Bos de rente belangrijk noemt. Diezelfde rekenrente geldt ook voor de indexering van de huur en de indexering van het groot onderhoud. Wanneer de gemeente de huur met hetzelfde percentage indexeert als waarvoor zij de rekenrente hanteert, houdt zij de positieve marge in stand.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) werpt die veronderstelling terzijde. In de discussie over Utrechts vastgoed is bekend dat er juist een gat is ontstaan tussen de huurverhogingen die plaatsvinden versus de renteontwikkeling. Hij brengt in waarmee geïndexeerd wordt. Hij gaat ervan uit dat de heer Meijer dat ook weet. Dit brengt risico's met zich mee. Vanuit dat perspectief zegt zijn fractie dat de businesscase rammelt. Hij noemt in dit licht het begrip wensrekenen. Hij beroept zich op zijn realiteitszin.
Hij hoorde dat er overleg moet zijn met Ovast voor de realisatie van de extra meters. Hij vraagt of die verplichting juist is. Hij vraagt naar de consequenties wanneer met dat bedrijf geen overeenstemming wordt bereikt.
Ook vernam hij dat onder de BSO een Aldi-winkel is gepland. Hij vraagt of dat juist is en zo ja hoe dat kan. Hier zou toch sprake zijn van een maatschappelijke bestemming. Hij beperkt zijn bijdrage hiertoe.

De heer Van Corler (GroenLinks) merkt op dat het een discussie dreigt te worden over de financiën en over de daarin gemaakte afspraken. Hij vindt dat op zich logisch gezien de investering waar het nu om gaat. Ook hij deed navraag en verdiepte zich in de businesscase. Dat was voor hem zeer verhelderend. Hij hield nog wel een aantal vragen over, ook naar aanleiding van de Raadsinformatiebijeenkomst.
De vraag is of het bestuur nu scherp heeft welke afspraken de gemeente maakt samen met de school over zaken als huurderving. Daarvan is gezegd dat de kans vrij klein is. Hij oppert dat de kans zich kan voordoen. Hij noemt in dit verband een onverhoopt faillissement. Hij is uit op duidelijke afspraken over waar het risico ligt. Hij houdt het ook voor mogelijk dat de school harder groeit dan nu wordt aangenomen en dat meer ruimte nodig is. Hoe dan om te gaan met de extra m^2-ers ten opzichte van de opvang?
De boodschap was dat de gemeente na 28 jaar het geld er uit heeft. Vervolgens werd tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst gezegd dat het prettig zou zijn wanneer dit naar de school kwam. Dat doet hem veronderstellen dat daarover geen duidelijke afspraken gemaakt zijn. Hij noemt in dit verband ook de lasten voor groot onderhoud en de vraag waar die lasten gaan landen. Hij verneemt graag van de wethouder of hij vooraf duidelijke afspraken maakt met de school over hoe om te gaan met dit soort zaken.
Mevrouw Bouazani (PvdA) merkt op ook dergelijke vragen als die van GroenLinks te hebben. De PvdA geeft daarbij ook richting aan. Zij is benieuwd van GroenLinks te vernemen of die fractie van mening is dat het beter is eerst een huurovereenkomst te ondertekenen voor een periode van 10 jaar in plaats van 28 jaar. De PvdA geeft de voorkeur aan een periode van 10 jaar. De PvdA vindt dat na de periode van 28 jaar de huurinkomsten naar de gemeente moeten en niet naar het schoolbestuur. Dat laatste werd gesuggereerd door het schoolbestuur tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst. Ook daarover zijn heldere afspraken nodig. Mevrouw Bouazani vraagt of GroenLinks dit eens is met de PvdA.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt het opmerkelijk dat de heer Van Corler van GroenLinks de term economisch eigenaar versus juridisch eigenaar niet onder de knie heeft. Wanneer een rechtspersoon economisch eigenaar is, is die verantwoordelijk voor onderhoud en mogelijk ook voor de renovatie van het pand. Hij beschouwt dit als een aanvulling op het mogelijke antwoord van de wethouder Kreijkamp.
Mevrouw Rajkowski (VVD) vraagt de PvdA over de door die fractie voorgestelde periode van 10 jaar wat er dan straks na die periode zal gebeuren. Dan zou gezegd kunnen worden toch maar niet samen te werken. Dan zijn extra m^2-ers verbouwd en mogelijk ook extra ruimte ingericht. Zij vraagt hoe de PvdA dit wil doen. Wie staat garant voor die kosten?

De voorzitter stelt voor dat mevrouw Bouazani dit in haar eigen bijdrage beantwoordt. Hij geeft de heer Van Corler het woord voor zijn antwoord.
De heer Van Corler (GroenLinks) repliceert over de huurperiode van 28 jaar dat hij het punt van de PvdA niet begrijpt. Hij weet ook niet of het juridisch mogelijk is een huurperiode van 28 jaar af te sluiten. Dat lijkt hem erg lang. 10 jaar noemt hij al een vrij lange periode. Hij begrijpt dan ook dat het logisch is een soort van heroverwegingmoment in te lassen voor in het geval de school en de opvangorganisatie het onverhoopt niet met elkaar eens zijn, en zij van elkaar afscheid willen nemen. Hij begrijpt ook heel goed dat er wordt gezegd de huurovereenkomst aan te gaan met de intentie van 28 jaar of langer omdat betrokkenen een gezamenlijke organisatie neerzetten. Hij vindt het niet vreemd duur de huurovereenkomst aan te gaan voor 10 jaar met daarbij een veiligheidsklep ingebouwd. De intentie is dan om na die periode met elkaar verder te gaan.
Met betrekking tot de huuropbrengsten vindt hij de kwestie ingewikkeld. Dat gaat ook over de vraag waar straks de onderhoudslasten komen te liggen wanneer de gemeente daarvoor aan de lat staat. Hij vindt het dan niet vreemd wanneer die huuropbrengsten naar de gemeente blijven gaan. Wanneer er goede redenen zijn de huuropbrengsten naar de school te laten gaan, verneemt hij die graag van het college.
De heer Bos sprak over het groot onderhoud en de scholen. Over hoe het zit met het juridisch en economisch eigenaarschap bij deze school deed hij ambtelijk navraag. Ook hij dacht dat dit het anders zou moeten. Nu blijkt uit zijn navraag dat het net even anders is bij onderwijsgebouwen. Het gebouw valt altijd terug aan de gemeente. Om die reden steekt het ook anders in elkaar met onderhoud. Ook om die reden zijn vraag aan de wethouder.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt zijn verbazing hierover op. Kennelijk is juridisch eigenaar bij maatschappelijk vastgoed verplicht om onder meer het groot onderhoud op zijn conto te zetten. Stelt de heer Van Corler dat? Is het dan niet beter om het economisch en juridisch eigendom te splitsen en die te behouden zo dat de gemeente volledig beschikkingsbevoegd is? De heer Van Corler (GroenLinks) stelde zijn vraag aan de wethouder en stelt voor zijn antwoord nu eerst af te wachten.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) benadrukt het nut van splitsen te betwijfelen. Hij vraagt het college daarop in te gaan.

Mevrouw Bouazani (PvdA) vroeg al vaker aandacht voor integrale Kindcentra in de gemeenteraad. Een motie is ingediend mede namens GroenLinks, D66, en de PvdA met brede steun in de raad. Recentelijk is de raad afgereisd naar Almere met daarbij ook de wethouder en de ambtenaren aanwezig om een kijkje te nemen in een integraal Kindcentrum waarbij de meerwaarde van een doorgaande leerlijn goed tot uitdrukking kwam met één organisatie, één team en één visie. Goed voor het kind. De volgende dag woonde zij de eerste masterclass integrale Kindcentra in Utrecht bij. Daar was mooi om te zien hoe Onderwijs en Opvang maar ook zorg aanwezig waren in de samenwerking aan deze Kindcentra. Inmiddels zijn in Utrecht 11 initiatieven die heel graag een integraal Kindcentrum willen realiseren met de ambitie om in elke wijk een dergelijk centrum te hebben. De PvdA ondersteunt dat streven van harte. De fractie vindt het ontzettend mooi en ondersteunt het initiatief van het openbaar schoolbestuur en de kinderopvangorganisatie Kind en Co.
In het debat met GroenLinks zei mevrouw Bouazani al dat de PvdA vooral vragen heeft over de huurovereenkomst bij dit voorliggende raadsvoorstel en het kredietvoorstel en de onduidelijkheid over de duur van de overeenkomst. Zij citeert uit de memo: “Over de lengte van het huurcontract moeten nog afspraken gemaakt worden. Het uitgangspunt is een huurperiode gelijk aan de gehele terugverdienperiode.“ In de Raadsinformatiebijeenkomst is gezegd en in eerdere brieven staat dat de terugverdienperiode 28 jaar is. Zij zou daarop graag vandaag de bevestiging van de wethouder krijgen. De PvdA ziet graag dat de huurovereenkomst niet voor 28 jaar afgesloten wordt omdat die termijn erg lang is.
Zij gaat in op de vraag van mevrouw Rajkowski met op te merken dat de gemeente een risico draagt. Zij kent genoeg voorbeelden binnen verschillende dossiers waarbij de samenwerking niet goed loopt waardoor het doel niet meer te realiseren is. Om die reden stelt haar fractie eerst een periode van 10 jaar voor om daarna een eventuele verlenging aan te gaan. Partijen zouden elkaar de ruimte moeten gunnen problemen te voorkomen.
Mevrouw Rajkowski (VVD) licht toe dat voor de Utrechtse VVD het risico geldt dat gerelateerd is aan de hoogte van het bedrag dat hiermee is gemoeid. Uiteraard is het de bedoeling dat partijen de rit met elkaar uitzitten in goede harmonie. Dat wenst de PvdA ook, neemt zij aan. Zij vindt de periode van 10 jaar wel een zodanige knip dat het risico voor de gemeente te groot is. Zij is er dan benieuwd naar of haar aanname juist is dat overleg tussen betrokken partijen altijd mogelijk blijft voor eventueel eerder opzeggen of een periode verlengen. Het is haar insteek voor een lange periode de overeenkomst aan te gaan om tussentijds een mogelijkheid te hebben voor overleg wanneer een en ander niet goed werkt. Zij herhaalt haar standpunt over het risico.
De heer Meijer (D66) merkt op dat dit ook om te draaien is. Het is een risico om te investeren in iets waarvan niet bekend is of een en ander terug te verdienen is over de hele afschrijvingsperiode door middel van een huurcontract. Aan de andere kant wanneer partijen daarin wel slagen heeft dat ook een verdienpotentieel voor de gemeente. Zij haalt dan meer huuropbrengsten op dan dat het haar kost aan rente, kapitaallasten en kosten voor groot onderhoud, los van de gebruikte indexering. Dat kan oplopen tot 1 miljoen euro – de totale contante waarde van het verschil tussen de huuropbrengst en de kosten voor rente, afschrijving, groot onderhoud, et cetera. Zo gezien is het maar net welke kant het opgaat. Hij bevestigt dat daaruit een bepaald risico voortkomt. Hij vraagt

mevrouw Rajkowski en mogelijk ook anderen of het wellicht een maatschappelijke taak is van de gemeente om dit soort risico's te lopen omwille van de gezamenlijk geformuleerde maatschappelijke doelstelling.
Mevrouw Rajkowski (VVD) is het daarmee eens. Om die reden is de commissie vandaag bijeen: na te gaan hoe dit plan te realiseren. Dat is wat haar betreft het uitgangspunt. Een integraal Kindcentrum is wat haar betreft een ideale oplossing voor velen, én voor het vakteam dat de kinderen begeleidt en voor de ouders. De VVD is daarover heel enthousiast.
Zij kijkt scherper wanneer het gaat over de periode van 28 jaar. 28 jaar is lang. Dit zijn ook projecten die partijen over een dergelijk lange tijd met elkaar aangaan. Zij zou niet willen zeggen na tien jaar hier naar te kijken. Zij vraagt zich af welke de gevolgen daarvan kunnen zijn. Om die reden stelt zij deze vraag aan de wethouder. Wanneer partijen dit voor 10 jaar met elkaar aangaan, wil zij ook anders gaan rekenen. Dan zijn de afspraken zachter en ziet zij ook graag andere berekeningen en een andere businesscase.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) is benieuwd hoe de VVD er in staat dat in de programmabegroting bij 150 miljoen euro aan kredietruimte is geregeld. De gemeente kent hiervan een voorbeeld met een parkeergarage die veel te veel geld gaat kosten waarvoor zij extra moet lenen. Het is onduidelijk waar dat eindigt. Hij is benieuwd wat de VVD ervan vindt dat de gemeente in een maand tijd na januari ontzettend veel miljoenen zal bijplussen.
De heer Meijer (D66) interrumpeert mevrouw Rajkowski. Hij denkt dat het niet reëel is om met een private partij een huurovereenkomst voor 28 jaar aan te gaan. Hij gaat ervan uit dat dit maximaal 10 jaar zou kunnen zijn. Tegelijkertijd liggen na 10 jaar alle kaarten weer op tafel. Mogelijk kan dan de huur omhoog omdat het goed ging met het integrale Kindcentrum. Het zal een marktconforme huur zijn. Mogelijk ontwikkelt de markt zich in een bepaalde richting. Het biedt ook weer kansen. Hij stelt voor dit niet alleen te bezien vanuit de pessimistische risicobenadering. Hij benadrukt dat partijen hier maatschappelijke doelstellingen nastreven.
De voorzitter geeft mevrouw Bouazani het woord om haar bijdrage af te ronden.
Mevrouw Bouazani (PvdA) onderschrijft de inbreng van de heer Meijer volledig als het gaat om het maatschappelijk belang met het mogelijk maken van de integrale Kindcentra. Zij brengt in dit verband de ontwikkeling in Leidsche Rijn in herinnering ten tijde van een grote vraag naar kinderopvang en een tekort aan huisvesting. De gemeente zorgde toen voor huisvesting.
Richting mevrouw Rajkowski zegt zij het ook optimistisch in te zien dat zij uiteraard ook van harte hoopt dat de samenwerking tussen het schoolbestuur en de kinderopvangorganisatie 40 jaar of langer zal duren. Een periode van vijf jaar is voor ondernemers al heel bijzonder. Eén van 10 jaar is ontzettend bijzonder, laat staan 28 jaar. Zij herhaalt haar standpunt ter zaken.
In het debat tussen de heer Meijer en de heer Bos kwam de rente van 2% nog even ter sprake. Zij vraagt of zekerheid bestaat over of de rente gelijk blijft over de gehele looptijd van 28 jaar. Hoe zorgt de gemeente er anders voor dat de kosten niet hoger worden dan nu berekend in de huur. Stel over enkele jaren te maken te krijgen met 4%, zal een andere businesscase aan de orde zijn.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat wanneer de huurder failliet gaat, nieuwe huurprijzen afgesproken moeten worden. De situatie op de markt kan dan heel anders zijn. Dan kan het huurniveau dat nu wordt voorgespiegeld een stuk lager zijn, misschien met dezelfde rente of met 3% of met 4%. Dan blijkt het opeens een onhaalbare businesscase of in ieder geval een verlieslijdende. Hij vraagt of mevrouw Bouazani ook benieuwd is hoe het college dit inschat en hoe het hiermee wil omgaan.
De heer Eggermont (SP) is benieuwd of de PvdA van mening is dat de gemeente op dit moment het renterisico niet op een goede manier in het weerstandsvermogen heeft opgenomen.
Mevrouw Bouazani (PvdA) wacht het antwoord van de wethouder af op die vraag. Zij heeft dit niet bestudeerd. In reactie op de vraag van de heer Bos zet zij uiteen dat zij de wethouder haar vraag stelde. Zij is benieuwd naar zijn reactie.
Lasten als OZB blijven ook bestaan na 28 jaar. De gemeente zal die lasten moeten betalen. Zij vraagt of die lasten worden doorberekend in de kapitaallasten. Hiermee rondt zij haar bijdrage af.

Mevrouw Rajkowski (VVD) vindt dat goede vragen gesteld zijn. Zij herhaalt haar standpunt dat de VVD zoveel mogelijk zaken als kinderopvang, onderwijs, vrijetijds voorzieningen onder één dak wil brengen. Dat maakt het eenvoudig om vroegtijdig leerachterstanden op te sporen en ook aan te pakken omdat de doelgroepen te maken hebben met een multidisciplinair team.
Zij stelde tussendoor enkele vragen. Haar grootste zorg of vraag aan het college is in hoeverre afspraken gemaakt moeten worden die partijen vastpinnen op een aantal jaren, of is hier ook een afspraak te maken totdat het bedrag afbetaald is. Zij vraagt of dat mogelijk zou zijn. Dan is op een andere manier met elkaar te praten en loopt de gemeente mogelijk minder financieel risico. Daar gaat het haar om. Zij verneemt op die vraag graag de reactie van de wethouder.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) brengt in herinnering dat hij nog een reactie zou krijgen van de VVD met betrekking tot de vraag over de schuldenberg die per 1 januari stijgt met 50 miljoen.
Mevrouw Rajkowski (VVD) antwoordt te zijn geschrokken van de opeenstapeling van schulden. Daar komt haar kritische houding vandaan om na te gaan hoe dit mogelijk te maken, zonder aan het einde van de streep bij de programmabegroting 2019 te vernemen dat het bestuur het anders heeft ingeschat dan de realiteit zich liet

aanzien en dat het de gemeente meer geld gaat kosten. Zij zou dat laatste willen voorkomen. Op dat punt vinden Stadsbelang Utrecht en de VVD elkaar.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) weet al een jaar dat op deze locatie een uitbreiding is gewenst en dat er een financiële verkenning is gedaan. Vanuit dat perspectief is ook hij geschokt hiermee nu geconfronteerd te worden. Dit was al veel eerder duidelijk. Die verkenning lag al lang op tafel. Hij ervaart de gang van zaken aldus.

De heer Meijer (D66) sluit zich graag aan bij alle positieve woorden die verschillende partijen hierover hebben gezegd. D66 staat hier volmondig achter.
Uiteindelijk komt hij dan uit bij de beoordeling van de businesscase. Hij heeft de indruk dat de commissie zichzelf in de war maakt. Zij spreekt over een terugverdientijd. Dat is een soort van theoretische exercitie die te doen is bij een investering om na te gaan hoe lang het duurt voordat die is terugverdiend. Hij noemt als voorbeeld de afweging wel of niet zonnepanelen op het dak te plaatsen. Die afweging op het terugverdienen is ook in de gemeentelijke context te maken. Dat doet hier eigenlijk niet ter zaken. De gemeente bouwt vastgoed, schrijft dat af in een periode van 40 jaar. Gedurende die volledige periode van 40 jaar zijn er kapitaallasten, rente en kosten voor groot onderhoud en OZB. Hij adviseert zijn collegae de 28 jaar te vergeten. De gemeente heeft voor 40 jaar kosten. Er is vanuit te gaan dat daar ook 40 jaar lang opbrengsten tegenover staan. Dan is er maar één opgave die de gemeente heeft: zorgen dat de opbrengsten niet lager zijn dan de kosten. In deze businesscase zoals die nu is beschreven sluit een en ander, los van rente en indexatie. In dat opzicht vindt de heer Meijer die businesscase niet meer zo ingewikkeld.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) noemt de leegstand als een van de pijnpunten in het vastgoeddossier. Die zorgt ervoor dat op vastgoed verliezen worden geleden in de exploitatie. Hij pleit voor de hantering van het voorzichtigheidsprincipe en leegstand niet uit te sluiten. Het college zegt dit principe te hanteren.
De heer Meijer (D66) merkt op dat wanneer het bestuur zo redeneert in de stad niets meer wordt gebouwd. Hij wijdt daarover uit. Hij gaat daar niet vanuit. Hij kiest ervoor blijmoedig de toekomst in te gaan, zeker waar het gaat over investeringen in het onderwijs.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) benadrukt zijn eigen standpunt. Wat hem betreft rammelt de businesscase wanneer de gemeente daarmee geen rekening houdt.
De heer Meijer (D66) weegt de kansen en risico's tegen elkaar af. Dat slaat bij hem het positieve door.
Hij vraagt de wethouder naar de bestemming van het mogelijke positieve resultaat gezien het verdienpotentieel. Gaat dat positieve resultaat naar het programma Onderwijs? Vloeit dat naar de Utrechtse Vastgoedorganisatie of wordt het resultaat afgeroomd en zal de wethouder financiën het jaarlijks verdelen bij de Voorjaarsnota. Wat hem betreft hoeft de huur niet dusdanig scherp gesteld te worden dat alle verdienpotentieel er "uitgeklopt" wordt en dat het bij de onderwijsinstelling blijft. Hij houdt het wel graag beschikbaar voor het Utrechts onderwijs. Hij vraagt de wethouder hierover een uitspraak te doen. Voor het overige prijst hij de wethouder met het voorliggende.

Beantwoording door het college
Wethouder Kreijkamp was in de verwachting dat vandaag een inhoudelijk debat gevoerd zou worden over visies rond de ontwikkelingen met betrekking tot de integrale Kindcentra. Hij krijgt brede steun voor deze aanpak en specifiek ook voor het mogelijk maken van het IKC in Rijnvliet. Dat betekent voor de gemeente in deze casus dat het college met het schoolbestuur afspraken maakt over het ter beschikking stellen van iets meer vierkante meters dan sec voor onderwijs beschikbaar zouden moeten zijn, waar het schoolbestuur een afspraak heeft met een kinderopvangorganisatie. Dit doet het college vaker en deed het in het verleden ook vaker. Hij kijkt hierbij naar de heer Bos. Hij noemt voorbeelden: kindclusters in Overvecht, de Duurstedelaan, alle MFA's in Leidsche Rijn. Het college bouwde daar meters voor kinderopvang, waarna het schoolbestuur die vaak juridisch eigenaar is van een schoolgebouw, afspraken maakte met kinderopvangorganisaties. De reden dat dit voorstel hier nu ligt is dat het college deze niet heeft kunnen meenemen in de begrotingscyclus. Hier heeft het college een hoger krediet nodig. Dat is ook gedekt. Het college wil vaart maken met de ontwikkeling van IKC in Rijnvliet. Om die reden dit voorstel.
Richting de heer Bos zet de wethouder uiteen dat hier sprake is van een IKC-ontwikkeling: een basisschool met voorzieningen voor voorschoolse educatie en voor kinderopvang. De commissie spreekt hier niet over een idee om hier een school te realiseren voor 0 – 18 jarigen voor primair en voortgezet onderwijs. Dat is niet mogelijk op deze kavel. Daarvoor is hij te krap. Het gaat hier om een relatief bescheiden uitbreiding van een aantal meters voor kinderopvang.
Richting de heer Van Corler licht de wethouder toe dat het risico voor de gemeente de huurderving is. Dit heeft hij ook met het schoolbestuur besproken. Er is een businesscase waar dit in 28 jaar rond is. De gemeente bouwt en blijft economisch eigenaar van het vastgoed. Het schoolbestuur moet afspraken maken met de kinderopvangorganisatie. Het is in het belang van de gemeente in financieel opzicht als het gaat om risicomanagement dat het schoolbestuur een langdurige huurovereenkomst afsluit, ervan uitgaande dat de organisatie blijft bestaan, niet failliet gaat en dat er behoefte aan kinderopvang blijft in de stad en in het land. De aannames liggen daaronder. Het college wil dat risico ook nemen en nam dat ook expliciet op in het raadsvoorstel. De reden dat het schoolbestuur over een langere periode met een partij afspraken wil maken in een nog te kiezen vorm, is dat het hier niet gaat om een schoolgebouw waar nog een deur verderop drie ruimtes voor kinderopvang beschikbaar zijn,

maar om een integraal concept waardoor de kinderopvangorganisatie onderdeel is van het IKC. Dat is erg relevant. Om die reden heeft het schoolbestuur ook de wens om over een langere periode commitment aan te gaan met één partij. Dat is voor de gemeente interessant omdat zij over een langere tijd zekerheid heeft over het naar de gemeente toevloeien van de huurinkomsten zodat daarmee ook de businesscase rond komt.
Hij bevestigt richting mevrouw Bouazani dat het ook mogelijk is om een periode van 10 of 15 jaar te kiezen. Dit spreekt het schoolbestuur af en niet het college. Wanneer het gaat om een periode van 10 jaar zou dat betekenen dat misschien het risico hoger wordt voor de gemeente. Wanneer de partij na 10 jaar zegt niet meer te willen huren en geen enkele andere kinderopvangorganisatie zou die plaats willen innemen, is het risico mogelijk hoger voor de gemeente. Om die reden kan het college zich goed vinden in een langere periode intenties c.q. huurovereenkomst tussen het schoolbestuur en de betreffende kinderopvangorganisatie.
Mevrouw Bouazani (PvdA) veronderstelt dat de gemeente in ieder geval risico heeft, of zij dit nu doet voor 10 of voor 28 jaar. Zij veronderstelt dat de gemeente ook invloed heeft op de periode met in ieder geval een aansturing. Zij herhaalt hier haar suggestie een periode van 10 jaar af te spreken zodat er moment ontstaat waar partijen nog een keer over hun contract kunnen nadenken.
Wethouder Kreijkamp zoekt naar waar het mevrouw Bouazani nu om gaat. Hij herhaalt dat het in het belang is van de gemeente dat het contract langdurig is. Het schoolbestuur geeft aan een langdurig commitment te willen aangaan met deze partij. Hij ziet hierin geen grote winst om daar een kortere termijn te gaan anders dan dat partijen over 10 jaar willen evalueren om na te gaan of het integrale Kindcentrum functioneert met de betrokken partijen, of daarin niet iets anders moet gebeuren. De wethouder doet in dat licht de suggestie een evaluatiemoment in te bouwen of een afspraak te maken hoe dit weer op te zeggen wanneer een andere partij de contractuele verplichtingen overneemt. In die richting zoekt hij dan eerder dan nu het schoolbestuur dringend te adviseren er maar 10 jaar van te maken. Het is een dan niet duidelijk waar de win voor het schoolbestuur en voor het IKC in zit gezien het voorliggende voorstel.
Mevrouw Bouazani (PvdA) herhaalt haar vrees over niet functionerende partijen in de loop van de periode. Nu de raad hierover besluiten neemt, wil zij dat risico proberen te voorkomen.
De heer Van Corler (GroenLinks) brengt in dat partijen gezamenlijk het avontuur aangaan. In dat licht vindt bij hem een langjarig commitment steun. Wanneer het fout gaat is het probleem groter dan alleen het probleem rond de huurinkomsten.
De heer Meijer (D66) licht toe in zijn betoog te hebben gedacht dat het niet zo realistisch is dat iemand voor 28 jaar een huurovereenkomst tekent. Wanneer de wethouder die huurder weet te vinden verandert dat de zaak. Dan kan de vastigheid bij wijze van spreken niet lang genoeg.
De voorzitter stelt voor dat de wethouder zijn bijdrage voortzet met het oog op de tijd. De standpunten zijn voldoende gewisseld.
Wethouder Kreijkamp licht toe richting mevrouw Bouazani dat hij beide partijen haar opmerking zal meegeven over dat ze de gelegenheid moeten hebben hun samengaan te evalueren. Hij vervolgt zijn beantwoording.
Richting de heer Van Corler en anderen zet hij uiteen dat de onderhoudslasten de verantwoordelijkheid zijn van het schoolbestuur, ook voor deze meters. Zij krijgen voor de materiële instandhouding ook de rijksbijdrage. Zij zullen daarvan gebruik kunnen maken. Het gaat hier om extra meters bedoeld voor kinderopvang. Bij de groei van de school wordt niet direct met de verordening in de hand naar deze meters gekeken. Het zal op de lange termijn altijd een gesprek zijn over hoe om te gaan met capaciteit, met onderwijs en met kinderopvang in een wijk. De wethouder kan de lokalen niet zomaar toe-eigenen voor onderwijs. Hij weet niet hoe dit eruit ziet over 30 jaar.
Richting de heer Bos deelt hij mee dat de gemeente economisch eigenaar blijft. Het schoolbestuur is mogelijk juridisch eigenaar. Dat betekent dat in het onderwijs het schoolbestuur verantwoordelijk is voor het onderhoud – dit bestaat zo sinds 1 januari 2015. De wethouder verwijst naar de doordecentralisatie in het primair onderwijs en de notities van de PO-raad. Op dat moment zijn gemeentelijke middelen uit het gemeentefonds naar het onderwijs doorgestuurd, voor in totaal 3 à 4 miljoen euro voor Utrecht. Dat betekent dat het schoolbestuur verantwoordelijk is voor het onderhoud ook voor deze m^2.
De wethouder zet uiteen op de vragen over de consequentie van een eventuele verhoging van de rente dat het college standaard werkt met interne rekenrente voor de berekening van de kapitaallasten, ook in deze casus. De indexering is onderdeel van de huurovereenkomst. Wanneer de index en de dan geldende rekenrente niet in balans zijn, is mogelijk sprake van een langere terugverdientijd. Om die reden heeft het college het schoolbestuur voorgesteld een huurprijs af te spreken die dusdanig is dat de gemeente dit binnen de termijn van 40 jaar ook terugverdient. Die zekerheid is ook aan de kant van de gemeente te organiseren. Gekeken is ook naar andere marktconforme prijzen op het gebied van kinderopvang.
De wethouder bevestigt richting de heer Bos dat het mogelijk is dat de gemeente juridisch eigenaar wordt. Een aantal scholen in de stad is ook juridisch eigenaar. De wethouder noemt in dat verband alle MFA's. Dan ontstaat een financieringsstroom tussen schoolbestuur en de gemeente om de eerder genoemde materiële instandhoudingmiddelen weer naar de gemeente te laten vloeien. Die situatie bestond vóór de doordecentralisatie. Het college doet dat in deze casus niet. Het schoolbestuur wordt bouwheer en neemt ook die verantwoordelijkheid. Het college vindt dat prima.
De wethouder is niet geïnformeerd over een Aldi-winkel. Dit lijkt hem een nieuwe ontwikkeling.

Al eerder is een kavel toegewezen voor deze school. De toevoeging van extra meters vergt geen enkel gesprek met een andere partij die posities heeft in dit deel van de stad. Dit kan binnen de kavel die beschikbaar is gesteld.

De fractie van de VVD, mevrouw Rajkowski, stelde vragen over de OZB. De kosten van OZB en verzekering lopen door na 28 jaar. Die moet de kinderopvang blijven doorbetalen aan de gemeente. Alleen de huurlasten zullen dan vervallen. In vervolg op desbetreffende inbreng van de heer Meijer (D66) voegt de wethouder toe dat na 28 jaar de businesscase rond is. Dan heeft de gemeente de extra uitgaven terug. De wethouder deelt mee dat detailafspraken gemaakt moeten worden om te kunnen antwoorden op de vraag wat met de huurinkomsten gebeurt die de kinderopvangorganisatie dan aan het schoolbestuur betaalt. Jurisprudentie zegt dat die op dat moment toevallen aan het schoolbestuur omdat het schoolbestuur bouwheer is en het schoolbestuur in die situatie ook te maken heeft met m²-ers die door de gemeente zijn bekostigd maar wel volledig zijn afbetaald. Wanneer dat is gebeurd, zegt de jurisprudentie dat de huurinkomsten aan het schoolbestuur toevallen omdat die ook het huurcontract heeft.
De heer Meijer (D66) is het niet eens met deze financiële exercitie van de wethouder. Bij het beoordelen van de businesscase zal zijn gerekend met hoe lang het duurt voordat het is terugverdiend (de periode van 28 jaar). Maar de kapitaallasten voor de gemeente lopen gedurende 40 jaar. De OZB en dergelijke lasten en grootonderhoudskosten lopen ook 40 jaar door. Hij adviseert het college die periode van 28 jaar te vergeten en refereert aan zijn bijdrage. Het gaat om een periode van 40 jaar. Na 28 jaar is niets terugverdiend want dan lopen nog steeds 12 jaar lang kapitaallasten en rentelasten door, et cetera.
Wethouder Kreijkamp heeft in zijn beleving niets anders gezegd: die kapitaallasten lopen en de OZB verplichting is er ook. Hij focust op de extra investering waarvoor de gemeente geen wettelijke taak heeft, waar huurcontracten tegenover staan. De vraag is dan op welk moment de gemeentelijke extra kosten zijn terugverdiend. Daar komt wat hem betreft de 28 jaar vandaan. Het college schrijft het hele gebouw af in 40 jaar. Na 40 jaar moet beoordeeld worden of gekozen wordt voor volledige renovatie of voor nieuwbouw. Dat blijft gelden.
Mevrouw Bouazani (PvdA) merkt op dat het voor haar niet helemaal helder is. Zij begrijpt dat na 28 jaar de gemeente nog wel te maken heeft met de kapitaallasten én de vaste lasten zoals OZB die door de gemeente betaald worden, alleen de huurinkomsten gaan daarna volgens de jurisprudentie naar het schoolbestuur.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zet uiteen dat de casus niet klopt bij grootschalige renovatie of bij een andere installatie. Daarvoor heeft de gemeente andere regels. Dan gaat de teller weer gedurende 40 jaar lopen. In dat geval hebben partijen nog steeds te maken met kapitaallasten ook al zitten zij daar 50 jaar.
De voorzitter merkt op dat de commissie en het college in een technische discussie zijn beland. Hij vraagt zich af of dit de setting is om de antwoorden boven tafel te krijgen of dat tussen nu en de raad hiervoor een afzonderlijke bijeenkomst moet worden belegd met daarbij ook ambtenaren aanwezig. Hij geeft de wethouder nog de gelegenheid tot beantwoording te komen. Vervolgens zal hij nagaan of een setting nodig is om aan de behoefte van de commissie tegemoet te komen.
Wethouder Kreijkamp vindt dit een goed voorstel. Hij zet uiteen richting de heer Bos dat het schoolbestuur verantwoordelijk is als juridisch eigenaar voor het groot onderhoud. Dat is zo geregeld in het onderwijs in alle gevallen. Richting mevrouw Bouazani bevestigt hij dat er een OZB-verplichting blijft. Het college schrijft het pand af in 40 jaar. Het gaat nu om de situatie waarin de totale extra investering volledig is afbetaald. De jurisprudentie zegt dat de juridisch eigenaar van het hele pand - in deze casus het schoolbestuur - de mogelijkheid heeft te blijven verhuren en daarvan de huurinkomsten te blijven gebruiken als organisatie.
Mevrouw Rajkowski (VVD) stelt een vraag naar verduidelijking. Zij begrijpt dat het juridisch eigenaarschap pas verandert na de hele afbetaling. Zij vraagt nadere uitleg.
De voorzitter merkt op dat de commissie en de wethouder op dit moment er niet uitkomen. Deze bijeenkomst is bedoeld om een politiek debat te voeren. Hij constateert dat er op dit moment vooral een informatiebehoefte is. Hij stelt voor een vragenronde in te lassen zo dat de vragen goed te beantwoorden zijn. Hij verwacht dat de commissie daar meer aan heeft dan nu hierover door te gaan.
De heer Meijer (D66) kan daarmee instemmen. Hij voorziet dat de uitkomst van de technische sessie van geen enkele invloed zal zijn op het standpunt van zijn fractie.
Mevrouw Bouazani (PvdA) neemt zich voor na afloop van deze vergadering een van de ambtenaren hierop aan te spreken. Wat haar betreft hoeft het voorstel van de voorzitter niet uitgevoerd te worden.
De voorzitter concludeert aldus. Hij vraagt of de wethouder nog op zaken in moet gaan.
Wethouder Kreijkamp stelt voor een notitie aan de commissie toe te zenden over het verschil tussen juridisch en economisch eigendom.

Tweede termijn

De voorzitter vraagt de commissie met welke status dit voorstel naar de raad gaat.

De heer Meijer (D66) geeft dit agendapunt de A-status mee naar de raad.
De heer Van Steeg (CDA) geeft dit agendapunt de A-status mee naar de raad.
Mevrouw Bouazani (PvdA) vraagt nadere verduidelijking over het juridisch eigenaarschap en de 28/40 jaar.

De voorzitter licht toe dat voor dit agendapunt aan de ruimte zal zijn in de raadsvergadering van 8 februari. Dat is een B-raad. Dan is tussentijds te bepalen of dit agendapunt de A- dan wel de B-status krijgt

Mevrouw Rajkowski (VVD) is het eens met de vragen van mevrouw Bouazani en geeft vooralsnog dit agendapunt de A-status mee.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) kent dit agendapunt de A-status toe.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) kreeg voldoende duidelijkheid en kent dit agendapunt de A-status toe.
De heer Eggermont (SP) geeft dit agendapunt de A-status.
Mevrouw Freytag (Student & Starter) geeft dit agendapunt de A-status mee.
De heer Van Corler (GroenLinks) geeft dit agendapunt de A-status mee.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt met de B-status doorgaat naar de raad van 8 februari. Mevrouw Bouazani heeft nog enkele vragen openstaan. Wanneer zij tussentijds dit agendapunt de A-status geeft en mevrouw Rajkowski de A-status handhaaft, zal dit punt met de A-status worden geagendeerd voor de raad.
Hij recapituleert de gedane toezegging van de wethouder en verneemt dat de commissie bij nader inzien daaraan geen behoefte heeft.

16. Raadsbrief Actualiteit en vervolgonderzoek alFitrah

Geagendeerd door Michel Eggermont (SP) mede namens Maarten van Ooijen (CU), Marloes Metaal (CDA), Bülent Işik (PvdA), Queeny Rajkowski (VVD), Steven de Vries (GroenLinks) en Arjan Kleuver (D66)
Er zijn twee onderdelen uit deze brief waarover de fracties in discussie willen met het college.
Ten eerste, de onderzoeksvragen voor het vervolgonderzoek, vooral de eerste onderzoeksvraag. De behoefte van wie en waaraan? Wat de fracties betreft wordt de politieke agenda van de Islamisten gebagatelliseerd.
Ten tweede hebben de fracties vragen ten aanzien van de aangekondigde startnotitie voor Hawking Europe BV. Deze organisatie treedt wat de agenderende fracties betreft op als financieringsvehikel voor de (her-)financiering van al Fitrah. Dit dient volgens de fracties te worden meegenomen in de afweging ten aanzien van medewerking van de gemeente aan de plannen van Hawking Europe BV.
Aanvullende motivering PvdA: de PvdA wil een aantal aanvullende onderzoekvragen voorleggen aan de commissie.
Doel bespreking: het krijgen van duidelijkheid met betrekking tot de onderzoeksvragen c.q. met betrekking tot de mogelijkheden van beïnvloeding ervan. Het bespreken van de mogelijkheden van de gemeente voor al dan niet medewerking aan de financiering van het vehikel.

De voorzitter deelt mee dat de aanleiding voor deze agendering een brief is van het college. Dit onderwerp betreft de portefeuille van de burgemeester.

De heer Eggermont (SP) wil deze brief bespreken om de volgende redenen (1) zijn fractie leest in de brief dat onderzocht zal worden in welke behoefte al Fitrah voorziet. Dat schoot zijn fractie in het verkeerde keelgat. Dat heeft mogelijk ook te maken met dat de SP al Fitrah niet alleen ziet als een religieuze stroming maar vooral als een politieke die controle probeert te krijgen binnen de moslimgemeenschap. Voor de SP is niet alleen van belang in welke behoefte al Fitrah zou voorzien, maar vooral ook welke behoefte mensen hebben om niet te maken te hebben met deze stroming. Hij vraagt hoe deze vraag over deze behoefte bedoeld is. In hoeverre kan de gemeente nadenken over het tegengaan van de controlemechanismen waardoor de gemeente mensen in de gemeenschap kan ondersteunen die zich aan die mechanismen willen ontworstelen.
De heer De Vries (GroenLinks) is het op zich eens met de uitleg van de heer Eggermont. Hij deelt mee dat in het verleden gesuggereerd is dat ouders op zoek zijn naar goede Arabische les en dat dat vooral voor hen de reden is om kinderen naar al Fitrah te sturen. Wanneer dat een van de redenen is, is dat interessant te weten. Wanneer ze niet in de eerste plaats geïnteresseerd zijn in het salafistisch gedachtegoed, is mogelijk na te gaan of op de een of andere manier andere aanbieders in Utrecht te stimuleren zijn een alternatief aan te bieden zo dat minder mensen hun kinderen naar een op zichzelf extremistische moskee als al Fitrah sturen.
De heer Eggermont (SP) houdt het voor mogelijk dat dit straks het antwoord van de burgemeester kan zijn wanneer daar naar gezocht wordt. Dan nog steeds blijft bij zijn fractie de vraag welke behoefte de maatschappij heeft als het gaat om het wapenen van mensen tegen deze politieke invloed. Hier blijft zijn fractie om vragen.
De heer Işik (PvdA) valt de SP bij. Wanneer hij de eerste onderzoeksvragen leest “in welke behoefte van ouders en jongeren voorziet al Fitrah” zou hij de vraag anders formuleren: Wat is de behoefte van de ouders in het algemeen en wat doet al Fitrah om in die behoefte te voorzien? Hij ziet daar graag een scheiding gemaakt tussen enerzijds de totale behoefte en anderzijds het aanbod van deze instelling. Op basis daarvan is na te gaan welk aanbod van de faciliterende overheid gewenst is.
Mevrouw Rajkowski (VVD) hoorde verhalen van ouders die zeiden hun kinderen daarheen te sturen omdat daar structuur geboden wordt. Uiteraard wordt dan Arabische les gegeven en het is in een omgeving die ze vanuit huis herkennen. Dit is niet per se omdat de ouders het fijn vinden om hun kinderen naar een redelijk extremistische stichting te sturen. Ook uit het onderzoek blijkt dat de lessen van een hoge kwaliteit zijn. Zij is heel erg benieuwd naar hoe de burgemeester dit ziet. Haar gevoel zegt dat het niet gemakkelijk is om als gemeente louter goede Arabische lessen aan te bieden. Zij is benieuwd te vernemen wat ook te doen is aan de structuur.
De heer Eggermont (SP) vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij concludeert uit de inbreng van mevrouw Rajkowski dat mogelijk ook iets te doen is met een andere behoefte in de samenleving. Hij merkt op dat in de

afgelopen maanden veel te zien was rond organisaties die zich bezighouden met huwelijksdwang. Mogelijk kan Utrecht op dat gebied iets doen. Hij houdt het voor mogelijk dat daarover meer ideeën zijn.
(2) Net als anderen was de SP verbaasd over de deal die tijdelijk is gesloten door al Fitrah met Hawking BV waardoor al Fitrah mogelijk 600.000 euro op zijn rekening gestort kan krijgen. Hij vraagt wat de gemeente precies kan doen. In de brief zegt de burgemeester het Utrechts planproces te volgen. In dat proces is bekend dat bij het minder ingewikkelde het ook over zaken gaat die maatschappelijk niet voor heel veel opschudding zorgen. Het is dan maar hoe het te lezen. Hij kan zich voorstellen die procedure niet zomaar te volgen, ook al valt het bouwen van een woning er wel onder. Uiteindelijk gaat het er om wat onder aan de streep gebeurt. Bovendien zocht de heer Eggermont naar wie die investeerder is. Hij vraagt zich dan af in hoeverre de gemeente met die investeerder wil samenwerken. Uit openbare bronnen vernam hij dat de investeerder een grote speler is in de incassowereld en dat de rechtbank hem al een keer op zijn vingers heeft getikt vanwege misbruik van rechtszaken. Hij kwam Hawking BV tegen bij een faillissement waarbij het om onbehoorlijk bestuur ging. Hij vraagt in hoeverre het college deze ondernemer onderzoekt? Hij vraagt of de burgemeester kan zeggen op welke wijze goed naar deze investeerder te kijken is om te voorkomen dat al Fitrah op deze manier geld gaat verdienen.
Mevrouw Rajkowski (VVD) vraagt in hoeverre een Bibob-onderzoek nog kan helpen om extra informatie op tafel te krijgen. Zij stelt deze vraag aanvullend aan de burgemeester.
De heer Eggermont (SP) vindt dat een goed plan. Dan is naast alle openbare informatie, mogelijk andere informatie te vinden. Hij rondt hiermee zijn bijdrage af.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) agendeerde deze brief vanwege de vragen ten behoeve van het vervolgonderzoek. Dit onderzoek is ontstaan vanwege het gevoel van een aantal fracties dat in het eerste onderzoek door Verwey-Jonker niet alles werd opgehaald wat wel een antwoord nodig had. Hij noemt als voorbeeld vragen over de identiteit van al Fitrah buiten het pedagogisch klimaat. Destijds kreeg de raad geen antwoord op de vraag of wat destijds in de krant kwam over al Fitrah daadwerkelijk had plaatsgevonden. Hij noemt als voorbeeld dat al Fitrah mensen zou hebben afgeraden te gaan stemmen. Hij las ook in de krant dat jongeren die bij al Fitrah waren geweest afgeraden werd hun mede moslims aan te geven bij de politie in gevallen van criminaliteit. De raad kreeg in het onderzoek geen antwoord op die vragen. Dat waren in zijn optiek de interessante en relevante onderwerpen. Hij tekent daarbij aan dat hoe het religieuze pedagogische klimaat van al Fitrah er ook uitziet, hij dat de verantwoordelijkheid vindt van de moskee zelf. Hij heeft geen behoefte daarover informatie te krijgen.
De heer Işik (PvdA) vraagt of de ChristenUnie niet geïnteresseerd is in de beantwoording van de vraag hoe de organisatie zo snel aan geld komt om een pand te kopen en in de zorgen over hoe men daar religieuze activiteiten organiseert, et cetera. Hij begrijpt de vrijheid van godsdienst. Daarnaast zijn er bepaalde zorgen. Hij wil graag weten hoe de ChristenUnie daarmee omgaat.
De heer De Vries (GroenLinks) begrijpt de heer Van Ooijen niet. Hij zegt geen behoefte te hebben aan informatie over het religieuze klimaat. Hij citeert wel enkele zaken die in de krant stonden. De heer De Vries vermoedt dat die zaken onderdeel zijn van de religieuspolitieke filosofie die men daar aanhangt, dat men zich vanuit die filosofie op een bepaalde manier in de Nederlandse samenleving zou moeten gedragen. Hij vraagt hoe de heer Van het Ooijen een en ander van elkaar loskoppelt. Hij ziet dit vooralsnog als zaken die met elkaar samenhangen.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) gaat in op de vraag van de heer Işik, of hij niet geïnteresseerd is in de financiering. Hij deelt mee dat de ChristenUnie het initiatief nam om ten tijden daarvan met de gehele gemeenteraad daarop het antwoord te krijgen van de burgemeester. In dat licht begrijpt hij de vraag van de heer Işik niet. De burgemeester gaf destijds meteen op vrijdag de helderheid.
De vraag van de heer De Vries vindt hij interessanter. Die betreft de samenhang tussen het religieuze en het pedagogische klimaat. Daarover gaat dit feitelijk. In het eerste onderzoek is ingezoomd op wat Verwey-Jonker het pedagogische klimaat van het islamitisch onderwijs van de stichting noemt. Hij denkt dat de controversiële onderdelen, over bijvoorbeeld het stemmen, of je mede moslims niet aangeven bij de politie, niet zozeer hoeven te zitten in het onderwijs. Dit wordt misschien niet geleerd, maar het zit mogelijk wel in de culturele of religieuze normen. Hoe de koran wordt uitgelegd en op welke manier en of dat meer vriendelijk of streng gebeurt, vindt hij de verantwoordelijkheid van de stichting. Zo probeert hij invulling te geven aan de scheiding tussen kerk en staat. Hij zou graag willen weten wat waar is van de geruchten op de door hem genoemde controversiële onderwerpen. Hij voegt omgang met homoseksualiteit hieraan toe. Hij parafraseert vermeende uitlatingen: geef medescholieren van wie bekend is dat ze homoseksueel zijn, geen hand en ga niet naast ze zitten. Hij is benieuwd of dergelijk gedrag geleerd wordt of niet. Wanneer daarover het nodige bekend wordt, heeft het stadsbestuur een casus. Wanneer hij dan de vragen ziet waarop nu wordt onderzocht, verwacht hij opnieuw geen antwoord. Hij verwacht dat die vragen veel breder in de samenleving leven: wordt dat controversiële gedrag nu wel of niet geleerd bij al Fitrah. Dit onderzoek zal misschien interessante inzichten opleveren over het pedagogisch klimaat, maar niet de antwoorden op de daadwerkelijk reële bedreigingen van al Fitrah.
Mevrouw Rajkowski (VVD) brengt in dat dit één van de zorgen van de VVD is, juist vanwege de bevestiging van de imam richting de in het gesprek aanwezige fracties dat hij deze uitspraken doet. De vraag was “Wat zeg jij tegen een jongen die bij jou les krijgt en die vertelt een vriendje op school te hebben die tegen hem zegt op mannen te vallen, en hem vraagt wat hij daarmee doen moet.” Die imam vertelde daarop dan te zeggen daarmee met respect om te moeten gaan. Mevrouw Rajkowski veronderstelt dat zijn definitie van respect een andere is

dan die van haar. Zijn definitie van respect luidt: geen geweld gebruiken, die jongen negéren, niet naast hem in de klas gaan zitten want “dan kan je dat gedrag ook gaan vertonen”. Hij zei dit tegen haar. Zij is daarvan erg geschrokken. Zij vraagt zich af of de kern uit een onderzoek zal komen naar zaken van welke nu al bekend is dat ze spelen. Zij en de VVD willen graag weten hoe te voorkomen is dat ouders hun kinderen daar heen gaan sturen. Ouders moeten die behoefte niet hebben of moeten de oplossing niet zien bij al Fitrah. En ten tweede vraagt zij hoe te voorkomen is dat al Fitrah ergens anders in Utrecht een pand gaat kopen van die 600.000 euro. Zij verwacht dat al Fitrah straks geld heeft.
De heer Eggermont (SP) vraagt of de ChristenUnie bedoelt dat hij de vraag te vaag vindt. Feitelijke las hij de vraag die hij formuleerde in de vraag op welke manier al Fitrah de gemeenschap beïnvloedt en of er activiteiten te identificeren zijn die de participatie stimuleren of juist tegengaan.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vindt de vragen niet zozeer vaag. Hij begrijpt wel waarop de vragen gericht zijn. Hij herhaalt zijn stellingname met betrekking tot de verwachting precies hetzelfde rapport te krijgen. De vragen in het eerste rapport en in dit rapport zijn bijna identiek. Hij tornt niet aan eer en geweten en aan de professionaliteit van de onderzoekers. Hij herhaalt wat hij wel wil weten. Zijn dit geruchten of feiten? Die discussie speelt voortdurend in dit dossier.
De heer De Vries (GroenLinks) begrijpt dat de heer Van Ooijen dit wil weten. Hij vraagt naar zijn doel daarmee. Hij komt van de Veluwe en kan de heer Van Ooijen verzekeren dat dit soort zaken ook in Apeldoorn spelen maar dan op reformatorische scholen. Dit gebeurt in de samenleving omdat in Nederland een vrij ruim begrip heerst van wat allemaal toegankelijk en mogelijk is zo lang dit maar binnen de eigen religieuze gemeenschap ervaren wordt en zo lang mensen niet aangezet worden tot geweld en haat. Hij vraagt wat de heer Van Ooijen precies wil weten en wat zijn doel is.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) ziet daarin in twee verschillende vragen: “het doel” en “het reformatorisch onderwijs”. Wanneer dergelijke geruchten zouden gaan over een willekeurige reformatorische school of welke religieuze kleur in Utrecht dan ook, zou hij net zo hard lopen om dit op te helderen.
De heer De Vries (GroenLinks) merkt op dat dit ook gebeurt in het reformatorisch onderwijs.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) daagt de heer De Vries uit man en paard te noemen waarin geadviseerd is om mede christenen niet aan te geven bij de politie wanneer zij ergens van verdacht worden.
De heer De Vries (GroenLinks) licht toe te hebben gedoeld op homoseksualiteit.
De voorzitter vraagt de discussie te voeren via de microfoon en via de voorzitter. Hij vraagt de heer Van Ooijen terug te gaan naar de oorspronkelijke vraag van de heer De Vries aan de heer Van Ooijen: wat wil hij weten en wat gaat hij ermee doen?
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) merkt op dat de vraag van de heer De Vries was wat zijn doel is met wat hij wil weten. Hij zet uiteen dat zijn doel is de geruchten dan wel te bevestigen dan wel te verwerpen. Wanneer de imam zegt dat dit de kinderen niet geleerd wordt, dat hij wél vindt dat mensen moeten gaan stemmen, wil hij zich de geloofwaardigheid van de imam ter harte nemen. Hij wil juist op die punten te maken hebben met een onafhankelijke derde. De gemeente moet die onafhankelijke derde zijn samen met het onderzoeksbureau die een antwoord formuleert juist op die controversiële onderwerpen. Dan zijn alle geruchten naar het land der fabelen te verwijzen ofwel het wordt eindelijk bekend hoe de vork in de steel zit. Met deze vragen van dit onderzoeksinstituut verwacht hij geen antwoord te krijgen op de controversiële onderwerpen. Hij zou daarop de reactie willen krijgen van de burgemeester.

De heer Van Steeg (CDA) kan zich in grote lijnen aansluiten bij de inbreng van de heer Van Ooijen en dan vooral als het gaat om de mate waarin de vragen concreet zijn. Hij zou ook daarover meer concrete informatie willen. Hij krijgt daarop graag de reactie van de burgemeester.
Het onderzoek wordt gedaan in twee fasen. Hij vraagt wat het betekent voor de conclusies hieruit. Waarom is voor die manier gekozen?
Met betrekking tot de deal tussen Hawking BV en al Fitrah lopen nog veel verschillende onderzoeken. Zijn fractie verneemt veel over al Fitrah en over de rol die deze organisatie speelt in de samenleving. Hij vraagt hoe het met die onderzoeken staat. Hoe loopt het FIOD-onderzoek? Is daarover al iets te zeggen? Kan de gemaakte deal op één of andere manier worden onderzocht?
Hawking BV wil op die locatie woningen bouwen. Is daarvoor een plan? Wordt in dat kader een Bibob-onderzoek gepland?
De CDA-fractie vindt het niet aanvaardbaar te kiezen voor een bestemmingsplanwijziging gezien de lopende onderzoeken. Zijn fractie wil graag wil graag eerst zien wat er gebeurt en hoe al Fitrah te beoordelen en welke onderzoeken precies lopen met daarbij de conclusies, dit voordat zijn fractie zou kunnen zeggen de woningen maar te bouwen. Dit kan uiteindelijk leiden tot de mogelijkheid voor Al Fitrah om op een andere plek in de stad een moskee te bouwen. Hij verneemt graag van de burgemeester of hij het met de CDA-fractie eens is op dit punt.
De heer Işik (PvdA) vraagt hoe de CDA-fractie de koppeling legt tussen de ontwikkeling van vastgoed aan een normale onderzoeksvraag over de educatie van een stichting. Hij begrijpt de combinatie niet.
De heer De Vries (GroenLinks) begrijpt het verlangen van het CDA op dit punt heel goed. Het lijkt hem heel lastig publieksrechtelijke middelen aan te wenden om een privaatrechtelijk effect te bereiken. Hij vraagt de reactie van de burgemeester daarop.

De heer Van Steeg (CDA) beseft niet precies te weten wat er gebeurt. De gemeente werkt mee aan een deal en dus ook aan inkomsten van al Fitrah wanneer de raad dit laat doorgaan. Het bestuur heeft nu de keuze: kiest het voor wijziging van het bestemmingsplan? Hij attendeert dan op onderzoeken die nog gaande zijn en adviseert het college eerst nu de uitkomsten van die onderzoeken af te wachten.

Mevrouw Rajkowski (VVD) vraagt of het bestuur het bestemmingsplan wel moet wijzigen. Zij had begrepen dat bij deze specifieke maatschappelijke bestemmingen ook woningen te bouwen zijn zonder bestemmingsplanwijziging. Zij wil graag weten of zij dit goed interpreteert.

De heer Işik (PvdA) merkt op dat het een zoektocht is naar de grenzen. Het gaat hier om veel geruchten zonder bewijzen. Zijn fractie stelt aanvullende vragen op de vraag van het college.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) begrijpt dat de heer Işik nu zijn bijdrage begint met aan te geven welke vragen hij wil toevoegen. Hij zou graag willen vernemen waaróm hij vragen wil toevoegen.
De heer Işik (PvdA) heeft sterk het vermoeden dat bepaalde zaken anders en beter kunnen in het belang van de ouders en van hun kinderen. Hij heeft daarvan geen bewijs.
Mevrouw Rajkowski (VVD) heeft het gevoel niet veel meer boven tafel te gaan krijgen dan wat nu bekend is. Haar vraag is niet of het bestuur het boven water gaat krijgen. Zij vraagt of met deze vragen van de heer Işik het bestuur van de stad de informatie gaat krijgen waar het naar zoekt.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vernam van de heer Işik dat hij denkt dat zaken beter kunnen. Naar zijn indruk denkt iedereen dat. Hij begrijpt van de heer Işik dat hij de gestelde vragen niet goed vindt.
De heer Işik (PvdA) antwoordt dat hij dat niet zegt.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vraagt wat er mis is met de gestelde vragen.
De heer Işik (PvdA) herhaalt aanvullende vragen te stellen op de vraag van het college. Hij zegt niet dat de vragen van het college niet goed zijn. Zijn hoop is gevestigd op de combinatie van uiteindelijk alle vragen.
(1) Wat betekent de sociale controle en de sociale druk in de betreffende samenleving wanneer de ouders hun eigen kinderen niet naar deze stichting sturen voor het krijgen van onderwijs?
(2) Wat zijn de mogelijkheden om de manier van lesgeven en de inhoud van de lesmaterialen op een bepaalde manier te controleren en te monitoren? Die controles zijn wat hem betreft onafhankelijk en onaangekondigd. Hij vraagt door welk toezicht van welke instantie deze controle mogelijk te maken is.
(3) in hoeverre zijn er mogelijkheden dat moslimouders en hun kinderen die voor onderwijs van deze stichting kiezen in vrijheid kunnen spreken. De heer Işik kan zich heel goed voorstellen dat veel ouders in alle openbaarheid geen dingen durven te zeggen die relevant zouden kunnen zijn. Hoe kan de burgemeester eventueel de ruimte en de veiligheid bieden zo dat deze ouders hun informatie kunnen geven?
In algemene zin merkt de heer Işik op dat het college in zijn brief schrijft dat allerlei gesprekken waren gepland. Daarnaast heeft al Fitrah verschillende plannen voorgelegd met daarbij de intentie met die plannen na de zomer te starten. De zomer is voorbij, de winter is nu bijna voorbij en het voorjaar staat voor de deur. Hij wil graag weten wat dit alles tot nu toe heeft opgeleverd.

Mevrouw Rajkowski (VVD) zal kort ingaan op wat zij al benoemd heeft. Voor de VVD is het belangrijkste te weten hoe ervoor te zorgen dat duidelijk wordt waar de behoefte van de ouders vandaan komt en of die behoefte ook op een andere manier wordt vervuld dan door de kinderen naar al Fitrah te sturen.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) heeft hiermee moeite. Mevrouw Rajkowski stelt nu de kinderen niet naar al Fitrah te willen sturen. Hij concludeert dat zij dat wil op basis van geruchten in de krant.
Mevrouw Rajkowski (VVD) antwoord ontkennend. Zij begrijpt hieruit dat de ChristenUnie het sturen van de Utrechtse kinderen naar al Fitrah een goed idee vindt op grond van de uitkomsten van onderzoek, werkbezoek, en gesprekken die de gemeenteraad heeft gevoerd.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) licht toe dat hij nu uitgaat van de vrijheid van godsdienst. Die is hier in het geding. Mevrouw Rajkowski stelt dit als politica op basis van geruchten in de krant. Die geruchten zijn in het rapport van Verwey-Jonker niet beantwoord. Uit het rapport blijkt dat het pedagogisch klimaat behoorlijk in orde is. Wanneer mevrouw Rajkowski op basis van dat rapport alsnog zegt te willen dat al Fitrah daar weg gaat, vindt hij dat een politica onwaardig. Zij heeft gezegd de grondwet te eerbiedigen. In de grondwet is de vrijheid van godsdienst genoemd. De heer Van Ooijen vindt dat de kinderen die naar al Fitrah gaan uit deze zaal niet hoeven te horen van de VVD dat de VVD niet wil dat die kinderen daar naar toe gaan.
De heer Işik (PvdA) vraagt de heer Van Ooijen hoeveel religieuze instellingen in Utrecht domicilie hebben gekozen. Hij merkt op dat dat er vele zijn. Hij noemt enkele. Van de instellingen verneemt de samenleving niets. Het is dan de vraag aan de heer Van Ooijen hoe het komt dat er wel heel veel geruchten, invallen, juridische onderzoeken bij alleen deze stichting zijn gedaan.
De heer Eggermont (SP) merkt op dat de heer Van Ooijen nu doet alsof raadsleden nu doen alsof ze de vrijheid van godsdienst willen aanvallen. Dat is in zijn beleving niet juist. Zij hebben een andere kijk op al Fitrah. Zij zien al Fitrah niet enkel en alleen als een religieuze organisatie. Zij zien al Fitrah ook als een politieke organisatie waartegen in politieke zin ten strijde is te trekken. Daar is wat hem betreft niets mis mee.

De heer De Vries (GroenLinks) begrijpt dat de heer Van Ooijen grote woorden gebruikt. Het is een lastig onderwerp waarmee iedereen worstelt. Het past hem niet die grote woorden richting mevrouw Rajkowski te uiten. Iedereen worstelt met het onderwerp ook mevrouw Rajkowski. Mensen in de wijk, op de scholen en rond de al Fitrah moskee worstelen ook heel erg met dit probleem. Wat mevrouw Rajkowski zei, is geen slag in de lucht. Hij steunt haar inbreng van harte. Hij vraagt het debat meer te richten op het vinden van oplossingen.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) beantwoordt de reactie van de heer De Vries. Hij vindt de vraag naar een onderzoek zo dat deze kinderen niet meer naar al Fitrah gaan, getuigen van grote woorden van mevrouw Rajkowski. Hij vindt die minimaal van het zelfde kaliber als zijn opmerking over “onwaardige uitspraak”. Wanneer de heer De Vries het ene karakteriseert als dat het hier niet gezegd mag worden en het andere wel, heeft dat te maken met de politieke opvatting van de heer De Vries.
De heer De Vries (GroenLinks) geeft verbaal en non-verbaal het signaal dat dat exact het geval is.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) vindt dat al iets anders dan dat de heer De Vries hem de maat neemt over wat hij wel of niet zou mogen zeggen in deze zaal.
Richting de heer Eggermont merkt hij op zijn reactie terecht te vinden. Dat het er alles weg van heeft dat de politieke en de religieuze stroming bij deze stichting bij elkaar komen. Wanneer het bestuur zou kunnen aantonen dat het daadwerkelijk zo is, zou hij het volledig eens zijn met heer Eggermont over het oproepen van barrières. Dit is echter geen feit. Hij maakt zich zorgen over de geruchten in dit dossier. Dit antwoord geeft hij ook aan de heer Işik. Toen minister Asscher op dit onderwerp de ouders opriep hun kinderen weg te halen bij al Fitrah, vond hij dat ook een brug te ver. Hij merkt op dat de voormalige minister dit opmerkte terwijl hij als minister op afstand van deze stad stond. Wat betekent dit voor de kinderen die daar naar school gaan en daarop mogelijk geen invloed hebben? De heer Van Ooijen benadrukt op te komen voor die kinderen.
De heer Işik (PvdA) benadrukt te beseffen dat het gaat om geruchten en dat hij opkomt voor de kinderen, mochten ze geïndoctrineerd worden.
De voorzitter geeft mevrouw Rajkowski het woord voor de voortzetting van haar inbreng in haar termijn.
Mevrouw Rajkowski (VVD) benadrukt dat het voor de VVD niet gaat om een religie. Ook als er geen religieus plaatje aan zou kleven, zou haar fractie hetzelfde standpunt hebben. Dat standpunt is niet gebaseerd op geruchten uit de krant omdat de Utrechtse VVD niet alleen uitgaat van wat er in de krant staat. Haar fractie pakt ook zelf de telefoon, gaat bij mensen langs en spreekt met hen. Zij voerden een gesprek met de imam, met Suhayb Salam, samen met D66 op het moment waarop dit dossier ging spelen. De suggestie is gedaan aan de imam de partijen uit te nodigen zo dat de stichting alle geruchten die er zijn kan ontkrachten en kan laten zien dat het gaat om spookverhalen van mensen die niet begrijpen hoe de religie in elkaar zit. Bij dat werkbezoek is de heer Van Ooijen of iemand van de ChristenUnie ook aanwezig geweest. De relatie met de moskee werd er niet veel beter op. Onderzoeken zijn gedaan, nog meer gesprekken zijn gevoerd.
Zij zou de ChristenUnie willen meegeven dat dit dossier toch echt verder gaat dan een paar geruchten in de krant. Kinderen worden daar haars inziens opgevoed om met de rug naar de maatschappij te gaan staan. Dat staat zwart op wit in een wetenschappelijk rapport naar aanleiding van onderzoek. Juist die zaken die op schrift staan, vindt zij verder gaan dan de geruchten in de krant. Om die reden staat zij op haar standpunt.
De heer Van Ooijen (ChristenUnie) merkt op dat wanneer dit waar is wat mevrouw Rajkowski hier zegt, dat dit zo sterk staat in een wetenschappelijk rapport, hij op haar hand zou zijn. Dat is niet het geval. Verwey-Jonker schrijft iets heel anders. Hij neemt de hooggeachte professionele onderzoekers serieus. Hij zal daarom niet op basis van artikelen in het AD of het NRC of op basis van welke uitlatingen van willekeurig welke andere krant dan ook het onderzoek in twijfel trekken.
Mevrouw Rajkowski (VVD) stelt voor het onderzoek op de letter eens na te lezen om over de woorden te debatteren. Zij vervolgt haar bijdrage in haar termijn.
Haar tweede punt betreft de vraag wat er gaat gebeuren met al Fitrah. Zoekt al Fitrah een andere locatie wanneer hij deze locatie verlaat? Of zal hij op die locatie met de 600.000 euro een moskee neerzetten? Kan dat met het huidige bestemmingsplan? Of kan al Fitrah om de invloed van de raad heen? Heeft de gemeenteraad hierover nog iets te zeggen? Voor wat zij heeft begrepen is het huidige bestemmingsplan geschikt voor de plannen van al Fitrah en staan de desbetreffende richtlijnen daarin. De rest van haar vragen stelde zij in interruptiedebatten.

De heer De Vries (GroenLinks) kreeg in de contacten met de mensen in en rond Overvecht een beeld waardoor zijn fractie zich zorgen maakt over de situatie rond al Fitrah. Hij verwijst daarbij ook naar het rapport van Verwey-Jonker en naar wat onderzoekers van Verwey-Jonker in deze raadszaal gezegd hebben over het onderzoek dat zij deden en over zaken die ze niet konden onderzoeken. Dit alles droeg bij aan de verontrusting van zijn fractie over deze moskee.
Hij sluit zich aan bij de vragen van de heer Van Steeg over het FIOD onderzoek. Ook hij is benieuwd naar de voortgang ervan en of er al een uitkomst openbaar gemaakt kan worden.
Met betrekking tot het ruimtelijke proces dat doorlopen zal worden, ziet hij graag dat proces stap voor stap in kaart gebracht door bijvoorbeeld de burgemeester. Welke stappen moeten doorlopen worden en op welk momenten wordt van de lokale overheid een besluit verwacht? Hij spreekt dan nu over de publiekrechtelijke rol van de gemeente.

In dit kader geeft hij het navolgende mee aan het college. GroenLinks ziet graag een nieuwe instelling voor voortgezet onderwijs in Overvecht, HAVO/VWO, een tienercollege. Het pand waarover nu gesproken wordt heeft nu een bepaalde bestemming. Hij zou het jammer vinden wanneer de gemeente straks in de wijk Overvecht geen ruimte meer heeft om daar een nieuwe school te bouwen waaraan juist in deze wijk zoveel behoefte is.

Mevrouw Podt (D66) merkt op dat vandaag opnieuw een debat gevoerd wordt over al Fitrah terwijl de zorgen over deze instelling niet afnemen. Zij verneemt dat ook van haar collega's.
Volgens de brief van het college is het laatste contact met al Fitrah al weer meer dan een half jaar geleden. Zij brengt dit als opmerkelijk onder de aandacht. Is er op dit moment al meer duidelijkheid over de herhuisvesting? D66 drong er steeds op aan met al Fitrah zo lang als dat mogelijk is in contact te blijven. De mogelijkheid dat al Fitrah nóg ondergrondser gaat opereren, vindt zij verontrustend. Zowel de VVD als het CDA zei liever niet te hebben dat al Fitrah een pand koopt. D66 kan zich daarbij aansluiten. De vraag is dan of daarmee al Fitrah van de radar zou verdwijnen. Zij uit die zorg van haar fractie.
De heer Eggermont (SP) merkt op dat al Fitrah dan niet meer de mogelijkheid heeft om openlijk mensen te ronselen. Hij ziet daaraan voordelen. Hij vraagt hoe mevrouw Podt van D66 dat ziet.
Mevrouw Podt (D66) vraagt zich dat af. Op het moment waarop ze geen pand meer hebben, hebben ze geen pand meer. Dan ontbreekt het ze niet per se aan de mogelijkheid openlijk te ronselen. Zij vraagt zich bovendien af of het verdwijnen van het pand het probleem oplost. Zij uit zich gereserveerd over die aanname.
Zij vond "de politieke agenda van de islamisten gebagatelliseerd" in de agenda van deze vergadering nogal boud. D66 drong er niet op aan dit aan te passen omdat de fractie zich wel herkent in die zorg. De fractie moet vaststellen, hoe pijnlijk ook, dat het bestuur op dit moment niet formeel heeft kunnen vaststellen dat al Fitrah de veiligheid, de democratie of de participatie werkelijk in gevaar brengt. Zij volgde met interesse het debat van zojuist. Zij begrijpt de VVD. Zij is ook mee geweest met een dergelijk bezoek. Er zit een verschil tussen het hebben van een gesprek met een imam en dat formeel vaststellen. Zij vindt dat vast te stellen is dat diegenen met wie gesproken is, akelige opvattingen hebben. De gemeente schrijft "daar waar sprake is van strafbare gedragingen, wordt gehandhaafd". Zij vraagt om die reden of er tot nu toe op enig moment aanleiding is geweest om te handhaven en wat die aanleiding was.
Zij besteedt aandacht aan de onderzoeksvragen. "In welke behoefte voorziet al Fitrah?" Mevrouw Podt constateert dat de vraag nogal een aantal reacties opriep in deze zaal. Ook op D66 maakte die vraag een vreemde indruk. Ze kan zich wel iets voorstellen bij de vraag wanneer met de vraag bedoeld wordt waarom ouders ervoor kiezen hun kinderen door al Fitrah te laten onderwijzen. Zij sluit zich daarmee aan bij de inbreng die GroenLinks hierover had. Zij hoorde allerlei gedachten van haar collega's en gaat daarop niet vooruitlopen. Het lijkt D66 in ieder geval een denkrichting.
De andere vragen maken op haar fractie een vriendelijke indruk. Misschien doet dat ook de gemoederen hoog oplopen. De toon doet ook iets. D66 kan zich er iets bij voorstellen dat mensen redelijk kunnen functioneren terwijl zij toch de opvatting hebben dat bevolkingsgroepen niet gelijkwaardig zijn. Mensen kunnen daar ver mee komen in de maatschappij. D66 wil daarover meer weten.
Ook haar fractie vraagt zich af of dit onderzoek de antwoorden gaat opleveren waaraan het bestuur van de stad behoefte heeft. De vragen zijn gericht op de mensen die bij al Fitrah betrokken zijn en niet op het potentiële effect in de maatschappij. Daarom vraagt D66 zich af of het mogelijk is om de onderzoeksvragen in die richting uit te breiden. De fractie denkt daarbij aan: Hoe denken de mensen die bij al Fitrah onderwijs gevolgd hebben over de gelijkwaardigheid van mensen? Zijn er onrechtmatige gedragingen vast te stellen die betrokkenen van al Fitrah legitimeren op basis van het onderwijs dat ze bij al Fitrah genoten hebben? Stellen mensen die onderwijs bij al Fitrah genoten hebben, religieuze wetten boven democratisch bepaalde? Het is lastig om de juiste bewoordingen te vinden. Misschien is het verstandig om met fracties te overleggen over de invulling van het onderzoek.
Mevrouw Podt denkt te kunnen vaststellen dat er veel ideeën zijn over wat te vragen is of wat gevraagd zou moeten worden. De vraag is dan of dit de plek is om daar uit te komen.

Mevrouw Freytag (Student & Starter) spreekt namens de woordvoerder van de fractie, de heer Koppelaar.
Zij krijgt langs de zijlijn mee dat deze discussie langs twee kanten schuurt: (1) de principiële kwestie en in hoeverre de geruchten waar zijn en (2) welke invloed de gemeente heeft in deze casus?
Wanneer zij kijkt naar de onderzoeksvragen zouden ze wat haar betreft methodologisch strakker geformuleerd kunnen worden. Zij kan zich ook voorstellen dat ze op deze wijze geformuleerd zijn om de gemoederen een beetje vriendelijk te houden.
Zij vindt in fase 1 van het onderzoek de vraag in hoeverre het bestuur nu afgaat op geruchten van groot belang. Zij kan zich voorstellen dat wanneer het onderzoek in fase 2 komt, de vraag relevant wordt wat de gemeente hiermee kan doen.

De voorzitter constateert dat alle aanwezige fracties het woord hebben gevoerd. Met het oog op de tijd stelt hij voor de in de commissie gevoerde debatten niet te gaan herhalen met de burgemeester maar de burgemeester de ruimte te geven in één keer zijn antwoord te geven. Daarna zal er ruimte zijn voor het stellen van aanvullende vragen en om gezamenlijk een conclusie te trekken.

Burgemeester Van Zanen betwijfelt of dit de setting is om onderzoeksvragen te bespreken. Mogelijk heeft hij met het oog daarop enkele procedurele voorstellen.
Vorig jaar om deze tijd besprak het college met de commissie en met de onderzoekers het vorige rapport. Het is een teer onderwerp en kwetsbaar. Destijds was het de conclusie in de commissie of te verkennen is of er een vervolgonderzoek mogelijk is dat meer over de buitenkant gaat. Het vorige onderzoek betrof de binnenkant. Dat was ook heel zorgvuldig geformuleerd. De vraag was nu vooral naar buiten te kijken, de effecten na te gaan in de samenleving en ook bij mensen die eerder dit onderwijs hadden genoten te bevragen op wat in de krant had gestaan. Die verkenning is verricht. Gebruik is gemaakt van de TaskForce, van Beatrijs de Graaf en Misha de Winter. Op 18 mei vond een Raadsinformatiebijeenkomst plaats waarin de burgemeester moest toezeggen het vervolgonderzoek aan de commissie voor te leggen. In de Raadsinformatiebijeenkomst zijn vragen gesteld en suggesties gedaan. Het college dacht dat met deze vraagstelling het college een eind in de richting van de raad zou komen. De heer Eggermont vroeg hoe het zit met het uitoefenen van invloed op de moslimgemeenschap. Kan dat terugkomen in het onderzoek? Die opmerking is verwerkt en is als extra vraag opgenomen.
Mevrouw Metaal is ingegaan op de brugfunctie.
De heer De Vries vroeg - zegt de burgemeester in antwoord op de heer Van Steeg – tussentijds ruimte om zaken net iets anders geformuleerd te laten onderzoeken. Om die reden vroeg het college de onderzoekers of dat mogelijk is. Vervolgens kozen de onderzoekers om die reden voor twee fasen.
Mevrouw Haage stelde destijds een interessante vraag: hoe ga je het doen, officieel? Ga je dit ook doen aan de hand van zachte informatie? Gevraagd werd om minder conventionele onderzoeksmethoden. Het is inderdaad buitengewoon ingewikkeld gebleken.
De burgemeester zet uiteen dat het nog maar de vraag is wat het kan met het handelingsperspectief om welke de VVD destijds ook vroeg en waarop de heer Van Ooijen is ingegaan. De burgemeester weet niet of de gemeente de waarheid zal vinden. Hij verdedigt dat wat nu voorligt ongeveer was waarmee de onderzoekers op pad gestuurd zijn. Uit drie bureaus is een bureau gekozen. In die tijd was er veel actualiteit rond al Fitrah. In die tijd zat het college weer met de onderzoekers en de Task Force rond de tafel met de vraag of waarmee tot dan toe gewerkt was nog wijs was. Daarbij is heel bewust gezegd nu echt een poging te moeten wagen dit soort zaken echt in beeld te brengen.
De burgemeester beseft dat het onderzoek op draagvlak moet rekenen. Hij wil nu aan de hand van een aantal suggesties, in deze vergadering gedaan, toetsen of de accenten die vanuit de commissie zijn gezet nog mee te nemen zijn of dat ze nog een keertje kunnen worden opgeschreven of dat het bestuur die in een andere setting bespreekt.
Hij kan niet methodologisch ingaan op de suggesties die zijn gedaan. Hij dacht al voldoende recht te hebben gedaan aan eerdere suggesties. Hij doet het voorstel in een bepaalde setting samen met de onderzoekers na te gaan of enkele van de suggesties mee te nemen zijn en of dan na te gaan is of de suggesties al ingesloten zijn in de vriendelijk geformuleerde vragen. Hij vraagt de commissie ermee rekening te houden dat dit is gebeurd.
Mevrouw Koningstein (adviseur Veiligheid) bevestigt dat het onderzoek opgeknipt is in twee fasen zoals gezegd. Een van de redenen daarvoor was ook omdat vooraf niet bekend was welke informatie de onderzoekers boven water zouden krijgen. Het is ook de vraag of de onderzoekers antwoord konden geven op de moeilijke vragen die in de commissie waren gesteld. De eerste fase is nu gaande.
Wanneer de verkenning in de eerste fase is gedaan, is aan te geven of de finetuning haalbaar is voor de tweede fase. Dit hangt af van de mogelijkheid de antwoorden te geven op de in de commissie gestelde vragen.

Burgemeester Van Zanen vervolgt zijn beantwoording. Hij gaat in op een deelvraag van de heer Eggermont en is van mening dat die vraag niet op het onderzoek betrekking heeft: Hoe bevorder je weerbare burgers? Daarvoor zijn andere methoden en andere programma's. Ook dit gebeurt in Utrecht. Hij zou dit niet willen vermengen met dit thema. Hij begrijpt de heer Eggermont wel. De burgemeester noemt enkele thema's waarop weerbaarheid relevant is. De vraag hoe controlemechanismen tegen te gaan, zit wel degelijk in het onderzoek. Dat was ook één van de vragen die destijds in de commissie zijn gesteld: hoe dit te toetsen aan de buitenkant? De onderzoekers zijn nadrukkelijk in de lesomgeving gebleven. Dat was destijds ook de opdracht.
De burgemeester is richting mevrouw Rajkowski onzeker over het handelingsperspectief.
Richting de heer Van Ooijen sluit de burgemeester niet uit dat ook met deze vragen die controversiële onderwerpen naar boven komen. Hij gaat ervan uit dat het mogelijk is om ex leerlingen te benaderen zoals de heer Van Ooijen zei. Dat was in ieder geval de bedoeling. Hij weet niet of het mogelijk is ook anderen te benaderen, waarop de heer Van Ooijen doelde. De gemeente moet wel weten waar ze zijn. Hij roept hen op zich te melden.
Hij gaat in op de aanvullende vragen die de heer Işik formuleerde.
Sociale controle zit in de vragen die al geformuleerd zijn. In principe is het mogelijk een les instelling te controleren. De instelling valt niet onder de formele wetgeving. De gemeente heeft enkele varianten in beeld. Zij wil heel graag de gelegenheid hebben om de controle uit te voeren. Op het moment waarop het een dergelijke instelling is, is ook met inspecties aan de slag te gaan. Dan is het een en ander ook te objectiveren. Dat was tot dusver niet mogelijk. Hij merkt op dat dit wel iets anders is dan de buitenkant, het maatschappelijk effect. Hoe dat te regelen, lijkt hem geen onderzoeksvraag. Dat voert het college uit samen met de deskundigen in Den Haag.

In reactie op de derde vraag die de heer Işik formuleerde, zet de burgemeester uiteen er vanuit te gaan dat het onderzoeksbureau mensen op een onconventionele manier bij het onderzoek kan betrekken. Dus ook op een beschermende en laagdrempelige manier.
Richting mevrouw Freytag merkt de burgemeester op dat hoe helder de conclusies ook kunnen zijn het nog maar de vraag is of het college er zo iets mee kan.
Het tweede thema is de actuele situatie. Hij zou in dat opzicht het voorstel van de heer De Vries willen volgen. Hij zal mevrouw Diederen straks het woord geven om hierover een aantal zaken op te merken. Mevrouw Diederen ondersteunt wethouder Jansen. De burgemeester denkt dat het verstandig is het planproces op schrift te stellen. Wethouder Jansen heeft gezegd dit te behandelen zoals hij altijd zaken behandelt. Hij heeft te maken met publiekrechtelijke (on)mogelijkheden. Het is van belang om vanuit de eigen professionaliteit te blijven handelen.

De gemeente heeft geen mogelijkheden in te grijpen in een deal tussen civiele partijen. Meerdere fracties vroegen aandacht voor die mogelijkheid. Anders ligt het bij een vergunningaanvraag. Bij een dergelijke aanvraag kan het college instrumenten inzetten die mogelijk zijn, wanneer daartoe aanleiding bestaat. Indien opportuun, behoort een Bibob onderzoek tot de mogelijkheden. Daartoe zal dan een aanvraag ingediend worden. Dat zal het college dan zeker doen.
Het college zal in de brief over de procedure aangeven wanneer de raad weer aan zet is. Mevrouw Diederen kan informatie geven over het bestemmingsplan, zegt de burgemeester richting mevrouw Rajkowski. Hij kan zich voorstellen dat meerdere fracties daarin geïnteresseerd zijn.
Richting mevrouw Rajkowski zet de burgemeester uiteen dat het college niet kan voorkómen dat stichtingen panden huren of kopen.
Richting de heer Van Steeg licht de burgemeester toe dat hij het niet voor zich ziet dat voordat het college ook maar iets publiekrechtelijk doet, hij precies kan weten hoe het zit met al Fitrah. Iedereen zit hier bovenop. De FIOD is nog druk bezig. Hij kan nog geen datum noemen. Het is nog niet bekend wat het onderzoek van de FIOD zal opleveren. De onderzoeken vormen nog geen reden om het publiekrechtelijk instrumentarium waarover de gemeente beschikt in te zetten. Dat is niet mogelijk. Dat betekent nog niet dat het college wegkijkt. De Burgemeester brengt dit in verband met het op een rij zetten van hoe het plantechnisch zal verlopen. Dan heeft de raad ook een beeld wat hij nog kan. Het is niet mogelijk het zomaar stop te zetten en te doen alsof de aanvragen niet gedaan worden.
Rond de zomer waren de gesprekken ingewikkeld omdat de actualiteit meespeelde. In december was er nog ambtelijk contact. Hij is met wethouder Diepeveen vast van plan met de imam te spreken. Het is bekend hoe het streven is gelopen om met de ouders in gesprek te komen. Dat kan wat het college betreft elke dag. Dat is tot nog toe niet goed gelukt. Het college houdt het contact. Hij noemt in dit verband de drie sporen: dialoog, aanspreken en optreden indien daartoe aanleiding is.
Richting mevrouw Podt deelt de burgemeester mee niet te kunnen beoordelen wie het meest gelijk heeft: of een pand aantrekkelijk is omdat dan bekend is waar al Fitrah zit, of dat een pand aantrekt als een magneet. Beide vertegenwoordigt een waarde. Zij suggereerde nog een aantal aanvullende vragen. De burgemeester sluit die niet uit voor de tweede fase. Dit zal op enigerlei wijze door het college aan de raad moeten worden voorgelegd. Dit onderwerp is te precair om buiten de raad om mee verder te gaan.
Mevrouw Diederen (ambtelijke ondersteuning) zou nog antwoorden op het bestemmingsplan. Het plan dat nu van toepassing is heet Overvecht Noordelijke Stadsrand. In dat bestemmingsplan staat een M (Maatschappelijk). Dat betekent dat op dit moment geen woningbouw te realiseren is zonder een bestemmingsplanwijziging.

De voorzitter kijkt naar het proces in het planologische en wanneer de raad aan zet komt en op welk moment de Bibob en andere procedures aan de orde zullen zijn. Hij stelt voor daaraan termijnen te koppelen.
Mevrouw Diederen (ambtelijke ondersteuning) zal op korte termijn een brief schrijven naar de commissie over de procedure. Zij zal navraag doen bij de juriste in verband met de planologische twijfels.
De voorzitter stelt voor dit te leveren vóór het voorjaarsreces.

De voorzitter nodigt de burgemeester uit in te gaan op het andere spoor.
Burgemeester Van Zanen zet uiteen dat het college ervan uitgaat dat begin april/medio april de eerste fase klaar kan zijn, dat er dan bevindingen zijn om aan de commissie voor te leggen of in de vorm van een brief zo dat het college hierover met de commissie in gesprek kan. Dit kan mogelijk ook in werkgroepverband. Hij licht toe dat het een groot technisch gehalte zal hebben.

De voorzitter vraagt of de commissie nog zaken onder de aandacht wil brengen. Hij inventariseert.

Mevrouw Podt (D66) had nog gevraagd of op enig moment aanleiding is geweest te handhaven. Dat leek het college te suggereren in zijn brief. Zij vraagt of zicht bestaat op huisvesting eregens anders wanneer Al Fitrah van de huidige locatie vertrekt.

De heer Van Steeg (CDA) nam ervan kennis dat daadwerkelijk een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk is om tot bouwen te kunnen overgaan. Hij vraagt de burgemeester naar diens maximale inzet al het mogelijke te doen om die deal te voorkomen.

De heer Van Ooijen (ChristenUnie) dankt de burgemeester voor zijn antwoorden. Hij zegt niet nu niet te kunnen beoordelen of de controversiële punten uit het onderzoek komen. Wanneer hij het goed begrijpt is het wel de ambitie van de burgemeester opheldering te krijgen over de controversiële punten.

De heer Eggermont (SP) verneemt graag van de burgemeester met welke intentie de eerste onderzoeksvraag is geformuleerd.

De heer Işik (PvdA) deelt mee dat de vragen die hij stelde beantwoord zijn. Hij hoorde de burgemeester zeggen dat het gesprek met de ouders niet gelukt was. Daar ligt de kern van zijn vragen. Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat het gesprek met de ouders wel gaat lukken en dat de ouders inzien dat het noodzakelijk is dat er een gesprek plaatsvindt. Hij doelt daarbij ook op het maken van een veilige omgeving. Van het allergrootste belang is dat de ouders het vertrouwen hebben om in gesprek te gaan met de gemeente.

Burgemeester Van Zanen licht toe dat een en ander bewust zo geformuleerd is om de raad te laten blijken dat betrokkenen hier bovenop zitten. Het is hem niet bekend dat het college huisvesting heeft aangeboden of nieuwe mogelijkheden voor huisvesting voor al Fitrah.
Richting de heer Van Steeg antwoordt de burgemeester bevestigend dat hij zich maximaal wil inspannen om onwenselijke dingen te voorkomen. Het college zal een en ander op een rij zetten en in beeld als het gaat om de mogelijkheden voor het bestuur. Hij formuleerde dit zojuist met opzet negatief om in zijn rol te blijven; publiekrechtelijk is publiekrechtelijk en niet privaatrechtelijk.
Hij bevestigt richting de heer Van Ooijen dat het heel mooi zou zijn wanneer meer controversiële zaken opgehelderd worden.
Hij citeert de eerste onderzoeksvraag: “In welke behoefte van ouders en jongeren voorziet al Fitrah…” Dat wordt als volgt uitgelegd: “Er is weinig bekend over de behoefte aan lesaanbod van al Fitrah. De vraag leeft waaruit de behoefte van ouders en jongeren naar dit type lessen bestaat en hoe daar mogelijk op in te spelen is vanuit de overheid. Waarom kiezen jongeren en ouders voor dit aanbod? Kiezen zij bewust voor de salafistische grondslag van al Fitrah of liggen overwegingen als nabijheid en lage kosten ten grondslag aan de keuze voor dit aanbod.”

Richting de heer Işik onderscheidt de burgemeester twee zaken: het college ontving destijds een lange brief van ouders met allerlei oproepen over dat het college het verkeerd zag. Hij heeft toen samen met wethouder Diepeveen gesproken met al Fitrah. Ook over de vorm om met ouders te spreken. Daarna ontstond er een storm rond al Fitrah en is het er nog niet van gekomen. Het college geeft de voorkeur aan een dialoog. Dat gaat niet vanzelf. Nog steeds staat de deur open. De burgemeester houdt ook vast aan zijn plan.
In het kader van dit onderzoek in de eerste fase wordt ook naar methoden gezocht om met de ouders in gesprek te komen. De ouders zullen een belangrijke bron van informatie zijn. Daarop antwoordde de burgemeester aan te nemen dat er voorzieningen zijn waardoor de ouders dat gesprek durven aangaan.

De voorzitter recapituleert de gedane toezeggingen. Hij rondt daarmee dit dagdeel af en daarmee ook deze commissievergadering om 23.45 uur.

Lijst van toezeggingen d.d. 25 januari 2018

Burgemeester Van Zanen

Zal met betrekking tot

RV Zienswijze op kadernota 2019 Veiligheidsregio Utrecht

- Voor de raadsbehandeling de reactiebrief aan het VRU aandringen op een scherpere onderbouwing van de 'wensenlijst' o.a. op de inzet van terrorismegevolg-bestrijding.

Wethouder Geldof

Zal met betrekking tot

Initiatiefvoorstel Gelijke behandeling van arbeidskrachten die in het kader van payrolling ter beschikking zijn gesteld (payrolling en goed werkgeverschap).

- Schriftelijk toelichten waarin de toename van de administratieve lasten voor opdrachtnemers en hun onderaannemers ten gevolge van het voorstel zit (beslispunt 3) en daarbij de jurisprudentie op het onderwerp van beslispunt 4 (betreft aanpassing subsidieverordening) meenemen. Met betrekking tot dit laatste gaat het om een uitspraak van de Raad van State.

Burgemeester Van Zanen

Zal met betrekking tot

Raadsbrief Actualiteit en vervolgonderzoek alFitrah

- Via wethouder Jansen, het planologisch planproces op papier zetten en daarbij aangeven wanneer de raad 'aan zet' is. Dit komt eind februari/begin maart naar de raad.
- Als eind april naar verwachting de eerste fase van het onderzoek klaar is, dit daarna aan de raad voorleggen met een daarvoor geschikte uitnodiging tot vervolgoverleg.